

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1934
ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ Ε. - ΤΕΥΧΟΣ 259

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΝΤ. Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜ. ΤΣΑΤΣΟΣ ύφηγητής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΚΑΡΟΡΗ 17

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: Φιλελλήνων 2

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ: 21569

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 150
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 75
Διο Τραπεζας, Έταιρίας και
λοιπούς Όργανισμούς δρχ. 300

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ.Α. 1
ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10
ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΝ: δολάρια 4

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Πολιτικά ανάμικτα.

Α. ΒΕΡΔΕΛΗ:

Ή γέφυρα του Δουνάβεως και ό αντίκτυπος αυτής επί της
Θεσσαλονίκης.

Γ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗ:

Τό Κυπριακόν ζήτημα.

Δ. Ι. ΔΕΛΙΒΑΝΗ:

Αί προτάσεις περί ρυθμίσεως των ιδιωτικών χρεών.

Σ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ:

Ή Θεσσαλονίκη, κόμβος συγκοινωνιών έν τη Βαλκανική.

Κ.Δ. ΚΑΡΑΒΙΔΑ:

Αί περιπέτειαι της έν Βουκουρεστίω ελληνικής κοινότητας και
τό ανακοινωθέν του ύπουργείου των Έξωτερικών.

ΗΛΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:

Ή νέα σωφρονιστική όργάνωσις των φυλακών.

Β. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗ:

Τό ζήτημα του ράσου.

Γ. ΛΑΓΟΠΑΤΗ:

Αί γενικώτερου ένδιαφέροντος τροποποιήσεις του Κώδικος
της Ποινικής Δικονομίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ε. Α. ΠΕΤΡΙΤΣΗ:

Όμιλος χρυσού και χρυσή βάσις.

Κ. ΛΕΟΝΤΙΔΗ:

Ή δημοσία άγροτική πίστις.

Γ. ΚΟΝΙΣΤΗ:

Νομαδική αίγοτροφία και δάση.

Λ. Π. ΠΟΛΥΜΕΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Ή βιομηχανία των άλιπάστων.

—Ή χρηματιστηρ. κή κινήσις της έβδομάδος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ

ΑΛΚ.:

Ό Μαρσέλ Άσάρ και τα έγκαίνια του θεάτρου Άλίκης.

Ι. ΔΑΜΒΕΡΓΗ:

Ή θεία.

ΣΤΡΑΤΗ Γ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ:

Ή έτησία σύνοδος του διεθνούς ίνστιτούτου του δημοσίου δι-
καίου έν Παρισίοις.

ΑΥΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Δικοί μας και ξένοι.

Ν. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ή άναθεώρησις των συνθηκών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ. 1841

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ
ΔΡΥΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 30 'Ιουνίου 1934)

Δρχμ. 1.205.000.000
9.189.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ἐν Ἀθήναις

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Ὁδὸς Μητροπόλεως 9, Ἐν Καλλιθέᾳ, Ἐν Ἰωνίᾳ, Ἐν Πάτραις.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα.
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17.
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΚΑΙΡΩ: Rue Emad el Dine No 17.
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΖΑΓΑΖΙΚ: Rue Tewfik
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου.

Τηλεγραφικαὶ Διευθύνσεις:

Διὰ τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, Ἀθήνας.
Διὰ τὸ ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν (ὁδὸς Μητροπόλεως): ΝΕΟΕΘΝΙΚΗΝ.
Καλλιθέας: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΚΑΛΛΙΘΕΑΝ, Ἀθήνας.
Ν. Ἰωνίας: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΝΕΑΝ ΙΩΝΙΑΝ, Ἀθήνας.
Παγκρατίου: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΠΑΓΚΡΑΤΙ, Ἀθήνας.
τὰ ὑποκαταστήματα ἐπαρχικῶν: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ.
τὸ ὑποκατάστημα Ἀλεξανδρείας: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.
Καίρου: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΚΑΙΡΩ.
Πρακτορεῖον Ζαγαζίκ: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΖΑΓΑΖΙΚ.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΕΛΤΑ
26-9-34
26954

“ΕΡΓΑΣΙΑ”

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

“Ὅργανον ἐρεύνης τῶν ζωντανῶν προβλημάτων τῆς χώρας

ΙΔΡΥΤΑΙ:

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κατὰ τὸ παρελθὸν 15ήμερον (2—16 Δεκεμβρίου) ἐνεγράφησαν οἱ κάτωθι νέοι συνδρομηταί:

ΕΝΤΑΥΘΑ

Οἱ κ. κ. Π. Σολινδάκης, γυμνασιάρχης, — Α. Ἀλευρός, — Χρ. Δουβλίδης, — Μιχ. Κουβάσης, — κ. Μὲρ Τογλὶ, — Ἰω. Βαλκού-

δος, — κ. Μποντανδζόγλου, — Ἰορδ. Ἰορδανίδης, — κ. Τσαλικογλου, — κ. Στυλίου, — κ. Φελέκης, — Γ. Κεσσίσογλου, — Ἡρ. Κουρουμμένος, — Νικ. Μούσχουρας, — Μιχ. Τσαντής.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Οἱ κ. κ. Εὐάγ. Εὐαγγελίδης, Ἡράκλειον, — Γενικαὶ Ἀποθηναί, Ἡράκλειον, — Σὸς Μητροπολίτης Κρήτης Τιμόθεος, Ἡράκλειον, — Ἀδελφοὶ Σεφεριάδης, Ἡράκλειον, — Ν. Μαλλιαράκης, διηγήτορας, Ἡράκλειον, — Ἰ. Γιαννακοπούλου, Ἡράκλειον, — Δημ. Ε. Ρεθυμνιωτάκης, Ἡράκλειον.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Κατὰ τὸ παρελθὸν 15ήμερον (2—16 Δεκεμβρίου) κατέβαλον τὴν συνδρομὴν των οἱ κάτωθι συνδρομηταί:

ΕΝΤΑΥΘΑ

(Ἐτησίαν συνδρομὴν)

Οἱ κ. κ. Τ. Νεόκομος, — Τὰ Χρωματουργεῖα Πειραιῶς (300), — Π. Ρούτιος, ὑπάτ., — Ἐθν. Τραπ., — Γ. Τεράκης, — Ὁ Ὀμιλος Ἐνδρομῶν (300), — Δ. Βασιλόπουλος, — Λεων. Βούλγαρης, — Στέφ. Κοιμανοῦδης, — Ἰωάν. Ἠλιάδης, — Παπακωνσταντίνου, — Λαζαράς καὶ Σία, — Μ. Πεσμαζόγλου, — Ἡ Ἑταιρεία Φίλ (300), — Γ. Λαυράκος, — Ἡ Ἑταιρεία Ἐτάμ., — Φαρμακεῖον Βυζάν., — Κων. Γουλιμής, — Π. Γεωργιάδης, — Δ. Κ. Ζέγγελος, — Γ. Γεωργιάδης, — Κα Μεγαλειότης, — Ἀντ. Γαζής, — Κ. Μανουμάκης, — Χ. Βαρβιτιάν, — Εὐάγ. Λεονάρδος, — Βασ. δρος Α.Ο.Σ.Κ., — Παν. Μανουλάκης, πρόεδρος Γουλιμής, — Π. Ζωινιάνης, γυμνασιάρχης, — Ἀνδρ. Ἀλευρός, — Χρ. Δουβλίδης, — Ἰω. Βαλκούδος, — κ. Τσαλικογλου (300), — κ. Στυλίου (300), — κ. Φελέκης (300).

(Ἐξαμηνίαν συνδρομὴν)

Οἱ κ. κ. Κ. Ζωγράφος, ἐπιθ. ὑπ. Γεωργί-

ας, — Κ. Κώστης, ὑπ. Ἐθν. Τραπ., — Δ. Παπαδόπουλος, — Γ. Πανάγος, — Γ. Πάγκας, — Γ. Ρωσσίνης, — Εὐμ. Γεωργιάδης, — Ἀν. Ξανθάκης, ἐπ. ὑπεγγ. προσ., — Ἀδελφοὶ Προβεδουράκη, — Παῖλος Βερούτης, — Θ. Γιαννάκης, — Κ. Σπαθάρης, — Γ. Ἀντωνιάδης, — Σ. Κοσμάτογλου, — Σ. Ζέλλης, — Α. Ἀσημακοπούλου, ἐφορ. ὑπάτ., — Δ. Στραπατάκης, ὑπ. εἰσηγ., — Γ. Στανρόπουλος, ὑπ. εἰσηγ., — Δ. Σίνης, ὑπ. εἰσηγ., — Γ. Φαλάς, ὑπ. εἰσηγ., — Μ. Στανρόπουλος, — Βασ. Τριανταφυλάκος, — Π. Στανρόπουλος, ἐφορ. ὑπάτ., — Δ. Καρβέλης, ὑπ. εἰσηγ., — Γ. Μύλων, ἐπ. εἰσηγ., — ΑΘ. Πέτρο, — Ν. Μελετόπουλος, ἐπ. Σ.Ε.Π.Π., — Γ. Ἰακωβάκης, — Εὐαγ. Σύν., — Γ. Δεσφάκης, — Εὐαγ. Σύν., — Μιχ. Κουβαλάς, — κ. Μυρτιόγλου, — κ. Μποντανδζόγλου, — Ἰορδ. Ἰορδανίδης, — Γ. Κεσσίσογλου, — Ἡρ. Κουρουμμένος, — Νικ. Μούσχουρας, — Μιχ. Τσαντής.

Ἐπίσης κατέβαλον τὰ κάτωθι ποσά ἔναντι τῆς συνδρομῆς των οἱ ἑξῆς συνδρομηταί:

Οἱ κ. κ. Π. Κοιμανοῦδης, διηγήτορας (37.50), — Τρ. Σταθόπουλος (37.50), — Δ. Λαζαροπούλου (100), — Κων. Ταρσάρης, ὑπ. Τραπ. Ἑλλάδος (25), — Μ. Παπαδόπουλος, ὑπάτ., ὑπ. Προσ. (25), — Ἀλ. Δοντάς (100).

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

(Ἐτησίαν συνδρομὴν)

Οἱ κ. κ. Κων. Σκέφτης, Ἰσθμίου Κορινθίας, — Νικ. Μαλλιαράκης, Ἀρχάνες Ἡρακλείου, — Λεων. Π. Πολυμερόπουλος, Ἐθν. Τρ., Ἰσθμίου, — Κων. Γκώσης, Πάτρας, — Δημ. Ε. Ρεθυμνίου, — Τάκης, Ἡράκλειον.

(Ἐξαμηνίαν συνδρομὴν)

Οἱ κ. κ. Εὐάγ. Εὐαγγελίδης, Ἡράκλειον, — Γενικαὶ Ἀποθηναί, Ἡράκλειον, — Σὸς Μητροπολίτης Κρήτης Τιμόθεος, Ἡράκλειον, — Ἀδελφοὶ Σεφεριάδης, Ἡράκλειον, — Φιλ. Παπαδόπουλος, Βέροια.

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΝΑΜΙΚΤΑ

Ὁ διορισμός τοῦ κ. Σβώλου θὰ ἀπετέλει τίτλον τιμῆς διὰ τὸν ὑπουργόν, ὁ ὁποῖος παρὰ πᾶσαν ἀντίδρασιν, ἐπιβαλλόμενος, θὰ κατάρθωνε νὰ θέσῃ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὁργανισμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων τὸν ἀληθῶς ἐνδεδειγμένον ἄνδρα. Αἱ πλέον ὑπόπτως πικρόχοι μεμψιμοιρίαι θὰ ἠκούοντο καὶ πάλιν, ὅζουσαι μάλιστα ὡς πρὸς τινὰς, ἐπιθυμίας διορισμοῦ. Ἐντὺς ὀλίγου ὁμῶς ἡ φωτεινὴ δρόσις τοῦ κ. Σβώλου θὰ εἶχεν ἐπιβάλῃ τὴν σιωπὴν εἰς τοὺς φωνασκοῦντας μικροὺς ἀνθρώπους.

Θλίψιν εἰλικρινῆ θὰ προεκάλεῖ βεβαίως ἡ μὴ παρουσία τοῦ κ. Π. Κανελλοπούλου εἰς τὴν διοίκησιν τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, διότι ὁ κ. Π. Κανελλόπουλος ἔδωκεν ἀπὸ δείγματα πραγματικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἀκάμπτου σταθερότητος χαρὰς κτήρος, προτερήματα σπάνια, εἰς τὰ ὅποια δέον νὰ προσεθῇ ἡ ἐξαιρετικὴ ἐπιστημονικὴ τοῦ κατάρτισις ὡς πρὸς ὅλα τὰ θέματα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ τῶν πραγμάτων ἡ τοιαύτη διαμόρφωσις ἀποκρυσταλλώσῃ, ἐδημοσιεύθῃ καὶ πάλιν ἡ πληροφορία περὶ παραίτησας τοῦ κ. Σβώλου ἢ μᾶλλον περὶ μὴ ἀποδοχῆς τοῦ διορισμοῦ τοῦ.

Τὸ πρᾶγμα γεννᾷ κατάπληξιν. Ὁ κ. Σβώλος ἀσφαλῶς, ἔνεκα γεγονότος μεταγενεστέρου τοῦ διορισμοῦ τοῦ παραίτηται, ἐάν ἀληθεύῃ, ὡς εἶναι πιθανώτερον, ἡ σχετικὴ τοῦ ἡμερησίου τύπου εἰδησις. Διότι ἄλλως εἶναι προφανές ὅτι ὁ κ. Σβώλος οὐδέποτε θὰ ἄφινε τὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ὑπουργὸν ν' ἀγωνισθῇ κατὰ παντοίων ἀντιδράσεων ἵνα ἐπιτύχῃ τὸν διορισμόν του. Εἶναι δηλαδὴ φανερόν ὅτι ὁ κ. Σβώλος μετὰ τὸν διορισμὸν εὐρέθῃ πρὸ καταστάσεως, ἡ ὁποία δὲν ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸν νὰ δεχθῇ νὰ συμμετάσχῃ τοῦ συμβουλίου τοῦ ὁργανισμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Ἐκυκλοφόρησε μάλιστα σχετικῶς ἡ φήμῃ ὅτι παρ' αὐτοῦ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ ἀμέσου περιβάλλοντός του ἐδίδοντο ἐπιτακτικαὶ ὁδηγίαι πρὸς ὅσα μέλη τοῦ συμβουλίου ἦσαν, κατὰ τὴν ἀντιλήψιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, δεκτικὰ τοιοῦτων ὁδηγίων, νὰ μὴ ψηφί-

σουν τὸν κ. Σβώλον ὡς πρόεδρον, ἀλλὰ πρόσωπον ἄλλο.

Εἶναι βεβαίως τοῦτο, ἐάν ἀληθεύῃ, λυπηρὸν, νὰ δεχθῇ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς νὰ κάμῃ τοιαύτας συστάσεις ἢ νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ γίνουν ἀπὸ μέρους του.

Λυπηρότερον θὰ εἶναι μάλιστα ἐάν εἰσακουσθοῦν αἱ συστάσεις αὐταί.

Ὅπως δὲ τίθεται τὸ ἐξῆς ζήτημα: Διὰ τὴν ἐδηλωθῇ μὲ σαφηνεῖαν καὶ εἰλικρίνειαν εἰς τὸν καθηγητὴν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου ὅτι ἡ δῆθεν ἐμμονὴ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἰς ὅσα εἶπεν εἰς τὸν κ. Γ. Πεσμαζόγλου καὶ τὰ ὅποια εἶναι γνωστὰ ἐξ ἀνακοινώσεων αὐτοῦ τοῦτο τοῦ κ. Γ. Πεσμαζόγλου, ἀφεώρα μόνον τὴν θέσιν τοῦ ὡς συμβούλου καὶ οὐχὶ τὴν ἀνάληψιν τῆς προεδρίας τοῦ συμβουλίου;

Διὰ τὴν δηλαδὴ δὲν ἐδηλωθῇ εἰς τὸν κ. Σβώλον ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὑπεχώρησε μόνον διὰ νὰ τὸν ἐξαναγκάσῃ τὴν ἐπομένῃ εἰς παραίτησιν; Ἡ μήπως ἐφαντάσθη ὅτι ὁ κ. Σβώλος θὰ ἐδέχετο νὰ παραμείνῃ ὡς σύμβουλος τοῦ ὁργανισμοῦ;

Ἐχομεν πάντα λόγον νὰ πιστεύωμεν ὅτι αἱ πληροφορίες τὰς ὁποίας ἔχομεν εἶναι ἀληθεῖς. Πάντως, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι δὲν θὰ διαφευθοῦν, ἐκφράζομεν τὴν ὑπόμην μας, διότι μικροὶ ὑπολογισμοὶ, καλυπτόμενοι ὀπισθεν βεβαιώσεων ἐκδήλου συκοφαντικῆς προθέσεως ματαιοῦν τὴν ἀνάμειξιν τῆς καθοδηγήσεως τοῦ ὁργανισμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἀπὸ πρόσωπον κατ' ἐξοχὴν ἀρμόδιον.

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργὸς ἠρνήθη διὰ τὴν παράλειψιν ὀφειλομένης ἐνεργείας νὰ προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν ὡς καθηγητοῦ πρόσωπου ἐκλεγέντος ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ κατέχοντος ἤδη ἀκαδημαϊκὴν ἐν Ἀθῆναις ἐδρᾶν.

Δὲν ἐνδιαφέρει ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ πρόσωπον. Ἐνδιαφέρει μόνον ἡ ἀρχή, ἡ θιγομένη ἀρχὴ τῆς πανεπιστημιακῆς ἀνεξαρτησίας, τῆς ὁποίας ἡ παραβίασις, προερχομένη μάλιστα ἀπὸ ὑπουργὸν ἀ-

πολαμβάνοντα τῆς γενικῆς ἐκτιμῆσεως, συνεκίνησεν ἰδιαιτέρως ὅλους τοὺς σχετιζομένους πρὸς τὰ πανεπιστημιακὰ ζητήματα.

Διὰ τοῦτο ἡ δημοσιευθεῖσα τὴν 11ην τρέχοντος μηνὸς ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διὰ τῆς ὁποίας ἠκυρώθη ὡς παραβίασας τὴν διὰ τοῦ νόμου θεσπιζομένην ἐπὶ τοῦ προκειμένου πανεπιστημιακῆς αὐτοτελείας, ἀνταπεκρίθη πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τῆς δικαιολογικῆς συνειδήσεως ὅλων τῶν γνωρίζοντων τὸ ζήτημα, πλὴν ἴσως ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἀπὸ συμφέρον ἐκινήθησαν. Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργὸς, διὰ τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ ὁποίου δὲν ἔχομεν λόγον ν' ἀμφιβάλωμεν, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἐπιληφθῇ τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ νοθεύσῃ τοὺς ἀκαταλλήλους συμβούλους τοῦ καὶ νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ ὅτι δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἐκθέτουν ὡς τὸν ἐξέθεσαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Διότι, τυπικῶς τοῦλάχιστον, αὐτὸς βαρύνεται μὲ τὰς παρανομίας, τὰς ὁποίας ἄλλοι ἀπεργάζονται.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ πληροφοροῦμεν τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργόν ὅτι ὁ Ν. 6306, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπετράπη κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεων τοῦ ὁργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ διορισμὸς εἰς ὑφισταμένους κενὰς ἢ πρὸς τοῦτο διὰ προεδρικοῦ διατάγματος ἰδρυθησόμενος ἔδρας τῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1926 διατάγματος ἀπολυθέντων καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τοὺς κ. κ. Χατζῆν καὶ Σακελλαρίου. Συμβαίνει δὲ τοῦτο τὸ παράδοξον, νὰ μὴ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 6306 ὡς πρὸς τοὺς κ. κ. Χατζῆν καὶ Σακελλαρίου, καίτοι χάριν αὐτῶν ἐγένετο, διότι κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διάταξιν ὁ νόμος αὐτὸς ἔχει ὡς προϋπόθεσιν ὅτι οἱ βάσει αὐτοῦ διοριζόμενοι δικαιούνται νὰ λαμβάνωσι τὸν μισθὸν τοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, δυνάμει τελεσιδικίου καὶ ἀμετακλήτου ἀποφάσεως.

Ἄλλ' ὑπάρχουν δύο ἀποφάσεις τοῦ Ἐφετερίου Ἀθηνῶν, ἡ 831 καὶ 832 τοῦ 1934, ἀφορῶσαι ἀκριβῶς

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ ΔΟΥΝΑΒΕΩΣ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Υπό Α. ΒΕΡΔΕΛΗ

Εάν από απόψεως βαλκανικής ένδο-
χώρας τα λιμενικά όρια της Θεσσαλονι-
κής ή των άλλων λιμένων της βορείου
Ελλάδος δεν δύνανται να επεκταθούν
πέραν της Βουλγαρίας και του Βελι-
γραδίου, ως θα αναλύσωμεν εις προεχέ-
ς ημών άρθρον, από απόψεως διαμετακομι-
στικής και βορείας ευρωπαϊκής ένδοχώ-
ρας, η Θεσσαλονίκη θα ήδυνάτο πολλά να
προσδεχθή εάν μεταξύ αυτής και της
βορείου και ανατολικής Ευρώπης δεν έ-
μεσολάβει ο Δούναβης ποταμός και η
παντελής έλλειψις πάσης επ' αυτού γεφύ-
ρας καθ' όλον το μήκος των 950 χιλιομέ-
τρων, τα όποια χωρίζουν την προτελευ-
ταίαν πρό του Βελιγραδίου γεφυραν του
Novi-Sad από την τελευταίαν γεφυραν
της Tcherma — Voda της σιδηροδρομικής
γραμμής Βουκουρεστίου — Κωνσταντίας.

Κατά τούτο, ανεξαρτήτως πάσης άλλης
πλευράς, το ζήτημα της γεφυρώσεως του
Δουνάβεως, παρ' ότι εκ πρώτης όψεως θα
ήδυνάτο να θεωρηθή ως ζήτημα αποκλει-
στικώς άφωρων τών όμορων και παραδου-
ναβικών κρατών, την Γιουγκοσλαβίαν του-
τέστι, την Ρουμανίαν και την Βουλγαρί-
αν, ενδιαφέρει τόσον την Ελλάδα άμε-
σώτατα, όσον και τας έκείθεν του Δουνά-
βεως βαλτικές εν τω συνόλω χώρας ή
την ανατολικήν Ευρώπην.

Πρόβλημα γεφυρώσεως του Δουνάβεως
ύφιστάτο ήδη πρό του πολέμου έσονδή-
ποτε όμοις και αν παρουσιαζεν ενδιαφέ-
ρον ή κατασκευή μιας επί του Δουνάβε-
ως γεφυράς, δεν ήδυνάτο να έχη το πρό-
βλημα τούτο πρό του πολέμου την σημα-
σίαν ην έλαβεν, άφ' ης στιγμής η μέν
Αστροσυγγαρία έπαυσε να είναι κυρί-
αρχος της βορείας όχθης του Βελιγραδίου
και διατιτθής της Μεσευρώπης, τα δι-
άδοχα δε αυτής κράτη, η Γιουγκοσλαβί-
α, η Ρουμανία ή η Πολωνία να αποκτή-
σουν τοιαύτην και τοσαύτην ευρωπαϊκήν
και διεθνή σημασίαν.

Όσον και αν από μερικής βαλκανικής
απόψεως η γεφυρώσις του Δουνάβεως δύ-
ναι να θεωρηθή ζήτημα κυρίως ρου-
μανικόν, ή κατ' ήσσαν μοίραν γιουγκο-
σλαβικόν, από έμπορικώς και λιμενικώς
πλευράς είναι ιδιαιτάτα κατά πρώτον λό-
γον βουλγαρικόν, είτε δε ελληνικόν, δι-
ετι, ενώ η Ρουμανία όσον και η Γιουγκο-
σλαβία συνδέονται διά διαφόρων
γραμμών με την δυτικήν Ευρώπην και
έπικοινωνούν πολλαπλώς με την βορειο-
ανατολικήν Ευρώπην, η Βουλγαρία και

η Ελλάς είναι μένον αι χώραι έκείναι,
αί όποια ούσιαστικώς παραμένουσιν άπο-
μεμονωμέναι και έστερημέναι σιδηροδρο-
μικής πρὸς τας περιοχάς της ανατολικής
Ευρώπης προσελάσεως.

Εάν διά την άνέγερσιν μιᾶς έκάστης
γεφυράς, ή δαπάνη δεν άπότης ποσόν κυ-
μαινόμενον περί τό το δισεκατομμύρι-
ον σημερινῶν δραχμῶν και εάν η Ρου-
μανία ήδυνάτο και ήτο διατεθειμένη να
συμμετάσχη κατά τό ήμισυ εις τας δαπά-
νας κατασκευῆς πλείονων της μιᾶς γεφύ-
ρας, εύνητον είναι ότι τό πρόβλημα της
γεφυρώσεως του Δουνάβεως και αι περί την
τοποθέτησιν της γεφυράς συζητήσεις θα
άπλοποιούντο σημαντικῶς. Θα κατασκευ-
άζοντο δύο τουλάχιστον γεφυραι, τῶν ό-
ποιων ή μία μεταξύ της Γιουγκοσλαβίας
— Ρουμανίας και η έτέρα μεταξύ Βουλ-
γαρίας — Ρουμανίας.

Επειδή άκριβῶς δεν δύναται η Ρουμα-
νία να άνδρῆ εις την διπλήν αὐτήν δα-
πάνην, διά τούτο ύπάρχει και θα ύπάρχη,
καθ' ήμᾶς, εις τό μέλλον, ζήτημα γεφυ-
ρώσεως του Δουνάβεως. Επειδή άκριβῶς
δεν ήτο διατεθειμένη η Ρουμανία να άν-
τιμετώπιση διπλήν δαπάνην, μέχρι πρό-
τινος άκόμη, η ρουμανική κυβέρνησις έ-
κλινεν ότε μέν ύπέρ της ρουμανο-σερβί-
κης συνδέσεως, προσπαθούσα διά συνεν-
νοήσεων και έπιχειρημάτων να πείσῃ ό-
τε μέν τούς μέν, ότε δε τούς δε, ότι η
μέν ή ότι η δε γεφυρά δύναται να ίκα-
νοποιήση επαρκῶς τας ανάγκας και τῶν
μέν και τῶν δε, ότε δεδιαισθημένως
εις την συνείδησιν τόσον της γιουγκο-
σλαβικής κοινῆς γνώμης όσον και της
βουλγαρικής ήτο έφριζόμενη η έντύπω-
σις ότι, αν κατασκευαθῇ μία και μένον
γεφυρά, η γεφυρά αὐτή θα έδει να κατα-
σκευασθῇ επί τῶν ιδίων αὐτῆς συνόρων
και οὐχί τῶν συνόρων της γείτονος χώ-
ρας.

Όσοδήποτε και αν επιδιωχθῇ συγκερα-
σμός τῶν απόψεων, εύνητον είναι ότι
ή κατασκευή μιᾶς γεφυράς μεταξύ Ρου-
μανίας — Γιουγκοσλαβίας δεν δύναται να
ίκανοποιήσῃ πούτος τούς Βουλγάρους, δι-
ετι αὐτοῦς η έπικοινωνία πρὸς την
Όγγαρίαν και την ανατολικήν Ευρώπην
είναι οὕτως ή άλλως ήδη εξασφαλισμένη
διά μέσω του Βελιγραδίου, θα ήτο δε βο-
ρῶ δι' αὐτοῦς να διέρχονται και πάλιν
διά της Γιουγκοσλαβίας ίνα φθάσουν εις
την αντίπεραν όχθην του Δουνάβεως και

αὐτοῦς τούς δύο κυρίους και έκ-
τῶν όποιων προκύπτει ότι δεν δι-
καιοῦνται πλέον, δηλαδή μετά τόν
νόμον 5569, μισθοδοσίας οί κ.κ. Χα-
τζής και Σακελλαρίου.

Και είναι μέν άληθές ότι έκκρε-
μοῦσιν αλίτσεις άναιρέσεως κατά
τῶν ως άνω άποφάσεων του Έφε-
τείου Άθηνῶν, δικαζόμεναι την 18
Μαρτίου 1935, άλλα πάντως, εάν ό-
πως είναι πιθανώτερον, δεν άναι-
ρεθοῦν αι δύο αὐται άποφάσεις,
δεν συντρέχει ή νόμιμος προϋπόθε-
σις του διορισμοῦ τῶν δύο κυρίων.
Ό επί της Παιδείας ύπουργός ά-
σφαλῶς γνωρίζει ότι ο διορισμός,
βάσει του νόμου 6306, τῶν κ.κ. Χα-
τζή και Σακελλαρίου είναι άκυ-
ρῶτος.

Άς ιδώμεν τί θα κάμῃ ο κ. Μα-
κρόπουλος πρὸ της άνηθίκου ένερ-
γείας του προσωρινῶ άναπληρω-
τοῦ του. Άλλά δεν δύναμεθα να ά-
ποσιωπούμεν το γεγονός ότι γεν-
νᾶται και πάλιν ζήτημα εύθύνης
της ύπηρεσίας, ή όποια δεν άντε-
πώτῃρω διορισμό. Ο κ. Μακρό-
πουλος εάν δεν κολάσῃ τά βαρέα
πταίσματα της ύπηρεσίας του, θα
καταστῇ άναγκαιῶς συνυπεύθυ-
νος μετ' αὐτῆς και θα πάσῃ ταχέ-
ως, Άλλοίμονον εάν, άντι ν' άνυ-
τὸ έπίπεδον τῶν συμβούλων του.

την Ρουμανίαν, ότε όπωσδήποτε, τό γε-
νῶν έχον, διασχίζουν τόν Δουνάβιν εις
πλείστα δσα σημεία δι' άρχηγόνων μέν
άλλα όπωσδήποτε ύφισταμένων πορθ-
μίων.

Οί Βουλγάροι προτιμούν και ύποδει-
κνύουν την δέσιν Κοράμπια, διέτι έκεί-
θεν θα έπικοινωνήσουν όπωσδήποτε κα-
τά πρώτον μέν λέγον άπ' εύθείας μετά
της Ρουμανίας και διά της Ρουμανίας
πρὸς βορράν και ανατολάς, ταυτοχρόνως
όμως και διέτι θα αποκτήσουν και δευ-
τέραν σύνδεσιν με την Όγγαρίαν μέσω
της Ρουμανίας, ανεξαρτήτως της ήδη ύ-
φισταμένης τοιαύτης μέσω Βελιγραδίου.
Τούς Βουλγάρους ενδιαφέρει ή διόδος
της Κοράμπιας και δι' ένα άλλον λόγον
έπίσης σπουδαίον κατασκευάζουν από έ-
τῶν ήδη και τείνουν να συμπληρώσουν
τό ταχύτερον μίαν κατακόρυφον σιδηρο-
δρομικήν γραμμήν, ή όποια θα διασχίση
την Βουλγαρίαν άκριβῶς εις τό μέσον
του πλάτους αὐτῆς: Corobia — Pleven —
Φιλιπούπολις. Η διάβασις του Αίμου
επί της γραμμῆς ταύτης, εν άντιθέσει
πρὸς την ύφισταμένην παραλλήλως πρὸ,
ταύτην γραμμήν, θα παρουσάσῃ όμως
κλίσεις και εύρείας καμπύλας τοιαύτας,
όστε η γραμμή αὐτή να δύναται να είναι
άνταξία του μεγάλου διεθνούς προορισμοῦ
τόν όποιον θέλουν να της αποδώσουν.

Διά τούς Γιουγκοσλαβίους τά ζητήματα
τίθενται κατ' άλλον, άντίθετον, τρόπον.
Όσοιδήποτε και αν κατασκευαθῶν γε-
φυραι μεταξύ Ρουμανίας και Βουλγαρίας
και εις οίονδήποτε σημείον, δεν είναι δυ-
νατόν κατά τί να ώφελήσουν την Γιουγκο-
σλαβίαν. Εκείνο τό όποιον προέχει
διά την Γιουγκοσλαβίαν είναι από μέν
της γενικωτέρας πλευράς η σύνδεσις αὐ-
τῆς πρὸς την Ρουμανίαν διά μιᾶς συνε-
μωτέρας ή σήμερον δόδου, ήτις, φυσικῶς,
όδός, δεν δύναται να είναι άλλη ει μή η
δός τῶν κοινῶν τῶν δύο τούτων χωρῶν
συνόρων, από δε της μερικωτέρας πλευ-
ράς η ταυτέχρονη σύνδεσις του ρουμα-
νικοῦ δικτύου τόσον πρὸς τό βορρειον τμή-
μα, όσον και τό νότιον τμήμα του σιδη-
ροδρομικοῦ δικτύου της χώρας. Επὶ
τούτων συνδέσιν ταυτέχρονον τόσον πρὸς
τό Βελιγράδιον, όσον και πρὸς την Νί-
σαν: η Νίσσα είναι ή πόλις έκείνη ή ό-
ποια φέρει και δικαιοῦται κατ' αὐτοῦς
να αποδῇ ο γενικός συγκοινωνιακός κόμ-
βος της Βαλκανικής Χερσονήσου.

Ότε τόσον και τόσον άντίξοα και άν-
τίθετα συμφέροντα άντεμετωπίζοντο διά
την κατασκευήν μιᾶς επί του Δουνάβεως
γεφυράς, εύνητον είναι πῶς ἐπὶ σειράν
όλοκληρῶν δεκαετηρίδων δεν ήτο έπι-
κτῆ μία άπόφασις οίανδήποτε. Υπό τό
κράτος μιᾶς συνεννοήσεως και τῶν φιλι-
κῶν δεσμῶν, οίτινες συνέδεσαν τά βαλ-
κανικά κράτη κατά τά τελευταία έτη έ-
μια γεφυρά δεν ήδυνάτο να ίκανοποιήσῃ
όλας τας άπόψεις, δύο γεφυραι θα ήσαν
πολλᾶι, η Σολωμνίταιος τέχνη έκλήθη έ-
πικουρος: μια γεφυρά μόνιμος μεταξύ
Γιουγκοσλαβίας — Ρουμανίας και ένα σι-
δηροδρομικόν πορθμειον μεταξύ Ρουμανί-
ας — Βουλγαρίας, αναβαλλομένης δι' εὐ-
δωτέρω χρόνον της κατασκευῆς μόνι-
μου μεταξύ Ρουμανίας και Βουλγαρίας
γεφυράς.

Όσονδήποτε και αν η έξυμνησία μέση
τοιαύτη λύσις έμφανίζεται ίκανοποιητική
διά δύο τουλάχιστον κράτη και λύσις ή-
μιμέτρου διά τό τρίτον, δεν πρέπει να
άπατώμεθα ότι εν πάση περιπτώσει διά

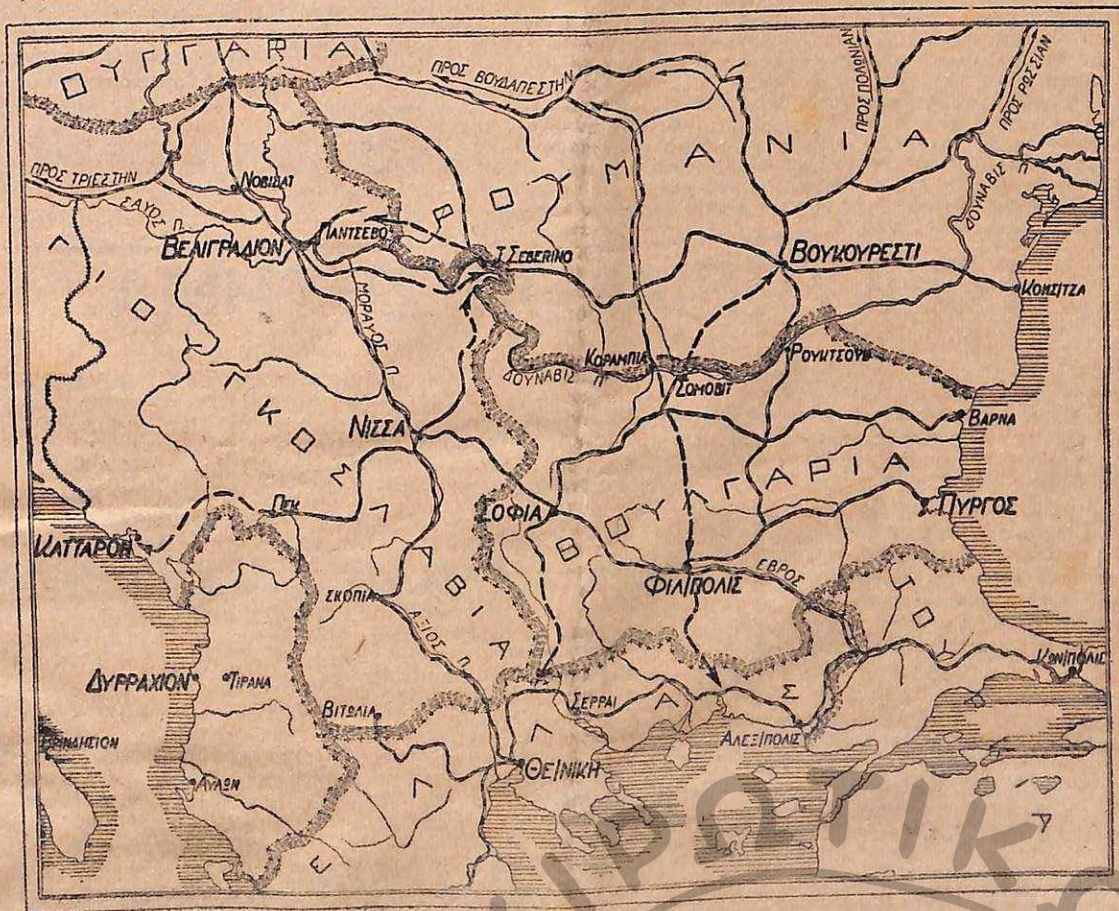
την Ελλάδα μία τοιαύτη μέση λύσις έχι
μόνον δεν είναι έπιμεροδμητική, άλλα
τοῦναντιον δέον να θεωρηθῇ άτυχής και
έπικίνδυνος, διέτι, ενώ άφ' ενός εύδει-
κνύει άφελειαν προσκομίζει οὔτε πρὸς τό
παρὸν οὔτε διά τό μέλλον μέλλον, τοῦ-
ναντιον δημιουργεῖ διά την Θεσσαλονι-
κήν τρία τουλάχιστον νέα ζητήματα, τά
όποια χρήζουν μεγίστης προσοχῆς και
ένδιαφέροντος:

1ον) Τό παρὰ τό Ρουκτσούκιον πρεβλε-
πόμενον πορθμειον μήπως θα γίνῃ άφερ-

τῆς Άλεξανδρουπόλεως γραμμή είναι τό-
σον μακρά και άκατάλληλος, ώστε να
καθίσταται άφ' έκυτῆς ούσιαστικῶς άνύ-
παρκτος.

2ον) Ενώ ούσιαστικῶς και ήθικῶς διά τε την
Βουλγαρίαν και την Θεσσαλονικήν το
πορθμειον εις τό σημείον πρεβλέπεται οὔ-
δεν ώφελει, ύπάρχει τοῦναντιον κίνδυ-
νος να ζημιώσῃ εις τό μέλλον και διά
πολλάς δεκαετηρίδας τό ζήτημα της με-
νιμου γεφυράς. Ότε μέχρι σήμερον έ-
δειξε τοσαύτην ή Ρουμανία φειδῶ διά

ταίου έκείνου έπιχειρήματος, τό όποιον
ήδυνάμεθα να χρησιμοποιοῦμεν εναντι
τῶν Βουλγάρων, χωρίς έκ παραλλήλου
να εξασφαλίζωμεν τι, έστω και άσχημα-
νον, ότε άντιθέτως θα δώσωμεν καιρον
εις την Βουλγαρίαν να άποπερατώσῃ έχι
μόνον την κατακόρυφον αὐτῆς γραμμήν
Κοράμπια — Αιγίον, άλλα και να συμ-
πληρώσῃ την κάθετον πρὸς την πρώτην
και παραλλήλην πρὸς τό Αιγίον σιδη-
ροδρομικήν αὐτῆς γραμμήν, και να εξα-
σφαλίσῃ οὔτω σύντομον εύδειαν και άρι-

Τ. ΣΕΒΕΡΙΝΟ: τοποθεσία εις την όποιαν άπεφασίσθη εσχάτως να κατασκευασθῇ ή μόνιμος μεταξύ Ρουμανίας και Γιουγκοσλαβίας γεφυρά. ΡΟΥΚΤΣΟΥΚ: τοποθεσία εις την όποιαν άπεφασίσθη εσχάτως να κατασκευασθῇ ή πλοή μεταξὺ Βουλγαρίας και Ρουμανίας γεφυρά. ΚΟΡΑΜΠΙΑ: τοποθεσία την όποιαν προτείνουσι οί Βουλγάροι διά την μόνιμον μεταξὺ Βουλγαρίας και Ρουμανίας γεφυραν. ΣΟΜΟΒΙΤ: τό καταλληλότερον διά την σύντοματέραν μεταξὺ Σόφιας και Βουκουρεστίου έπικοινωνίαν. ΝΟΒΙΣΑΤ: ύφισταμένη προτελευταία πρό του Βελιγραδίου γεφυρά επί του Δουνάβεως. ΛΑΝΤΣΕΒΟ: άποπερατωμένη προσωρινῶς παρὰ τό Βελιγράδιον νέα γιουγκοσλαβική γεφυρά.

μή να αναβληθῇ επ' άπειρον ή κατα-
σκευή μιᾶς μινιμου γεφυράς επί του Δου-
νάβεως και δι' εις την ένδεικνυομένην
ως πρὸς την Θεσσαλονικήν δέσιν:

2ον) Μήπως, αναβαλλομένης επ' άόρι-
στον της κατασκευῆς της γεφυράς, την
αὐτήν τύχην θα ακολουθήσῃ και η σύν-
δεσις τῶν ελληνικῶν μετά τῶν βουλγα-
ρικῶν σιδηροδρόμων;

3ον) Μήπως κινδυνός τις δύναται να
προκύψῃ εκ της κατασκευῆς μιᾶς μινι-
μου γεφυράς μεταξύ Ρουμανίας και Γι-
ουγκοσλαβίας καθ' ήν στιγμήν ταυτοχρό-
νως και εκ παραλλήλου δεν κατασκευά-
ζεται και η δεύτερα μεταξύ Ρουμανίας
και Βουλγαρίας γεφυρά;

Εάν την Βουλγαρίαν όπωσδήποτε
τό σιδηροδρομικόν αὐτό πορθμειον δύνα-
ται να θεωρηθῇ άπόκτημα τι νέον, διέτι
άντικαθίστα την άρχέγονον σχεδίαν δι'
ένος πλωτοῦ σκάφους, άφ' οὔ εις είναι έ-
πιφανή ή ασφαλής από έχθρας εις έχθρην
μεταφορά φορταμαζῶν και έμπορευμά-
των, χωρίς να μεσολάθῃ εκφόρτωσις και
άναφόρτωσις τῶν έμπορευμάτων από έ-
χθρας εις έχθρην, διά την Θεσσαλονικήν
εύδειαν θα προκύψῃ ώφέλεια, διέτι, τό
γε νῦν έχον, οὔτως ή άλλως δεν συνδέ-
εται σιδηροδρομικῶς πρὸς τό τμήμα του-
το του Δουνάβεως, ή δε ύπάρχουσα διά

την συμμετοχήν της εις την κατασκευήν
της πρώτης γεφυράς, ην εν τούτοις ύπη-
γέρουν τόσο στενοί φιλικοί και στρατι-
ωτικοί πρὸς την Γιουγκοσλαβίαν δεσμοί,
δεν θα είναι άρα γε επί τοσούτω μάλ-
λον φειδωλές εις τό μέλλον, ότε θα πρό-
κειται πλέον περί δευτέρας γεφυράς και
ότε με την κατασκευήν της δευτέρας αὐ-
τῆς ρουμανο-βουλγαρικής γεφυράς, θα
κινδυνεύῃ να ἴδῃ μειωμένην την κινή-
σιν τῶν ιδίων αὐτῆς του Εὐρείνου Πόν-
του λιμένων.

Την επ' άόριστον αναβολήν της κατα-
σκευῆς της ρουμανο-βουλγαρικής γεφύ-
ρας θα ακολουθήσῃ και η επ' άόριστον α-
ναβολή της κατασκευῆς του συνδετικού
μεταξὺ της Σόφιας και της Θεσσαλονικής
σιδηροδρομικοῦ τμήματος, διέτι διά την
Βουλγαρίαν δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον
τι μία τοιαύτη σύνδεσις, παρὰ μένον άφ'
όσον θα συνεδράσῃ με μίαν επί του Δου-
νάβεως Βουλγαρο-ρουμανικήν γεφυραν.
Ότε άπεδεδόχημεν, ήτοις πρώτοι, την επ'
άόριστον αναβολήν της κατασκευῆς της
γεφυράς ταύτης, φαινόμην άπέμεινον εἰς
είναι να εύρεθῶμεν και εις τό προσεχές
και εις τό άπωτέρον άκόμη μέλλον πρό
και εις τό άπωτέρον άκόμη μέλλον πρό
κατηγορηματικῆς άρνήσεως της Βουλγα-
ρίας.

Άλλαδὴ άποφευγόμεθα και του τελευ-

στην πρὸς τόν Εὐρείον Πόντον και τόν
Πύργον διέδωκεν της Σόφιας και της δυ-
τικής Βουλγαρίας.

Δεν ύπάρχει όμως μένον αὐτός ο κίν-
δυνος διακρίνεται και ένας άλλος: ένας
νέος άντικαλός της Θεσσαλονικής. Απο-
περατωμένης της ρουμανο-γιουγκοσλαβί-
κης γεφυράς και καθισταμένης της Νί-
σας ούσιαστικῶς και μινιμου κόμβου
τῶν βαλκανικῶν συγκοινωνιῶν, άρχίζει
να λαμβάνη βαλκανικήν, έτι δε άποτέ-
ρεν και ευρωπαϊκήν σημασίαν ο γιουγκο-
σλαβικός λιμὴν του Καττάρου. Η σιδηρο-
δρομική γραμμή Νίσσης — Καττάρου εἶνε
υπό κατασκευῆν και θα άποπερατωθῇ ά-
σφαλῶς, διέτι η άποπερατώσις αὐτῆς ά-
φορᾷ ολόκληρον την παλαιάν Ξερσίαν.

Εάν άλλοτε ήτο θεμελιωδῆς και άπα-
ραδίστος διά τας ρουμανο-γιουγκοσλαβί-
κας συγκοινωνίας ή διά μέσω τῶν Τ. Σε-
βερίνο — Σιδηρῶν Ὑφόνων — και της νο-
τίου έχθρας του Δουνάβεως σιδηροδρομι-
κή σύνδεσις, σήμερον, έτε τόσον η βέ-
βαιος όσον και η νείσις έχθρη άνήκουσιν
και αι δύο εις την Γιουγκοσλαβίαν, οὔ-
δεις συντρέχει λόγος να προτιμηθῇ ή νέ-
σις και όχι η βέβαιος πλευρά, καθ' ήν
στιγμὴν όπωσδήποτε άποπερατοῦται συν-
τομῶς και προσεχῶς ή παρὰ τό Βελιγρά-
διον γεφυρά του Πανίσεβο και όπωσδή-

ποτε καθίσταται πλέον έφικτη ή διά τής βορείου όχθης του Δουνάβους σιδηροδρομική επικοινωνία μεταξύ Τ. Σεβερίνο και Βελιγραδίου και ή διά του Βελιγραδίου συντομωτέρα πρὸς τήν Τεργέστην και Δ. Εύρώπην επικοινωνία του Βουκουρεστίου και τής Α. Εύρώπης.

Διατί τσαυτή σπουδή και προτίμησης περί τήν κατασκευήν μιᾶς γεφυρᾶς εἰς τὸ Τ. Σεβερίνο, ὅτε θάπτον ή βράδιον 94 έλλη ή στιγμή καθ' ήν θά επιζητηθῇ ή χρησιμοποίησις τής τερρατίας ἐκείνης ή δραπελίδης δυναμῶς, τήν ὅποιαν τὰ ὕδατα του Δουνάβους, διερχόμενα διά τῶν στενῶν τῶν Σιδηρῶν Θυρῶν δύνανται νά δώσουν, ἐν συνδυασμῷ μέ τήν ήμέρα τή ήμέρα καθισταμένην περισσότερον ἐπιτακτικὴν βελτίωσιν εἰς ὅτι ἀφορᾷ αὐτὴν ταύτην τήν ναυσιπλοΐαν διά μέσῳ τῶν στενῶν τούτων. Ἡ κατασκευή ἐνὸς καί μόνου φράγματος δέν θά ἐξασφαλίση τότε ταυτεχρῶνως και παραλλήλως πρὸς τὰ ὑδρεληκτρικά έργα και τὰς ση-

μαντικωτάτας ἐξ αὐτῶν προέδους και τήν ἀρίστην τῶν γεφυρῶν και τῶν ὑπὲρ τῶν Δουνάδιν συνδέσεων.

Καί ἐρωτώμεθα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει: ὅτε εἰς τῶσας και ποικίλλας ὑποχωρήσεις δεδικαιολογημένως προβαίνει ή ἑλληνική κυβέρνησις, δέν δικαιούται τοῦλάχιστον νά ζητήσῃ ἀπὸ τὰς γείτονας φίλας και μερικά ἀνταλλάγματα;

Ἡ γέφυρα του Δουνάβους θά κατασκευασθῇ εἰς τήν θέσιν Τ. Σεβερίνο, διότι ὑπέρτερα συμφέροντα ρουμανο-γιουγκοσλαβικά τὸ ἐπιβάλλουν. Δέν δικαιούμεθα ὅμως νά ζητήσωμεν ὅπως τοῦλάχιστον ή γέφυρα αὐτή μὴ ἀποθῇ εἰς βάρος τής πόλεως και του λιμένος τής Θεσσαλονίκης;

Ἐφ' ὅσον ή φορὰ τῶν πρυμμάτων ήδὲ λησεν αὐτοὶ μὲν νά καρποῦνται εὐφῶρον και ἐκτεταμένον πεδία, ἡμεῖς δὲ νά περιορισθῶμεν εἰς βραχὺν ἔρῃ και τήν θάλασσαν, και ὡς ἐκ τούτου νά ἀντιμεταπιζώμεν τέσων τραγικὰ συμπεράσματα κατὰ τοὺς ἐμπορικοὺς μετὰ τῶν γειτονι-

κῶν μας κρατῶν συμφηρισμούς, δέν δικαιούμεθα τοῦλάχιστον νά ζητήσωμεν τὰς ἀναγκαῖας ἐκείνας κυρώσεις, αἱ ὁποῖαι θά μᾶς πείσουν ὅτι ὅχι μόνον νέχρωσιν του λιμένος τής Θεσσαλονίκης δέν ἔχομεν νά φοβηθῶμεν, ἀλλ' ὅτι τούναντιον θά ἴδωμεν και τὸν λιμένα τής Θεσ)νίκης ἀναπτυσσόμενον και τενουμένον και τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον και τήν ἑλληνικὴν ναυτιλίαν χρησιμοποιοῦμεν και ἐνισχυομένην;

Ἐφ' ὅσον ὁ Πεσεϊδὼν και ὁ πολυπράγμων Ἑρμῆς ἐξακολουθοῦν νά εἶναι κατ' ἐξοχήν θεοὶ ἑλληνικοὶ, πρέπει οἱ φίλοι και σύμμαχοι γείτονες νά ἐννοήσουν ὅτι ὀφείλουν νά ἐπιστρέφουν εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν θεῶν αὐτῶν μέρες τῶν θυσιῶν ἐκείνων τὰς ὁποίας προσφέρομεν εἰς τοὺς ἰδικούς των θεούς, τοὺς θεοὺς τής γεωργίας των και τής κτηνοτροφίας.

Α. ΒΕΡΔΕΛΗΣ

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Ἄρθρον τοῦ κ. Γ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗ

Ἡ Κύπρος, νήσος ἑλληνικωτάτη και ἱστορικωτάτη, εἶχε τήν εὐτυχίαν νά περιέλθῃ εἰρηνικῶς εἰς τήν κατοχήν τής Μ. Βρετανίας πρὸ 54 περίπου ἔτων, διαφυγοῦσα τοιουτοτρόπως τὰς περιπέτειας τοῦ μεγάλου πολέμου, καθ' ὃν τίς οἶδε τί τής ἐπεφύλαττε ή μοῖρα, ἐάν ἔμενε μέχρι τότε εἰς τὰς χεῖρας τής Τουρκίας. Οἱ Κύπριοι ἐδέχθησαν τοὺς Ἄγγλους ἐλευθερωτὰς ὡς προδρόμους τής ἐνώσεως μέ τήν Ἑλλάδα και αἱ ἐλπίδες των ἐπὶ μίαν πενηνταετίαν δέν εἶχον διαφθερῇ, διότι ὑπὸ τὸ φιλελεύθερον ἀγγλικὸν πολιτικὸν ἡ ἀληθινὰ τής νήσου ἀνεπύχθη και ή Κύπρος ἀπετέλεσεν εἰς τὰς ἐσχάτας τής Μεσογείας μίαν μικρὰν Ἑλλάδα. Τήν ἑλληνικότητα τής Κύπρου ἀναγνωρίζουσα ή Ἄγγλία προσέφερεν αὐτὴν κατὰ τὸν μέγαν πόλεμον εἰς τήν Ἑλλάδα, ὅπως αὕτη ἐξέλυθῃ τής οὐδετερότητος.

Δυστυχῶς ή μὲν τότε ἑλληνική κυβέρνησις ἀπέριψε τήν προσφοράν, ή δὲ ἀγγλική κυβέρνησις ἐλησμόνησε τήν ὑπόσχασίν τής, διότι τήν τελευταίαν στιγμήν ὑπερίσχυσαν οἱ κύκλοι ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν δὲ ἀπ' ἐνὸς μὲν ή Κύπρος εἶναι χρήσιμος εἰς τήν Μ. Βρετανίαν ὡς ναυτικὸς σταθμὸς ἐπὶ τής ὁδοῦ τοῦ Σουέζ, ἀπ' ἑτέρου δὲ ὅτι ή βρετανική αυτοκρατορία δέν δύναται νά χαρίσῃ τὰς κτήσεις τής.

Ἐκτοτε οἱ Κύπριοι ἀνέλαβον ἐντατικὸν ὑπὲρ τής ἐνώσεως ἀγῶνα και ἀφῆσαντες ὅλα τὰ ἄλλα ζητήματα και πᾶσαν συνενόησιν μέ τήν κυβέρνησιν διά τὰ τοπικά πράγματα, ἀφιερῶσαν εἰς τήν ἐνωσισμῶς τὸν μόνον σκοπὸν τοῦ πολιτικοῦ και κοινωνικοῦ βίου τής νήσου. Οἱ Ἄγγλοι, οἵτινες ἀπὸ τής κατοχῆς, ἐφαρμόζοντες τὰς φιλελευθέρους αὐτῶν αρχάς, ἠνέχθησαν τὰς ἑλληνικάς ταύτας ἐκδηλώσεις, ἀφῆκαν τὰ πράγματα νά ἐκτραχυνθοῦν διά νά εὕρουν ἴσως εὐκαιρίαν νά ἀλλάξουν ριζικῶς πολιτικῇν.

Τοιουτοτρόπως ἐξεργάγησαν αἱ ταραχαὶ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1931, καθ' ἃς ὁ λαὸς ἡγουμένως τῶν δύο μητροπολιτικῶν Κιτίου και Κερυνείας ἐκήρυξε τήν ἔνωσιν κατὰ τρόπον στασιαστικόν. Αἱ ταραχαὶ ἐκείναι ὑπῆρξαν ὀλέθρια διά τήν ἐλευθερίαν και τήν ἑθνικὴν ὑπόστασιν τής Κύπρου, διότι ἔθωκαν ἀφορμὴν εἰς τοὺς ἀντιδραστικούς Ἄγγλους νά μεταβάλλουν ἀρδρὴν πολιτικὴν και νά ζητήσουν νά ἐφαρμόσουν μεθόδους, τὰς ὁποίας ἐφαρμόζει ή Ἰταλία εἰς τήν

Δωδεκάνησον.

Ἐνθυμοῦνται πάντες ὅτι ὀλίγον πρὸ τῶν ταραχῶν τούτων ὁ τυραννίσκος τής Δωδεκανήσου Λάγκο ἐξήχησε νά ἐπισκεφθῇ τήν νήσον και πῶς οἱ κάτοικοι τὸν ὑπεδέχθησαν κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος ἠνάγκασε τὸν Λάγκο νά ἀναχωρήσῃ ἐντὸς 24 ὥρων. Ἄλλὰ, ὁ περιώνυμος διοικητὴς τής Δωδεκανήσου φεύγων ἐκάλεσεν εἰς Ρόδον πρὸς ἀντεπίσκειν τὸν κυβερνήτην τής Κύπρου Στόρρς, διά νά τὸν διδάξῃ τήν μέθοδον τής ἐξολοθρεύσεως μιᾶς μικρᾶς ἐθνότητος ἀπὸ τοὺς Λατίνους, συνεχίζοντας τὰς παραδόσεις τής Ρώμης. «Νά, τοῦ εἶπε, πῶς πρέπει νά μεταχειρισθῇτε τοὺς Κυπρίους».

Ἐν τούτοις ὁ τελευταῖος πρὸ τῶν ταραχῶν τής Κύπρου κυβερνήτης Ρολάνδος Στόρρς κατήλθεν εἰς τήν νήσον ὡς φιλέλλη, φέρων κυανόλευκον λαμοδέτην, και προσπαθὼν νά συνδιαλλάξῃ τήν ἑλληνικότητα τής Κύπρου μέ τὸν ἀγγλικὸν ἱμπεριαλισμὸν. Ὑπάρχουν οἱ φρονούντες ὅτι ὁ Στόρρς κατ' ἐπίφασιν μόνον ἦτο φιλέλλη. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι οἱ Κύπριοι, κακῶς πολιτευθέντες, ἔχισαν τήν εὐκαιρίαν νά ἐπωφεληθοῦν τῶν ἀγαθῶν διαθέσεων τοῦ κυβερνήτου τούτου.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ ταραχαὶ ἐκείναι, καθ' ἃς ὁ Στόρρς ἠπειλήθη νά καθ' ἐντὸς τοῦ κυβερνεῖν, ἐσήμαναν τὸ τέλος τῶν κυπριακῶν ἐλευθεριῶν.

Ἡ Ἄγγλία ἐννοεῖται κατέσπειρε τὸ κίλημα ἐντὸς 24 ὥρων. Δι' ἐνὸς δὲ βαισλικῶ διατάγματος καθηγρήθησαν ὅλαι αἱ ἐλευθερίαι τής νήσου, τὰ παλιγκρία ἐδάρησαν ἀντλεῶς, οἱ ἡγέται ἐξωρίσθησαν και νέα περίοδος δοκιμασιῶν ἤρχισε διά τήν Κύπρον. Ὀλίγον καιρὸν πρὸ τῶν ταραχῶν, βλέπων τοῦ ὀδηγοῦντο τὰ πράγματα, συνεβούλευσα τοὺς συμπατριώτας μου νά περιστελίσουν τὰ ἐξωφρενικά των ἱστία και νά συνεννοηθοῦν μέ τοὺς Ἄγγλους, ὅπως ἐπιτύχουν διά τήν νήσον εὐρυτέραν αὐτοδιοίκησιν, ἐπιτρέπουσαν εἰς τοὺς κατοίκους νά ἀναπτύξουν ὅλας τὰς ἐθνικάς και πολιτικές των δυνάμεις εἰς μίαν αὐτόνομον και ἑλληνικὴν Κύπρον.

Τὸ μόνον ποῦ καταρθῶσα ἦτο νά μᾶς διά πρώτην φοράν ὅτι ἤμην προδότης. Τήν λέξιν αὐτὴν ἤκουσα κατ' ἐπανάληψιν ἐκτοτε, ὅταν μετὰ τὰς ταραχὰς ἐδημοσίευσεν φυλλάδιον καταδικάζον τὸ κίνημα και εἰσηγήθη ἐν ἀντιπροσώπῳ αὐτοδιοικήσεως τής Κύπρου και εὐκαιρίως συνεννοήσας ὡς. Μετὰ τὰς ταραχὰς ή ψυχολογία τῶν

Κυπρίων ὑπῆρξε μία παθητικὴ ἀντίστασις κατὰ τῶν ἐξαιρετικῶν μέτρων τής ἀγγλικῆς διοικήσεως. Τὰ ἐξαιρετικά ταῦτα μέτρα ἀφορῶσιν ἀπ' ἐνὸς μὲν τήν κατάργησιν τῶν ἐλευθεριῶν, ἀπ' ἑτέρου δὲ τήν διατήρησιν τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, δυνάμει τοῦ ὁποῖου οὐδεμία ἐπιτρέπεται ἐκδήλως οἰουδὴποτε εἰδους. Συγχρόνως κατεστρώθη πρόγραμμα καταπολεμήσεως τοῦ ἐθνισμοῦ τῶν Κυπρίων διά διαφόρων μέτρων, ήμέρα τῇ ήμέρα ἐφαρμοζόμενων. Ἐν πρώτοις, οἱ Ἄγγλοι ἐπενέβησαν εἰς τήν παιδείαν. Καί εἶναι ἀληθές ὅτι ή ἐπέμβασις των ἤρχισε και πρὸ τῶν ταραχῶν, ἀλλὰ μέχρι τότε ἦτο ἐπέμβασις πλατωνική. Ἐκτοτε ἀπηγορεύθη ή διδασκαλία τής ἑλληνικῆς ἱστορίας και ή διακόσμησις τῶν σχολείων μέ πρόσωπα τής ἐθνικῆς μας ἱστορίας. Χθές δὲ ἀνηγγέλη ὅτι ἐπεβλήθη και ή ἀγγλικὴ γλῶσσα εἰς τὰς δύο τελευταίας τάξεις τῶν δημοτικῶν σχολείων. Ἡ ἑλληνική σημαία, ή ὁποία ἐκάλυπτε τήν νήσον, ἀπηγορεύθη αὐστηρῶς. Πρέπει, λέγουν εἰς τοὺς Κυπρίους, νά λησμονήσετε ὅτι εἶσθε Ἑλληνες, ή μάλλον ὅτι εὐπρόσβλητε Ἑλληνες και νά μάθετε ὅτι εἶσθε Κύπριοι Βρεττανοὶ ὑπήκοοι. Ἀπὸ τοῦ 1937 οὐδεὶς Κύπριος, σπουδάζας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν, θά δύναται νά δικηγορῇ ἐν Κύπρῳ. Τὸ δυνωρότερον δὲ ὅτι ὁ μισαλλήνισμός αὐτὸς ἤρχισε νά στρέφεται και κατὰ τής ἐκκλησίας μας, ἦν τὸσον τιμὰ ὁ ἀγγλικανικὸς κόσμος. Τελευταίως ή κυβέρνησις τής Κύπρου εἰδοποίησε τήν Ἀρχιεπισκοπὴν ὅτι δέν τήν ἀναγνωρίζει ὡς ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἀπλῶς ὡς ὀρθόδοξον! Νομίζω ὅτι οἱ Ἄγγλοι, οἱ ὁποῖοι εἶχαν βεβαίως δίκαιον νά θυμώσουν διά τήν ἐξέγερσιν τῶν Κυπρίων και νά ζητήσουν νά τιμωρήσουν τοὺς ταραξίαις, ἀρχίζουν νά ἐπιτρέψουν μέ τὸν ἀδικαιολόγητον πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἐκήρυξαν κατὰ τοῦ ἑλληνισμοῦ τής νήσου. Ἐν πρώτοις, κατὰ τὰς ταραχὰς ταύτας οὐδεὶς Ἄγγλος ἐπαθῇ τι, τούναντιον ἐτιμωρήθησαν σκληρὰ, οἱ ἡγέται ἐξωρίσθησαν, πλειστοὶ ἀκόμη εἶναι εἰς τὰς φυλακάς και οἱ κάτοικοι τής νήσου ἐπλήρωσαν 32 χιλ. λίρας διά γενομένην φθοράν εἰς κυβερνητικὰ κτίρια.

Καί οἱ Ἰνδοὶ και οἱ Μωλτέζοι και οἱ Αἰγύπτιοι πολλὰκις ἐστασίασαν κατὰ τής ἀγγλικῆς διοικήσεως και ὅμως οἱ Ἄγγλοι οὐδέποτε ἐσκέφθησαν νά καταργήσουν τήν

ἐθνικότητα τῶν λαῶν τούτων. Τούναντιον μετὰ τήν δολοφονίαν τοῦ Βρεττανοῦ διοικητοῦ τοῦ Σουδάν και ἀρχιστρατήγου τῶν βρεττανικῶν δυνάμεων παρὰ τὸν Νεῖλον, ή Ἄγγλία παρεχόμεν ὡς Σύνταγμα εἰς τήν Αἴγυπτον. Καθ' ήν δὲ στιγμήν ἀπεφασίσθη ή παραχώρησις ἐλευθεριῶν εἰς τοὺς Ἰνδοὺς, ή Μ. Βρετανία ζητεῖ νά δοκιμάσῃ ὅλον τὸν ἱμπεριαλισμὸν τής ἐναντίον τής πολυπαθοῦς ἑλληνικῆς φυλῆς, τής ὁποίας τὸ μόνον ἐκτὸς τῶν συνόρων αὐτῆς ἀπομείναν ἑλληνικὸν μέρος ἀπειλεῖται μέ καταποτισμὸν.

Δέν δύναται νά φαντασθῇ ὅτι ή Μ. Βρετανία, τήν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ Ἑλληνες θεωροῦμεν ὡς φυσικὸν σύμμαχον ἐν Ἀνατολῇ και μέ τήν ὁποίαν προχθές ἀκόμη ἐβροδίσσαμεν κατὰ τής Κωνσταντινουπόλεως, ἡμπορεῖ νά ἐφαρμόσῃ ἐν Κύπρῳ μεθόδους τὸσον ἀντιβρεττανικάς, κατὰ τῶν ὁποίων θά ἐξηγείρετο ὁ ἀγγλικὸς λαὸς ἐν καταρθῶντο νά φωτισθῇ. Τί ἔχει νά πάθῃ ή Ἄγγλία ἐάν 300 χιλ. Ἑλληνες τής Κύπρου μείνουν Ἑλληνες και πῶς εἶναι δυνατόν νά γίνουν μέ τήν βίαν Ἄγγλοι; Ἐάν ή Ἄγγλία χρειάζεται τήν Κύπρον, ἄς τήν κροπήσῃ ὅσον καιρὸν θέλει. Ἡ Ἑλλάς δέν βιάζεται νά καταλάβῃ τήν Κύπρον, τήν ὁποίαν ἐθεόρει ἐξησφαλισμένην ὑπὸ τήν βρεττανικὴν κατοχήν. Οἱ δὲ Ἄγγλοι δέν δύναται νά μνησικακοῦν ἐπ' ἄ-

πειρον διά ταραχὰς τῶν ὁποίων τὸ ἐλατήριο δέν ἦτο ἀντιβρεττανικόν.

Τελευταίως ἀγγλικὸν περιοδικὸν (φύλλον Ὀκτ. τοῦ 19 αἰῶνος) ἐδημοσίευσεν γνῶμην ἐπιφανοῦς Ἄγγλου, ὅστις ἐπρότεινε τήν ἀνταλλαγὴν τής Κεφαλληνίας μέ τήν Κύπρον. Ἡ Ἄγγλία, ἔγραφε, δέν ἔχει τὴν ἀνάγκην τής Κύπρου ὅσον τής Κεφαλληνίας. Βεβαίως ή Ἑλλάς δέν δύναται νά ἀνταλλάξῃ μίαν νήσον δι' ἄλλης, ἔστω και ἐάν ή Κύπρος εἶναι μεγαλύτερα και σπουδαιότερα. Ἀλλ' ἀναμφιβόλως διά τής ἀνταλλαγῆς ἐννοεῖται ή προσφορά τής Κύπρου ἀντὶ ἐνὸς λιμένος τής Κεφαλληνίας.

Ἡ Ἑλλάς εὐχαρίστως θά ἐδέχετο τήν ἀνταλλαγὴν ταύτην, διότι ή δημιουργία ἐδὼ μίᾳς ἀγγλικῆς ναυτικῆς βάσεως θά ἐθεωρεῖτο ὡς μία ἐγγύησις τής ἀσφαλείας μας ἐναντίον τῶν διαφορῶν ἐχθρῶν ποῦ μᾶς περικυκλῶνουν. Τὸ γεγονός ὅτι οἱ Ἄγγλοι προσφέρουν τήν Κύπρον και ὅτι τὸ πρᾶγμα συζητεῖται πάντοτε, ἀποδεικνύει ὅτι οἱ Ἄγγλοι θεωροῦν τήν κατοχήν τής νήσου ὡς προσωρινήν.

Ἐλπίζομεν ἐπίσης ὅτι προσωρινὰ εἶναι τὰ μέτρα τιμωρίας τὸν ἐνόχων τῶν ταραχῶν. Δίκαιον εἶναι νά ἐπιτροπή εἰς τοὺς ἐξορίστους νά ἐπανεέλθουν. Ὡς πρὸς τὰ ἀνθελληνικά μέτρα τής διοικήσεως δέν ἀμφιβάλω ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά συστηματοποιηθοῦν εἰς διωγμὸν τοῦ ἑλληνισμοῦ.

Ἡ τελευταῖως γενομένη ἐν Λονδίν συνάθροισις ἐπιφανῶν Ἀγγλῶν ὑπὲρ τής Κύπρου, οἵτινες συνήλθον ἵνα σκεφθοῦν περὶ τής εὐμερείας τής νήσου, ἐθεωρήθη ἀπὸ τοὺς Κυπρίους ὡς εὐόωνον σύμπτωμα ἀλλαγῆς πολιτικῆς. Ἡ Ἄγγλία δέν δύναται νά μνησθῇ τήν Ἰταλίαν, ή ὁποία θέλει νά ἀναστήσῃ τὸ ρωμαϊκὸν κράτος τής δουλείας και τῶν διωγμῶν. Μεγάλῃ Βρετανία σημαίνει ἐλευθερίαν και πρόοδον τῶν κυβερνωμένων λαῶν. Τήν τέχνην τοῦ κυβερνᾶν ὑποδούλους λαοὺς τήν ἐδιδάχθησαν οἱ Ἄγγλοι ἀπὸ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον και εἰς αὐτὴν ὀφείλουν τὸ μέγα ἀποικιακὸν αὐτῶν κράτος.

Ἄλλὰ και οἱ Κύπριοι πρέπει νά μάθουν ὅτι ή δημαγωγία ὀδηγεῖ τοὺς λαοὺς εἰς τήν καταστροφὴν και ὅτι εἶναι καιρὸς νά δείξουν ὅτι ἀντιλαμβάνονται τήν σοβαρότητα τῶν περιστάσεων. Κατάλληλος πρὸς τοῦτο ή εὐκαιρία τής λύσεως τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος θά εἴκοι ἄρχεις ἀρχιεπισκόπου ἵνα ἀποκτήσουν ἐθνάρχην και ἔγκυρον ἀντιπρόσωπον συνεννοήσεως μετὰ τής κυριάρχου Δυνάμεως.

Ἄλλὰ περὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος θά πραγματευθῶμεν ἐκτενῶς εἰς τὸ προσεχές φύλλον τής «Εργασίας».

Γ. Σ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ

ΔΙΕΘΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΧΡΕΩΝ

Ἄρθρον τοῦ κ. ΔΗΜ. Ι. ΔΕΛΙΒΑΝΗ

Ἡ κυβέρνησις ἀνέθεσεν εἰς ἐπιτροπὴν τήν μελέτην τοῦ ζητήματος τής ρυθμίσεως τῶν ἰδιωτικῶν χρεῶν. Διὰ τοῦ θροῦ τούτου νοεῖται ή αὐθαίρετος ἐπέμβασις τοῦ νομοθέτου εἰς τὰς συμβατικάς σχέσεις δανειστῶν και ὀφειλετῶν και ή μεταβολή τῶν ὁρων τούτων ὑπὲρ τῶν μὲν ή τῶν δέ, ἐν τῇ προκειμένη δὲ περιπτώσει ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν.

Οὕτω ἐνεργοῦν τὸ κράτος, ἀνατρέπει τήν βαισικὴν ἀρχὴν τοῦ οικονομικοῦ συστήματος, καθ' ήν pacta sunt servanda, αἱ συμβάσεις εἶναι δηλοδὴ ἐκτελεσται. Τὸ καθέστως τής ἐλευθέρου οικονομίας, ὑπὸ τὸ ὁποῖον προϋποτίθεται τοῦλάχιστον ὅτι διεξάγεται ὁ ἐσωτερικὸς οικονομικὸς ἡμῶν βίος ἀπατεῖ ὅπως αἱ ἀναληφθεῖσαι ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων ὑποχρεώσεις ἐκτελοῦνται, διότι ἄλλως ἐλλεῖπει ή βᾶσις τῶν συναλλαγῶν και ή δυνατότης πάσης ἀναπτύξεως τής οικονομίας· πρέπει λοιπὸν νά προποθέσῃς διά μίαν αὐθαίρετον ἐπέμβασιν τοῦ νομοθέτου, ὡς και, ἐν τοῦτο πράγματι συμβαίνει, ἂν εἶναι δυνατὴ ή ἱκανοποιητικὴ ἐκτέλεσις ἐνὸς τῶσον δυσχεροῦς και πολυπλόκου ἔργου ὑπὸ κρατικῶν ὀργάνων.

Συνήθως, ὅταν συνάπτη τις δάνειον, ἔχει σχηματίσει ἐν σχέδιον διά τήν χρησιμοποίησιν του κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε καὶ τὸ δανεισθὲν κεφάλαιον νά δυνηθῇ νά ἐξυπηρετήσῃ και ὀρισμένον κέρδος νά ἀποκομίσῃ. Τοῦτο θά καρπωθῇ ἐξ ὀλοκλήρου, ἐνῷ ὁ δανειστής οὐδὲν δίκαιον εἶναι νά ζητήσῃ ἄλλο τι ἐκτὸς τοῦ συμφωνηθέντος τόκου. Ἄν βεβαίως δι' οἰονδὴποτε λόγον οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ δανεισθέντος ἐκ

τῶν ὑπέρων ἀποδειχθοῦν ἐσφαλμένοι πιθανὸν νά μὴ προκύψῃ κέρδος, ἀλλὰ ζημία συνεπαγομένη ἀπώλειαν ὅχι μόνον τῶν ἰδίων αὐτοῦ κεφαλαίων, ἀλλὰ και αὐτῶν τῶν δανεισθέντων τοιούτων. Πάντως, ταῦτα μόνον ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ πρέπει νά θυγθοῦν και διά τοῦτο δέν πρέπει νά χορηγῶνται δάνεια εἰς ἐπιχειρηματίας μὴ τοποθετοῦντας και ἴδια κεφάλαια εἰς τήν ἐπιχείρησιν. Ἀσφαλῶς ή διαχείρισις εἶναι συνευτέρη ὅταν ὁ ἐπιχειρηματίας διακινδυνεύη και ἴδια κεφάλαια παρά ὅταν ἀντιλαμβάνεται ὅτι οὐδὲν διακινδυνεύει.

Κατὰ κανόνα ὅθεν ὁ ὀφειλέτης ὀφείλει νά κάμνῃ τὰ ἐσχάτα ὅπως ἐκτέλεσῃ τὰς ἀναληφθεῖσας ὑποχρεώσεις του. Ἐξ ἄλλου ὁ δανειστής, ὅστις πᾶν σμῆρον ἔχει ὁποῖος ὀφειλέτης τοῦ ἐργασθῇ ἱκανοποιητικῶς, ἀσφαλῶς θά παραιτηθῇ προσωρινῶς ή ὀριστικῶς μέρους τῶν δικαιωμάτων του ὅταν ἀντιληφθῇ ὅτι τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς εὐδωσίαν τής ἐπιχειρήσεως τοῦ ὀφειλέτου του και ὅταν οὗτος εἶναι εὐκρινής, Πράγματι, τὰ συμφέροντα δανειστοῦ και ὀφειλέτου εἶναι ἀπολύτως ἀλληλένδετα ἐν ἐκάστῃ ἀτομικῇ συμβάσει, πῶς τὸ γεγονός ὅτι ὡς τάς ἐξον ἀντίθετα συμφέροντα εἰς ὃ συνήθη τὸ δάνειον, ἐνῷ αὕτη εἶναι βλαβερὰ διά τὸν ὀφειλέτην.

Ἐκτὸς τῆς ἐν ὡν οἰκογενελοῦς παρατήσεως τοῦ δανειστοῦ ἀπὸ μέρους τῶν συμβατικῶν του δικαιωμάτων, εἰς ὀρισμένους περιπτώσεις, καθ' ἃς εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατος ἐκ λόγων ἀντιθέτου βίας εἰς τοὺς ὀφειλέτας νά ἐκτελέσουν τὰς ὑποχρεώσεις των, παρέχεται ὑπὸ τοῦ κράτους ἐν χρεω-

στάσιον βραχείας συνήθως διαρκείας μέχρς ἀποκαταστάσεως τοῦ κανονικοῦ οικονομικοῦ βίου. Τοιαῦτα περιστάσεις ὑπάρχουν μετὰ μίαν φυσικὴν κατωστρόφη ἀουρήσῃ, π.χ. σεισμόν, ή εἰς τὰς πρώτας ήμέρας ἐνὸς πολέμου. Κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον μάλιστα τοιαῦτα εὐεργετικά μέτρα ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστέρων οικονομικῶν τάσεων διετηρήθησαν ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα. Εἰς οὐδεμίαν ὅμως ἄλλην περίστασιν ὑπάρχει λόγος αὐθαίρετου νομοθετικῆς μεταβολῆς τῶν συμβατικῶν σχέσεων μετὰ ὀφειλετῶν και δανειστῶν, ἐκτὸς ἐν ἐπαπειλῶνται ὅλας σοβαρότεραι κοινωνικαὶ ἐπιπλοκαί. Ἡ ἐπέμβασις τοῦ νομοθέτου ἀποτελεῖ ὅλλως μεροληπτικὴν ἐνέργειαν, στηρίζομένην κυρίως εἰς τήν πολιτικὴν ἐπιτροπὴν τῶν οὐτῶ ἀφελουμένων και μεταστέται τὰς συνεπείας μιᾶς ἀπροβλέπτου οικονομικῆς ἐξελίξεως ἀπὸ μιᾶς τάξεως εἰς τήν ἄλλην, παροβιάζουσα τήν ἀρχὴν καθ' ήν ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος καρποῦται τὰς ὀφειλάς μιᾶς ἐπιχειρήσεως πρέπει νά ὑφίσταται και τὰς ἐκ ταύτης προκύπτουσας ζημίας.

Ἐξετάζων τις τὴν ἐξέλιξιν τής καταστάσεως ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ 1928 και ἐντεῦθεν, πρέπει νά ὁμολογήσῃ ὅτι ἐκτὸς τῶν σεισμῶν τής Κορίνθου και τῆς Χαλκίδης, οἵτινες δικαιολογοῦν ἀσφαλῶς τήν λήψιν ἐκτάκτων νομοθετικῶν μέτρων διά τήν ρύθμισιν προηγουμένως συνεισμένων συμβάσεων εἰς τὰς δύο ἐπαρχίας ταύτας και τῆς ἀποτομῆς ὡφώσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος κατὰ τὸ 1932, ἥτις κατέστησεν ἀναπόφευκτον τὸ ἀναγκαστικὸν διάταγμα τῆς δραχμοποίησεως τῆς 29 Ἰουλίου 1932, οὐδὲν γεγονός ὑπάρχει δικαιολογοῦν οὐδαμῶς νομοθετικὴν ρύθμισιν τῶν συμβα-

τικόν σχέσεων μεταξύ οφειλετών και δανειστών. Γεγονότα, ως άφορα, μη ικανοποιητική πώλησις ώρισμένων προϊόντων κλπ., & αναφέρει ο νόμος 5876, κατά την δημοσίευσήν υπό του κ. 'Α. 'Αγγελόπουλου εν τῇ «Εργασία» έκθεσιν περί τῆς ρυθμίσεως τῶν ιδιωτικῶν χρεῶν, δὲν εἶναι τοιαῦτα ὥστε νὰ ἀπαρτῇ νομοθετικὴ ἐπέμβασις, διότι εἰς μὲν τὴν πρώτην περιπτώσιν ἀσφαλῶς ὁ δανειστής, ἀντιλαμβανόμενος τὸ πραγματικὸν του συμφέρον θὰ παρῶν διευκολύνσεις, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ὁ παραγωγὸς ἀντιλαμβανόμενος ὅτι τὸ προϊόν του δὲν ζητεῖται, ὅτι σπεύσῃ νὰ μεταβάλῃ κολλητέρας καὶ δὲν θὰ ἐπιμείνῃ παρὰ ἑκ ραθυμίας προϊόν δι' ὃ δὲν ὑπάρχει ζήτησις, ἐλπίζον ἐξαγορὰν του ὑπὸ τοῦ κράτους ἢ ποικιλωνύμων ὁργανισμῶν καὶ ταμείων πρὸς καταστροφὴν, ἀπολλομένην ἀπὸ φόρους, χρεωστάσια κλπ. 'Εν τούτοις, ἄλλαι ἀντιλήψεις ἐκ λόγων ἀσφαλῶς ὄχι οικονομικῶν ἐπεκράτησαν καὶ καὶ διάφοροι κυβερνήσεις προέβησαν εἰς ἐκδόσιν σωρείας νόμων, ἀναγκαστικῶν διαταγμάτων κλπ. καθιερώνοντων πλείστας διευκολύνσεις ὑπὲρ τῶν οφειλετῶν καὶ ὁ κ. 'Α. 'Αγγελόπουλος ἀρίστα συνοψίζει εἰς τὴν ἀνωτέρω μνησθεῖσαν ἐκθεσίν του. Οὕτω, καθιερῶνται ἐκτὸς τοῦ περιορισμένου χρεωστασίου, ἐπὶ ἰσχύοντος εἰς ὠρισμένης περιφέρειας, ἀναστολὴ διὰ τοὺς ἀγρότας διὰ μίαν πενταετίαν, ἔστω καὶ ἀνευ καταβολῆς τῶν τόκων, μειώσεις τούτων καὶ, διὰ τοὺς ἀγρότας, πρόσφυγας οφειλέτας τῆς 'Αγροτικῆς καὶ τοῦ κεφαλαίου. Τὰ μέτρα ταῦτα ἐλήφθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, ἀνευ προδιαγεγραμμένου σχεδίου καὶ ἀνευ ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης. Διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς οικονομικῆς ἐπετηρίδος τῆς 'Ελλάδος τῶν ἐτῶν 1929—1933, αἱ τιμαὶ τῶν γεωργικῶν προϊόντων δὲν ὑπέστησαν τεραστίαν πτώσιν ἐν 'Ελλάδι. Οὕτω ὁ σίτος ἐπώληθη κατὰ χιλιάγραμμον ὑπὸ τῶν παραγωγῶν κατὰ μέσον ὅρον 4.62 δραχμὰς τὸ 1930, 4.26 τὸ 1931 καὶ 5.30 τὸ 1932. Αἱ ἀντίστοιχοι τιμαὶ διὰ τὸν κωπινὸν εἶναι 28.03, 24.83, 26.30, διὰ δὲ τὴν σταφίδα 4.68, 6.66 καὶ 7.24. Αἱ τιμαὶ αὐτὰ ὑπῆρξαν ἐπὶ μᾶλλον ἱκανοποιητικώτερα τὸ 1933 καὶ τὸ 1934. 'Αλλὰς τε ὁ τιμαριθμὸς χονδρικῆς πωλήσεως ἑγχωρίων προϊόντων μὲν βάσιν 100 τὸ 1928, ἐφθασεν εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τὸν Μάιον 1929 μὲν 110, εἰς τὸ κατώτατον 82 τὸν Φεβρουάριον 1932 καὶ ἦδη ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1933 ἐφθασε πάλιν εἰς τὰ 106. Οὕτω φαίνεται ἡ πρὸς τὰ ἄνω τάσεις τῶν ἐλληνικῶν τιμῶν. Διὰ τῶν ληφθέντων μέτρων ἀπλῶς ἐνισχύθησαν οἱ παραγωγοὶ εἰς τὸ νὰ μὴ μεταβάλουν τὴν κολλητέραν εἰς τὸν, τάνην ἢ τὰς δυσχερεστοὺς συντελείας ὑπενημιζοῦν οἱ τελευταῖαι παράλογοι ἀξιώσεις τῶν σπυριδοπαραγωγῶν. 'Εξ ὧν δὲν πρέπει νὰ παροραθῇ ὅτι ἡ δραχμὴ ὑπετιμήθη κατὰ 55 % ἐναντι τοῦ χρυσοῦ, ἐνῶ ἡ ἐσωτερικὴ ἀγοραστικὴ ἀξία τῆς, ὡς ἐκδηλοῦται διὰ τῶν τιμαριθμῶν χονδρικῆς πωλήσεως, ἐμειώθη ἤδη κατὰ 33 % καὶ ἀνολογος εἶναι, ἂν καὶ βραδυτέρα ἡ ἀκατάσχετος πρὸς τὰ ἄνω τάσεις τοῦ τιμαριθμοῦ τοῦ κόστους τῆς ζωῆς. Τέλος, τὸ εἰς δραχμὰς ἀντίστοιχον τὸν εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα χρεὼν ἐμειώθη διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ διατάγματος περὶ δραχμοποιήσεως, ἐφ' ὅσον ἦσαν συναμολογημένα, ὡς συνήθως συμβαίνει, εἰς ἀγγλικὰς λίρας κατὰ 6 % περίπου κατόπιν τῆς μετατροπῆς των πρὸς 350 δραχμὰς καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχοντα εἰς μίαν ὠρισμένην κατηγορίαν. Οὕτω οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γῇ περὶ τοῦ ὑπερέγκου τῶν ιδιωτικῶν χρεῶν. Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα φθάει καὶ ὁ κ. 'Α. 'Αγγελόπουλος, διὰ τοὺς αὐτοὺς περίπου λόγους, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὀνομαστικὸν κεφά-

λίων τῶν ιδιωτικῶν χρεῶν.

'Εν τούτοις, περαιτέρω ὁ κ. 'Α. 'Αγγελόπουλος συνιστᾷ μείωσιν τῶν συμβατικῶν τόκων καὶ παρτάσιν τῆς περιόδου ἀποσβέσεως. Νομίζομεν ὅμως ὅτι οἱ αὐτοὶ λόγοι, οἱ ὁποῖοι συντρέχουν ἐναντίον μιᾶς μείσεως τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου συντρέχουν καὶ ὑπὲρ τῆς μὴ θίξεως τοῦ τόκου καὶ τῆς μὴ παρατάσεως τῆς περιόδου ἀποσβέσεως. Πράγματι, ὡς τόκοι καταβάλλονται ἤδη μόνον τὰ 45 % τῶν συμβατικῶν ἀν ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ εἰς χρυσὸν ἀξία τῆς δραχμῆς καὶ τὰ 66 % ἀν ληφθῇ ὡς βάσις ἡ ἐσωτερικὴ ἀγοραστικὴ ἀξία τῆς. Περαιτέρω δὲν πρέπει νὰ παραβλεφθῇ ὅτι μίαι τοιαύτη ἐνέργεια θὰ ἀποτελέσῃ μίαν πρόσθετον ἀποθέρωνσιν τῆς ἀποταμιεύσεως, ἥς τόσοσιν μεγάλην ἀνάγκην ἔχει ἡ χώρα.

'Επίσης οὐδὲν φαίνεται δικαιολογῶν μίαν παρτάσιν τῆς περιόδου ἀποσβέσεως τῶν χορηγηθέντων δανείων, διότι τοῦτο δύναται νὰ προκαλέσῃ δυσχερείας διὰ τοὺς δανειστάς, ὑπολογίζοντας ὅτι θὰ ἐπανακτήσουν τὴν διάθεσιν τῶν κεφαλαίων των εἰς τὴν συμφωνηθεῖσαν ἐποχὴν καὶ ἐνεργήσαντας ἀναλόγως. 'Επὶ πλέον οὐδεὶς λόγος συντρέχει ὅπως ὑποσποῦν οἱ δανεισταὶ πρόσθετον ζημίαν ἐκ τῆς ἐλαττώσεως ἐπὶ μᾶλλον τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μεταξύ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν εἶναι ληξιπρόθεσμος ἡ ἀπαιτήσις των καὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν αὐτὴ ἤθελεν ἀποσβεσθῇ ἐπὶ τῇ βάσει πολυπλόκου σχεδίου ρυθμίσεως τῶν ιδιωτικῶν χρεῶν.

Δύναται ὅθεν νὰ ὑποστηρικθῇ ὅτι πᾶσα ρύθμις τῶν ιδιωτικῶν χρεῶν εἶναι τοῦλάχιστον περιττὴ, κατόπιν τῆς ἐξελίξεως ἣν ἔλαβεν ἡ οικονομικὴ ζωὴ ἐν 'Ελλάδι καὶ μόνον θὰ ἐνίσχυε τὴν ἀπερίσκεπτον ἐναρξιν ἐπιχειρήσεως βασιζομένων ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ὅτι ἐν περιπτώσει ἀτυχῶς ἐκβάσεως τὰς ζημίας δὲν θὰ ὑποστῇ ὁ ἐπιχειρηματίας, ἀλλὰ ὁ δανειστής. 'Υπὸ τοιούτους ὁρους εἰς τὸ τέλος θὰ ἐκλείνῃ τελείως ἡ ἐμπιστοσύνη, ἥτις εἶναι ἡ βάσις τῶν συναλλαγῶν καὶ ἥτις τοσαῦτα πλῆγματα ὅσπερ ἦδη ἐν 'Ελλάδι.

'Εκτὸς ὅμως πάντων τούτων τῶν οικονομικῶν λόγων, οὐκ ἔστιν ἀντιρροπὴ ἐναντίον οἰσθητικῶν ρυθμίσεως τῶν ιδιωτικῶν χρεῶν, ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῶν δικαιοσυνῶν καὶ λοιπῶν ἐκτάκτων μέτρων τελείως ἀδικαιολογητῶν μετὰ 11 ἔτη εἰρήνης καὶ μετὰ 3 ἀρίστης ἐσοδείας καὶ τὰ ὁποῖα ἡ κυβέρνησις δὲν εἶχεν ἀκόμη τὸ θάρρος νὰ καταργήσῃ, ὑπάρχει καὶ ἕτερος λόγος συνηγορῶν ἐναντίον πάσης ἐπεμβάσεως τοῦ κράτους. Πρόκειται περὶ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως τῶν καταλλήλων ὁργάνων εἰς ὃ θὰ ἀντιθετο ἡ ἐκτέλεσις ἐνὸς τόσοσιν λεπτοῦ καὶ δυσχεροῦς ἔργου. Πράγματι, θὰ ἀπαιτοῦντο πλείστα δυσπώσιμα πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ὑπάρξεως καὶ τοῦ ποσοῦ ἐκάστου χρέους, τῆς οικονομικῆς ἀντοχῆς τῶν ἐνδιαφερομένων πρὸς ἀποσβέσιν κλπ. Τοιαῦτα ὅργανα οὐδὲν ὀδῶν ὑπάρχουν, διότι οἱ δικασταὶ εἶναι βεβαρημένοι ὑπὸ τόσοσιν ὑπερβολικοῦ ὄγκου ἐργασίας, ὥστε ἡ δικαιοσύνη ἀπονέμεται μὲ τὴν γνωστὴν βραδυτητα, καὶ ἐφ' ἑτέρου στεροῦνται τῆς ἀναγκαίας οικονομικῆς πείρας καὶ τὸ αὐτὸ ἔχει διὰ πολλοὺς ὑπαλλήλους τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Τραπεζῆς τῆς 'Ελλάδος. Διότι λέγοντες ὅτι ἡ ρύθμις θὰ γῇ ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐξ ὑπαλλήλων τῶν δύο ὁργανισμῶν τούτων οὐδὲν ὀδῶν προὔποισθαι ὅτι ὁ διοικητής, ὁ ὑποδιοικητής ἢ ἄλλοι ἀνώτατοι ὑπάλληλοι τῆς Τραπεζῆς τῆς 'Ελλάδος ἢ ὁ διευθυντής τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ, ἄνδρες δηλαδὴ ἔχοντες μεγάλην πείραν καὶ πολλὰς γνώσεις, θὰ ρυθμίσουν τὰ ἐκάστοτε προβλήματα, διότι τοῦτο εἶναι ἀνθρώπινος καὶ ὀλίγως ἀ-

δύνατον, ἀλλὰ αὕτη θὰ ἀνατεθῇ εἰς κατὰ τετρα ὅργανα καὶ δὴ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἀπαραίτητα καὶ ταῦτα κατὰ τεκμήριον δὲν εἶναι τὰ καλύτερα.

Εἰς ἄλλως τε τῶν λόγων τῆς ἀποτυχίας τῶν ρυθμίσεων τῶν ιδιωτικῶν χρεῶν ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ρουμανίᾳ, ἀποδεικνυμένης ἐκ τῆς διαρκούς μεταβολῆς των, ἔγκειται εἰς τοῦτο καὶ ἀπλῶς συντελεῖ αὕτη εἰς τὴν ἀνάπτυσιν τῆς ἀνηθικότητος καὶ τοῦ χάους ἐν τῇ οικονομικῇ ζωῇ.

'Η σχέσις δανειστοῦ καὶ οφειλέτου εἶναι κατ' ἐξοχὴν σχέσις προσωπικῇ, ἥτις δὲν δύναται νὰ ρυθμισθῇ διὰ γενικῶν σχεδίων, τὰ ὁποῖα πάντως δι' ἱκανὰς μὲν περιπτώσεις εἶναι ἀνεπαρκῆ καὶ δι' ἄλλας περιττά. Οὐδὲν ὀφείλει ἔνα χρεωκοπημένον οφειλέτην ἢ μείωσιν τοῦ τόκου καὶ αὕτη γίνεται ἀπλῶς αἰτία ἀδικαιολογητοῦ πλουτισμοῦ δι' εὐμεροῦντα οφειλέτην. Τὰς δυσχερείας ταύτας προσπαθοῦν οἱ νόμοι οὐς μετὰ σφηνείας ἀναλύει ὁ κ. 'Α. 'Αγγελόπουλος, νὰ θεραπεύσουν διὰ κατατάξεων πολυπλόκων, ἀλλὰ πάντοτε ἀνεπαρκῶν. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐλπίσῃ τις ὅτι ἡ συσταθεῖσα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐπιτροπὴ δὲν θὰ συστήσῃ εἰς τὴν κυβερνήσιν οἰσθητικὰς ἐπεμβάσεις εἰς συμβατικὰς σχέσεις κατ' ἐξοχὴν προσωπικὰς καὶ ἀκαταλλήλους διὰ ρύθμισιν αὐθαίρετον.

Λονδίνον, 4 Δεκεμβρίου 1934.

Δ. Ι. ΔΕΛΙΒΑΝΗΣ

ΣΠΗΛ. ΑΓΑΠΗΤΟΣ

μηχανικός—σύμβουλος
Ingenieur-consult

ΑΘΗΝΑΙ ὁδὸς Καραβία 18
(Τ. 80.104)

Δικαιτησίαι — Πρὸς κατασκευὰς —
Εἰσπληροῦνται — Γνωμοδοτή-
σεις — Συμβουλαι — Ἐκκαθαρί-
σεις. (Ἐπὶ παντὸς οἰκονομικοῦ καὶ
τεχνικοῦ θέματος).

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΛΕΩΝΙΔΑ Β. ΔΕΡΤΙΔΗ

Μέγαρον Κοσμοδοπούλου
(1ος ὁροφος ἀριθ. 8)

ΝΙΚΟΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Στοὰ Νέου Χρηματιστηρίου ἀριθ. 14
Τηλέφωνον 23-790

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΚΟΜΒΟΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΝ ΤΗ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ

*Άρθρον τοῦ κ. Σ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ

'Απλοῦν βλέμμα ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου ἀποδεικνύει τὴν σημασίαν τὴν ὁποῖαν ἔχει ἡ Θεσσαλονίκη διὰ τὰς διαβαλκανικὰς συγκοινωνίας. Ἡ Θεσσαλονίκη ἀπὸ ἀρχαιολόγων χρόνων καὶ σήμερον ἀκόμη ἀποτελεῖ σπουδαῖον «κόμβον» συγκοινωνιῶν.

Περὶ τῆς πόλεως ὑπάρχουσι πέντε διάφοροι κατευθύνσεις συγκοινωνιῶν, μετὰ τῆς Ἀλασσίας δὲ γίνονται ἔξ. Καμμία ἄλλη βαλκανικὴ πόλις, οὔτε πρωτεύουσα, ἔχει τόσας.

1) Κατευθύνσεις πρὸς Νότον.

'Η κατευθύνσις αὕτη διευθύνεται πρὸς τὰς Ἀθήνας, τὴν πρωτεύουσάν τῆς 'Ελλάδος καὶ πρὸς τὴν νότιον περιοχὴν τῆς χώρας ταύτης.

Αἱ συγκοινωνίαι πρὸς τὴν κατευθύνσιν ταύτην εἶναι σήμερον, οὕτως εἰπεῖν, πλήρεις, ὡς ἐξῆς:

α') Ἀρίστη σιδηροδρομικὴ γραμμὴ, κανονικὸν πλάτος, Θεσσαλονικὴ—Ἀθήναι.

β') Ὁδὸς ἐν ἀρίστῃ καταστάσει, ἡ ὁποία προσεχῶς θὰ βελτιωθῇ περισσότερο δι' ἀσφαλτικῆς ἐπιστρώσεως, ἡ ὁποία, ἄλλως τε, ἔγινε ἤδη κατὰ μέγα μέρος.

γ') Πολλὰ θαλάσσια ἡμερήσια γραμμαὶ, ἐντελῶς ἱκανοποιητικά.

δ') Ἐναέριος γραμμὴ πρώτης τάξεως, ἀνηκούσα εἰς ἑλληνικὴν ἐταιρείαν καὶ λειτουργοῦσα καθ' ἐκάστην (πλὴν τῆς Κυριακῆς).

2) Κατευθύνσεις πρὸς Δυσμάς.

Αὕτη διευθύνεται πρὸς τὰ ἑλληνοαλβανικὰ σύνορα καὶ ἐκείθεν εἰς Κορυτσάν καὶ Τίρναν, τὴν πρωτεύουσάν τῆς Ἀλβανίας.

Πρὸς τὴν κατευθύνσιν ταύτην αἱ συγκοινωνίαι δὲν εἶναι τόσοσιν καλὰ ὅσον εἰς τὴν προηγούμενην.

α') Ὑπάρχει σιδηροδρομικὴ γραμμὴ κανονικοῦ πλάτους μόνον μέχρι Φλωρίνης, ὀλίγον πρὸ τῶν συνόρων.

Ἡ Ἀλβανία δὲν ἔχει ἀκόμη σιδηροδρομικὰς γραμμάς καὶ εἶναι πιθανόν ὅτι ποτὲ δὲν θὰ κατασκευασθῇ τοιαῦτα. Ἡ κατασκευὴ γραμμῆς, ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ συνδέσῃ τὰ Τίρναν μετὰ τὸν λιμένα τοῦ Δυραχίου καὶ τῆς ὁποίας ἡ κατασκευὴ ἤρχισε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἐγκατελείφθη.

β') Ὑπάρχει ὁδὸς μεταξὺ Θεσσαλονικῆς-Φλωρίνης-Κορυτσᾶς καὶ ἐκείθεν πρὸς τὴν κεντρικὴν καὶ νότιον Ἀλβανίαν, ἀλλὰ ἡ ὁδὸς αὕτη δὲν εὑρίσκεται εἰς καλὴν κατὰστασιν.

γ') Ἐναέριος γραμμὴ, ἀρκετὰ καλὴ, ἐκμεταλλευομένη ἀπὸ ἰταλικὴν ἐταιρείαν, συνδέει, τρεῖς φορές τὴν ἑβδομάδα, τὴν Θεσσαλονικὴν μετὰ τὴν Τίρναν καὶ ἐκείθεν μετὰ τὸ Μπάρι καὶ τὴν Ρώμην.

3) Κατευθύνσεις πρὸς Βορρᾶν.

'Η κατευθύνσις αὕτη συνδέει τὴν Θεσσαλονικὴν μετὰ τὴν Βελιγράδι, τὴν πρωτεύουσάν τῆς Νοτιοσλαβίας καὶ ἐκείθεν μετὰ ὅλας σχεδὸν τὰς πρωτεύουσας τῆς κεντρικῆς καὶ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης.

Ἐξυπηρετεῖται

α') Ἀπὸ μίαν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν κανονικοῦ πλάτους ἀπὸ Θεσσαλονί-

κης εἰς τὰ ἑλληνο-νοτιοσλαβικὰ σύνορα καὶ ἐκείθεν εἰς Σκόπια, Νίσοι, Βελιγράδιον, Ζαγρεβ κλπ. Ἡ γραμμὴ αὕτη λειτουργεῖ ἀρκετὰ καλὰ μέχρι Νίσσας καὶ πολὺ καλὰ πέραν αὐτῆς.

Μία ὑπάρχουσα σιδηροδρομικὴ γραμμὴ ἀπὸ Νίσσας εἰς Νεγκάτιν, μετὰ τὴν κατασκευὴν προβλεπομένης γεφύρας ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως, πλησίον τοῦ Κλάδοβο-Τούρν-Σεβρίν, θὰ ἐπιτρέψῃ ἔμμεσον συγκοινωνίαν, ὄχι πολὺ χρήσιμον, τῆς Θεσσαλονικῆς μετὰ τὴν Ρουμανίαν.

β') Ὁδὸς ἡ ὁποία, ὅπως καὶ ὁ σιδηροδρόμος, ἀκολουθεῖ τὴν κοιλίαν τοῦ Ἀξινοῦ, ἀλλὰ ἡ ὁποία δὲν εὑρίσκεται εἰς καλὴν κατὰστασιν, ἐξυπηρετεῖ τοὺς ἰδίους τόπους. Ἡ ὁδὸς αὕτη συναντᾷ εἰς τὴν Νίσσαν τὴν μεγάλην διεθνή ὁδὸν Καλαί-Βελιγράδι, Σόφια-Κωνσταντινούπολιν, ἡ ὁποία ὑπάρχει μὲν ἀπὸ πολλοῦ, ἀλλὰ ἤδη βελτιοῦται εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ κατάλληλος διὰ τὴν μεγάλην διεθνή κυκλοφορίαν.

γ') Ἐναέριος γραμμὴ, ἐξυπηρετούμενη ἀπὸ νοτιοσλαβικὴν ἐταιρείαν καὶ ἄλλη γερμανικὴ γραμμὴ, συνδέουσι τὴν Θεσσαλονικὴν ἐπαρκέστατα μετὰ ὅλας τὰς πρωτεύουσας τῆς κεντρικῆς, τῆς βορείου καὶ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης.

δ') Ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸν πόλεμον ἔγινε πρῶτασις καὶ κατασκευῆς διώρυγος, ἡ ὁποία θὰ συνδέει τοὺς δύο ποταμούς, οἱ ὁποῖοι εἶναι πλωτοὶ ἢ δύναται νὰ γίνωνται πλωτοὶ, τὸν Δούναβιν (παρὰ τὸ Βελιγράδιον) καὶ τὸν Μοράβαν, οἵτινες πλησιάζουν πολὺ πρὸς τὰ Σκόπια. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ συνδεόντο διὰ πλωτῆς ὁδοῦ ἡ Μεσολέγος (παρὰ τὴν Θεσσαλονικὴν) μετὰ τὸν Δούναβιν (παρὰ τὸ Βελιγράδιον). Ἡ διώρυξ αὕτη θὰ εἴη μήκος περίπου 500 χιλιομέτρων καὶ θὰ ἡλάττωε τὴν διαδρομὴν τῆς ναυτιλιακῆς κινήσεως τοῦ Δουνάβεως κατὰ πλεον τῶν 1000 χιλιομέτρων. Ἄν καὶ σήμερον, λόγω τῶν οικονομικῶν συνθηκῶν, τὸ σχέδιον δὲν ἡμπορῇ νὰ πραγματοποιηθῇ, πάντως θὰ ἔλθῃ στιγμή ὅπου θὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τοῦ τάπητος.

Ἡ γέφυρα αὕτη καὶ μερικὰς συμπληρωματικὰς σιδηροδρομικὰς συνδέσεις θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν κατ' εὐθείαν σύνδεσιν τῆς Βουλγαρίας μετὰ τὴν Ρουμανίαν καὶ ἐκείθεν πρὸς τὴν Οὐγγαρίαν, Πολωνίαν κλπ.

Τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα θὰ πραγματοποιηθῇ καὶ διὰ τῆς Θεσσαλονικῆς μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ τμήματος τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ὡς προηγουμένως, ἦτοι Σιδηρόκαστρον—Δοῦμπνιτσα. Φυσικῶς, ἡ διαπάνη τῆς γεφύρας εἶναι ἀρκετὴ, ὑπολογίζεται ὅμως ὅτι πλεον τῶν 1000 ἐκατομμυρίων δραχμῶν ἢ λέβα ἢ λῆρ (διὰ τὰ νομίσματα αὐτὰ ἔχουν περίπου τὴν αὐτὴν ἀξίαν). Ἡ διαπάνη αὕτη δὲν εἶναι ἀνυπερβλήτως, ἴσως ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι θὰ διανεμηθῇ εἰς 3 ἢ 4 ἔτη καὶ ὅτι ἐκτὸς τῶν ἐνδιαφερομένων γειτονικῶν χωρῶν Ρουμανίας καὶ Βουλγαρίας, εἶναι προθυμοὶ νὰ συμβάλωσι καὶ ἡ Πολωνία καὶ ἡ Ἑλλάς. Προϋπόθεσις ἡ κατασκευὴ πορθμείου εἰς Ρουχτσούκιον. Ἡ λύσις αὕτη δὲν προάγει τὴν συγκοινωνίαν τῆς Θεσσαλονικῆς, ἀλλ' αὐτὴ καὶ τὴν βλάπτει, ἐκτὸς καὶ ἐὰν ἐπρόκειτο τὸ πορθμεῖον νὰ μεταβιβάσῃ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας.

β') Ἡ ὁδὸς ἀπὸ Θεσσαλονικῆς εἰς Σόφια, διὰ Κούλας καὶ Κρέσσας, ὑπάρχει ἤδη, ἀλλὰ δὲν εἶναι εἰς καλὴν κατὰστασιν. Τὸ ἑλληνικὸν κράτος ἤδη ἀνακαίνισεν τελείως τὸ τμήμα ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, τὸ δὲ τμήμα ἐπὶ βουλγαρικοῦ ἐδάφους δύναται εὐκόλως νὰ βελτιωθῇ.

Πέραν τῆς Σόφιας αἱ σιδηροδρομικαὶ συνδέσεις πρὸς τὸ Βελιγράδιον καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν εἶναι ἀριστοί. Ἀλλὰ

πρὸς τὴν Ρουμανίαν εἶναι ἀπολύτως ἀτελεῖς. Ὑπάρχει βέβαια τεμάχιον βουλγαρικὸν ἀπὸ τὴν Σόφιαν διὰ Τυρνάβου εἰς Ρουχτσούκιον, ἀλλὰ ἐκεῖ ἀπαιτεῖται διάπλους τοῦ Δουνάβεως μέχρι Γιουργέβου, ὁποῦθεν ἀρχεται ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ πρὸς Βουκουρεστίον καὶ ἐκείθεν ἀριστοὶ συνδέσεις πρὸς τὴν κεντρικὴν καὶ βορειοανατολικὴν Εὐρώπην.

Εἶναι φανερόν ὅτι ἡ σύνδεσις Σόφιας—Βουκουρεστίου ἔχει ἀνάγκην βελτιώσεως ὅπως καὶ ἡ Θεσσαλονικῆς—Σόφιας.

Πρὸς τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητος ἡ κατασκευὴ γεφύρας εἰς τὸ σημεῖον τοῦ Δουνάβεως, ποῦ θὰ ἐπαραγματοποιεῖ καλλίτερον τὴν κατ' εὐθείαν βουλγαρο-ρουμανικὴν συγκοινωνίαν. Ἐγινε λόγος διὰ τὴν θέσιν Βιδίνιον—Καλαφάτ ὅπου λειτουργεῖ ἡ πορθμείον, ἀλλὰ ἡ θέσις αὕτη, διὰ τὴν γέφυραν, δὲν θὰ ἦτο κατάλληλος διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν μεγάλην διεθνή ἐμπορικὴν κυκλοφορίαν καὶ ἄλλως τε ἡ γέφυρα αὕτη θὰ εὑρίσκετο παρὰ πολὺ πλησίον τῆς σχεδιαζομένης ρουμανο-νοτιοσλαβικῆς τοῦ Κλάδοβο—Τούρν—Σεβρίν. Ἐξ ὧν, κατὰ τὰς μελέτας τῶν εἰδικῶν σιδηροδρομικῶν, Ρουμάνων καὶ Βουλγάρων, ἡ κατασκευὴ τῆς γεφύρας εἰς τὸ Ρουχτσούκιον—Γιούρκεβον δὲν εἶναι ἐνδεειγμένη, λόγω κυρίως τῶν δυσμενῶν συνθηκῶν ἐκμεταλλεύσεως, ποῦ παρουσιάζει ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ Πλέβαν—Τύρνοβο—Ρουχτσούκιον. Κατὰ τοὺς τεχνικοὺς τῶν δύο γειτονικῶν χωρῶν, οἱ ὁποῖοι ἄλλως τε εἶναι οἱ μόνον ἀρμόδιοι νὰ ἔχωσι γνώμην, τὸ σημεῖον ποῦ ἐνδείκνυται διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας εἶναι τὸ Ρουχτσούκιον τοῦ Ρουχτσούκιου καὶ πιθανῶς εἰς τὴν περιοχὴν Τούρν—Μαγουρέλε—Κοράβια.

Ἡ γέφυρα αὕτη καὶ μερικὰς συμπληρωματικὰς σιδηροδρομικὰς συνδέσεις θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν κατ' εὐθείαν σύνδεσιν τῆς Βουλγαρίας μετὰ τὴν Ρουμανίαν καὶ

Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι η δδός αυτή καταλήγει εις Σόφιαν. Επίσης επί της μεγάλης διεθνούς οδού, ως προηγουμένως, Καλαί—Ισταμπούλ, οδόθεν θα επιτρέψη την εύκολον συγκοινωνίαν της Θεσσαλονίκης όχι μόνον με την Σόφιαν, αλλά και διά της άνω οδού με τὸ Βελιγράδιον και τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐπίσης, φυσικά, ἡ δδός αὕτη προεκτεινόμενη διά σχεδιαζομένης γεφύρας Μπουρέλες ἢ Κοράβιας θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν συγκοινωνίαν με τὴν Ρουμανίαν καὶ τὰς πέραν αὐτῆς χώρας, διά τῆς ἄλλης διεθνούς οδού, ἡ ὁποία κατασκευάζεται ἤδη καὶ ἡ ὁποία ἄγει ἀπὸ Βιέννης καὶ Βουδαπέστης εἰς Βουκουρέστιον.

γ') Ἐναέριος, τρίς τῆς ἐβδομάδος, γραμμὴ, ἀρκετὰ καλὴ ἐξασφαλισμένη παρὰ πολωνικῆς ἐταιρείας, συνδέει τὴν Θεσσαλονίκην με τὴν Σόφιαν, τὸ Βουκουρέστιον καὶ τὴν Βαρσοβίαν. Ἡ ἐναέριος αὕτη γραμμὴ ἀποτελεῖ ἐν εἰδος συμβόλιον υποδεικνύοντος τὴν ἀνάγκην τῆς πραγματοποιήσεως καλῶν συγκοινωνιῶν σιδηροδρομικῶν καὶ ὁδικῶν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν.

5) Κατεύθυνσις πρὸς Ἀνατολὰς. Αὕτη ὁδηγεῖ ἀπὸ Θεσσαλονίκης πρὸς Ἀλεξανδρούπολιν καὶ τὰς ἑλληνο-τουρκικὰ σύνορα καὶ ἐκτείνει πρὸς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἡ κατεύθυνσις αὕτη δὲν ἔχει πολὺ μεγάλο διεθνὲς ἐμπορικὸν ἐνδιαφέρον.

Ἐξυπηρετεῖται ἀπὸ μίαν καλὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἔχει ἱκανοποιητικὴν ἐκμετάλλευσιν, ἰδίως ἐνεκεν ἐλλείψεως ἐπαρκούς κυκλοφορίας, ἀλλὰ καὶ διότι μεσολαβεῖ τμήμα γραμμῆς ἡνίκον εἰς ξένην ἐταιρείαν. Ὅδός πλήρης δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ ὑφίσταται ἀρκετὴ ἐπικοινωνία διά θαλάσσης μεταξύ Θεσσαλονίκης καὶ Κων/πόλεως.

□□

Ἐν συνόψει ἡ Θεσσαλονικὴ διαθέτει συγκοινωνιακὰς συνδέσεις ἀνατέρας ἀπὸ κάθε ἄλλην βαλκανικὴν πόλιν, καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς πρῶτες.

Πρὸς συμπληρώσιν τῶν συγκοινωνιῶν απαιτεῖται ὅπως συντελεσθῶν, κατὰ σειράν, ἡμαρτίας:

1) Ἡ ταυτόχρονη κατασκευὴ τῆς βουλγαρο-ρουμανικῆς γεφύρας ἐπὶ τοῦ Δουνάβους καὶ τοῦ τμήματος τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς μεταξύ Σιδηροκάστρου καὶ Δούμπνιτσας.

Τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ διαβαλκανικὸν ἐνδιαφέρον ὅπως πρὸ παντὸς ἄλλου ἔργου συντελεσθῶν αἱ ἀνωτέρω δύο βελτιώσεις τῶν συγκοινωνιῶν «ταυτοχρόνως» ἀνεγνώρισθη ἐπισημῶς ἀπὸ ὅλας τὰς βαλκανικὰς διασκέψεις καὶ ἰδιαίτερας ἀπὸ τὴν τελευταίαν, ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην πρὸ ἐνὸς ἔτους.

2) Ἡ βελτίωσις τῶν ὁδῶν Θεσσαλονίκης

Φλωρίνης-Κορυτσᾶς-Τιράνων, Θεσσαλονίκης-Γευγελῆς-Νίσσης καὶ Θεσσαλονίκης-Κούλας-Σόφιας.

Αἱ συνδέσεις, συμπληρούμεναι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην νὰ παρέξῃ μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἐμπόριον ὅλων τῶν βαλκανικῶν κρατῶν.

Ἐξ ἄλλου, ἡ πόλις ἐκτὸς τῶν πλεονεκτημάτων τῆς γεωγραφικῆς τῆς θέσεως καὶ ἐνὸς καλοῦ λιμένος, ἔχει ἤδη πλουτισθῇ καὶ μετὰ καλὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ λιμένος, ὅστις θὰ συμπληρωθῇ συντόμως, καὶ τῆς ἐλευθέρως ζώνης, ἀπολύτως πλήρης καὶ συγχρονισμένης. Ἐπὶ πλεόν εἶναι καὶ πόλις μετὰ νέαν καὶ συγχρονισμένην διαρρύθμισιν, ἥρξισαν δὲ καὶ αἱ ἐργασίαι νέου μεγάλου κεντρικοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ.

ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, εὐδὺς ὥς αἱ διεθνεῖς οἰκονομικαὶ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέψουν, ἡ Θεσσαλονικὴ θὰ καταστῇ κέντρον συγκοινωνιακῶν μεγάλων σπουδαίωτος καὶ κόμβος τῶν συγκοινωνιῶν ὅχι μόνον ἐν τῇ Βαλκανικῇ, ἀλλὰ καὶ διά τὴν διεθνή ἐμπορικὴν κίνησιν.

ΣΠΗΛ. ΑΓΑΠΗΤΟΣ

Πρόεδρος τῆς Συγκ. Ἐπιτρ. τῆς Βαλκαν. Διασκέψεως, Μέλος τοῦ Α. Σ. Σ., τ. πρόεδρος τοῦ ἑλλην. ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ, τ. διευθυντῆς Ἑλλ. Σιδηρ. Ἑταιρείων.

ΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΝ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΩ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Τοῦ κ. Κ. Δ. ΚΑΡΑΒΙΔΑ

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων τοῦ ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ὡς τοῦτο διὰ εἰδικῶν ἀνακοινωθέντων του ἔκαμε γνωστὰς, παρακαλῶ νὰ μοι ἐπιτραπῇ ὅπως, ἀσέτως πρὸς τὰς εἰδικὰς περιπτώσεις τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ κοινότητος, ἐπιμαρτυρῶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀρμόδιων ἐπὶ τῶν γεγονότων, ὅτι τὰ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν σκαριφύμενα ἐν τῷ ὑπουργείῳ τοῦτ' ὅτι κατὰστατικῶν διὰ τὰς κοινότητας μας ποὺ ἐξωτερικῶς ἀποτελοῦν ὅχι μόνον θεωρητικὴν παρεξήγησιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν ὁργανισμῶν τούτων, ἀλλὰ καὶ θετικὸν συνυφαίνον καὶ ἄμεσον κίνδυνον διὰ τὸ μέλλον αὐτῶν.

Οἱ κατωτέρω λόγοι ἐξηγοῦν ἀρκετὰ τὴν βασιμότητα τοῦ τούτου κατηγορηματικοῦ τούτου ἀφορισμοῦ.

Καὶ πρῶτον μὲν εἶναι γενικῶς εὐνόητον ὅτι ἡ γραπτὴ καθέλωσις τύπου κατὰστατικῶν τῶν λειτουργιῶν ἐνὸς θεσμοῦ, ἡ ὁποία ἐπιχειρεῖται ἐπ' εὐκαιρίᾳ οἰασδήποτε συμπωματικῆς ἀνωμαλίας, δὲν δύναται εἰς οὐσιαστικὴν καὶ πᾶσι ἐπὶ ἐκείνῳ τῶν συστατικῶν καὶ δυναμικῶν στοιχείων αὐτοῦ, ὅν τὴν ἰσορροπίαν καὶ ἐξέλιξιν ὑποτίθεται ὅτι ὁ κατὰστατικὸς οὗτος πύλος ἀποβλέπει νὰ ὑποβοηθήσῃ.

Εἰδικώτερον δὲ δέον νὰ παρατηρηθῶν τὰ ἑξῆς:

1) Ὅτι οἱ κοινωτικοὶ μας ὁργανισμοὶ ἐν τῇ πρῇ ἐσωτερικῇ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῇ ἐξωτερικῇ, καθ' ὅντες συντροφικὰ, διαδικαίᾳ, βιολογικῶς καὶ δεόντως ἱεραρχημένα κῆρυκα ἀποβλέποντα εἰς τὴν ἐξοικονόμησιν τῆς βιώσεως τῶν μελῶν τῆς ομάδος, ἐπολιτεύοντο πάντοτε καὶ ἐρρυθμίζοντο ὑπὸ τὸ κύρος καὶ ὑπὸ τὴν εὐθύνην ὅχι ὅλων τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀλλὰ ἐκείνων μόνον, οἱ ὁποῖοι, ἡγουμένοι, ἐφ' ὅσον ἐπιτυχῶς ἐπελέχθησαν, ἐν τῇ ὁργανώσει τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ βιοπορισμοῦ καὶ ἐν γένει ἐν τῇ χειρισμῶν τῶν προβλημάτων τῆς ομάδος, ἦσαν εἰς θέσιν ἐκείνων νὰ δημιουργήσουν οἰκονομικὸν χώρον καὶ νὰ ὑποβοηθήσουν τὴν τοποθέτησιν καὶ τὴν βίωσιν τοῦ ἐμφύχου

ὅμιλου, τοῦ ἐνυπάρχοντος ἡ καὶ προστρέχοντος ἐξ ἄλλου οἱ ἐν λόγῳ ὁργανισμοὶ ἐδιοικούντο οὐχὶ αὐθαίρετως, κατὰ τὴν προσωπικὴν ἀντίληψιν, ἢ τὸ συμφέρον τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης καὶ ἐμπράκτου τιμαρχίας, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὸ κοινωτικὸν πνεῦμα τῆς ἀριστοκρατικῆς προσωπικῆς δημοκρατίας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀγραφῶν θεσμίων, εἰς αἱ ἐδραζομένην κατὰ τὰς ἀνθρωπιστικὰς καὶ ἀξιολογικὰς, συντροφικὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ κοινωτικοῦ συνεργατισμοῦ, ὅπως ἐκείναι τὰς ἀπέδειξαν, τὰς ἀνεξωγόντων καὶ τὰς καθιέρωσαν τὸσον οἱ ἔθνοισι μας εὐεργεταί, ὡς οἱ πλουσιώτεροι εἶναι ὀνομαστοί, λόγῳ τῶν ἔργων των, γνωστοὶ ἐν μέσῳ μυρίων ἄλλων ἀνθρώπων μικρῶν σκαπανέων τοῦ κοινωτισμοῦ—ὅσον καὶ οἱ πραγματικοὶ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Ἑλλάδος.

2) Ὅτι αἱ γνωσταὶ κοινότητές μας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἰδρυθῆσαν ὡς συντροφικὰ κοινότητες βαθμιαίως ἀπὸ τοῦ 16ου αἰῶνος πρὸς τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν τῆς ἐξοικονομήσεως τῶν προστρέχοντων καὶ προσκαθημένων πρὸς ἀναξήτησιν καὶ δημιουργίαν πόρων βιώσεως μελῶν τῆς ἐθνικῆς μας ομάδος (συγγενῶν, συγχωριανῶν, συμπατριωτῶν...)—ἔλαβον δ' ἐξ ἄλλου καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἐνασχολοῦν ἐπίσημον νομιμοποίησιν διὰ τῶν οἰκείων διαταγμάτων τῶν διαφόρων ἡγεμόνων, οἱ ὁποῖοι εἰδὼς εἰς τὰς γραικικὰς ταύτας συντροφικὰς κοινότητας τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκαθίστανται ἐν τῷ τόπῳ εἴτε πρὸς ἐμπορίαν εἴτε καὶ πρὸς οὐρανὸν ἄλλῃν ἐργασίαν. Τὸ διατὶ ἐξ ἄλλου οἱ ἡγεμόνες οὗτοι εἶχον συμφέρον νὰ δίδουν τὰς ἀδείας ταύτας, ὡς καὶ τὸ διατὶ οἱ ὁργανοὶ καὶ ἀρχοὶ τῶν κομπασιῶν εἶχαν καὶ συμφέρον, ἀλλὰ καὶ ὡς καθήκον ὑπελάμβανον νὰ ἐνεργήσῃ τὴν περισυλλογὴν καὶ τὴν τοποθέτησιν τοῦ προσκαθημένου ὁμογενοῦς πληθυσμοῦ, δὲν εἶνε δ' ὡρὸς ἐδῶ διὰ νὰ τὸ ἀνατίθω.

3) Ὅτι ὑπάρχον ὅροι τινὲς ὁργανικοὶ διὰ τὴν μόνιμον ὀρίσιν τῶν ἑλληνικῶν κοινότητων ἐν τῇ ἐξωτερικῇ, οἱ ἑξῆς: ὅτι πρέπει ἡ ἐκεῖ ἐγκατάστασις τῆς κοινότητος καὶ ἐνὸς

ἐκαστοῦ μέλους αὐτῆς ὅχι μόνον νὰ μὴ δαίνῃ ἐναντίον οὐσιαστικῶν, ἐργατικῶν, παραγωγικῶν κλπ. συμφερόντων τοῦ τόπου, ὅπου εἶναι ἐγκατεστημένη, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξυπηρετῇ αὐτὰ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ κοινότης δέον νὰ πληροῖ τὴν λειτουργίαν τῆς ἀπορροφῆσεως, ἐξοικονομήσεως καὶ τοποθετήσεως τῶν δημογραφικῶν περιρρομιῶν τῆς μητρικῆς κυψέλης τοῦ ἐξοῦ βράχου τῆς κυρίως Ἑλλάδος, ἐξ ἧς καὶ ἀποέρχονται κατὰ κανὸνα τὰ περισσεύματα ταῦτα, ἅτινα καὶ ἀντιστρόφως πληροῦν τὴν ἀνάγκην τῆς τούτου καὶ ἀναπνοῆς τοῦ ἐμφύχου ὅμιλου τῶν κοινότητων τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅπου πολλὰ μέλη των βαθμύδην ἀφομοιώνονται καὶ ἀπολλύνται διὰ τὴν ἐθνικὴν ὁμάδα ὅτι ἡ νέα αὕτη κοινωτικὴ φιλιὰ δέον νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποδίδῃ ὑπὲρ τῆς μητρικῆς κυψέλης τοῦ ἀναγκαίους αὐτῇ προσδέτους ἐξωθεν πόρους ὅτι ἡ κοινότης αὕτη δέον νὰ διατηρῇ ζωντανὸν τὸ πνεῦμα τῆς ἐνεργοῦ συντροφικότητος καὶ τὰς παραδόσεις τῆς ἀνθρωπιστικῆς διοικήσεως, ὅπως ἡ κοινότης αὕτη δέον νὰ πληροῖ τὴν δυναμικὴν παράδοσιν τοῦ συντροφικοῦ κοινωτικοῦ συνεργατισμοῦ καὶ ἐν γένει τὰ ἑλληνικὰ ἀνθρωπιστικὰ θέματα τῆς ἀριστοκρατικῆς κοινωτικῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἀριστοκρατικῆς καὶ ἐξαπλωτικῆς οἰκονομικῆς χαρακτῆρα, ὁ ὁποῖος συγχρόνως νὰ μὴ εἶναι ἐξερῶν κατὰ τὸν τόπον τῆς ἐγκαταστάσεως, ὁ ὁποῖος δηλαδὴ πρέπει νὰ παριστᾷ κίνησιν τεχνικὴν καὶ οἰκονομικὴν κινητοποιήσασιν ἀδρανῆς παραγωγικὰς δυνάμεις τοῦ τόπου ἐκεῖνου καὶ πολλὰ ἀπασχολήσασιν τοὺς πόρους του.

4) Ὅτι αἱ τοιαῦται κοινωτικαὶ ἐστίαι, αἱ ὁποῖαι τυγχόν δι' οὐρανὸν λόγον ἀπολέσασαι τὴν γόνιμον δυναμικὴν καὶ ἐξαπλωτικὴν ὁρμήν των καὶ τὸ παλαιὸν πνεῦμα των, συνεπαχθῆσαν ἐφεξῆς γύρω ὅχι ἐπὶ τὸ πνεῦμα τούτο, ἀλλὰ εἰς τὰ κατὰλοιπα αὐτοῦ—παλαιὰ τίσιμα καὶ σχετικὰς διαχειρίσεις (νοσοκομεῖα, σχολεῖα κλπ.)—καὶ περιττὸν οὗτο, εἴτε εἰς ἐξῆς ἐσωτερικῇ, εἴτε, ὅπως χεῖρον, εἰς κα-

τάστασιν παθητικὴν καὶ εἰς θέσιν ἀμύνης—αἱ ἐν λόγῳ ἐστίαι δὲν εἶναι δυνατόν πλέον νὰ ζωνογονηθῶν δι' ἀποστολῆς κατὰστατικῶν. Ἄλλ' οὕτε καὶ οἰαδήποτε κρατικὴ ἐντεῖθεν ἐπιχορηγία εἶναι δυνατόν νὰ θεραπεύσῃ τὴν κατὰστασιν ταύτην, ἥτις χρήζει βαθυτέρας ἀνατομικῆς ἐρευνῆς οἰκονομικῆς καὶ οὐχὶ νομικῆς συνταγῆς.

5) Ὅτι ἀπὸ μακροῦ χρόνου πλείσται ἐνδείξεις ἐπιβάλλουν τὸσον τὴν βαθυτέραν ἐρευνᾶν περὶ τῆς δυναμικῆς θέσεως καὶ τῆς ἀξίας τῶν παλαιῶν βάσεων τῶν κοινότητων μας τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅσον καὶ γενικώτερον περὶ τοῦ ἐν ἡμῶν διανοητικῆς δυνάμεις μας πρὸς τοποθέτησιν τῆς δημογραφικῆς περιρροίας μας—μετὰ τὰ ὅσα μέσα μορφώσεως καὶ τεχνικῆς κατάρτισεως τῆς ὑπάρχουσιν εἰς αὐτὴν πρόχειρα σήμερον—ἐξοικολογηθῇ νὰ εἶναι πραγματικὴ ἡ μήπως τυχόν γίνεται μία ἐκινδύνος σύγκρουσις τοῦ παλαιῦ καὶ τοῦ νέου πρὸς τὸ παρὸν τὸ ὑπογεγνηθῆναι ἔξωτερικῶν θὰ εἴδεινεν ὅτι εἶναι εἰς τὸν ῥόλον του, ἂν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν εἰρημένων σοβαρῶν ἐνδείξεων, ἐσημειώσῃ ἰσχυρῶς τὴν ἀνάγκην ὁργανώσεως τῆς πολυπλεύρου ἐρευνῆς ταύτης καὶ διὰ μέσου ὅχι τῆς γραφειοκρατίας, ἀλλὰ τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες κατὰ καιροὺς ἡγήθησαν τῆς οἰκονομικῆς διεξιούσεως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ οἵτινες θὰ ἦσαν ἴσως εἰς θέσιν νὰ συναγάγουν ἀντικειμενικὰ πορίσματα ἢ τοῦλάχιστον νὰ δώσουν οὐσιώδη στοιχεῖα ἐν προκειμένῳ. Φυσικὰ, εἶναι ἐνδεχόμενον ἐκ τῆς ἐρευνῆς ταύτης, μεταξὺ ἄλλων οὐσιαστικῶν μέτρων, νὰ προκύβῃ καὶ ἡ πρότασις δι' ὠριμένην κατὰστατικὴν χάρτην τῶν κοινότητων τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅπου θὰ ἐπισημοποιηθῶν τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν κοινωτικῶν θεσμίων τῶν ἐν τῇ πόλιν καὶ ἐν τῇ ἐπιλογῇ σφρηλατηθέντων ὑπὸ τῆς σχετικῆς παραδόσεως—ἀλλὰ ἡ περὶ τοῦ κατὰστατικοῦ συζητήσεως καὶ διὰ τὴν διατύπωσιν τοῦτοῦ πρὶν ἢ ἔχομεν τὰ πορίσματα τῆς ἐρευνῆς ἐρευνῆς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχῃ σοβαρὸν χαρακτῆρα.

6) Ὅτι καὶ γενικώτερον, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀμέσως ἀπαραίτητης ἐρευνῆς ταύτης, εἶναι χρήσιμον νὰ κατανοηθῇ, ὅτι καμμία ἄλλη ἱστορικὴ σπουδὴ δὲν θὰ εἴχε τόσην ἀξίαν διὰ τὸν Ἑλληνοῦ, ὅσον ἡ διαπίστωσις τῶν δεδομένων καὶ τοῦ προεσέους τοῦ ἐθνικοῦ μας ἀποικισμοῦ, ὡς καὶ τῆς κοινωτικῆς ὁργανώσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχαιολογικῶν χρόνων μέχρι σήμερον. Εἰδικῶς μάλιστα ἡ ἱστορία τοῦ κοινωτισμοῦ μας ἐν τῇ ἐσωτερικῇ καὶ τῇ ἐξωτερικῇ τῆς Ἑλλάδος ἔχει νὰ παρουσιάσῃ πολὺ τιμὰ καὶ σταθερὰς χρησιμότητος δεδομένα πολυχίλιτους πειρὰς καὶ ὁργανικῆς παραδόσεως δημοκρατικῆς, ἐνθ' ἡ κατὰστατικὰ τοῦ ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ὡς ἄλλως καὶ ὁ κοινωτικὸς μας νόμος, ποὺ ἰσχύει ἐντὸς τῆς χώρας, δὲν εἶναι παρὰ ἐν οὐκ ἐπὶ ἐπανάληψιν τῶν Συναγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπὶ ἑνῇ αἰῶνι δὲν ἐκουράσθησαν νὰ ἀντιγράφωμεν ἀπὸ τὴν δόξιν καὶ τὰ ὁποῖα μὲς περιέπλεξαν εἰς τὸν βερμαλισμὸν τῶν χαρτίνων ἐλευθεριῶν.

□□

Πρὸς πληρεστέραν κατανοήσιν τῶν ἀνωτέρω, ἐπιτραπέντων μοι δύο ἀκόμη λέξεις ἐν σχέσει πρὸς τὰ κατὰστατικὰ τῶν κοινότητων μας ἐν τῇ ἐσωτερικῇ, ὅν ἡ διατύπωσις ἐν τῇ κώδικι τῆς κοινωτικῆς νομοθεσίας βλέπομεν, ὅτι δὲν ἐπετεύχθη νὰ περιλάβῃ εἰς τὸν γασπὸν νόμον σχεδὸν οὐδεμίαν ἀπὸ τὰς οὐσιαστικὰς καὶ δημογραφικὰς κοινωτικὰς λειτουργίας, αἱ ὁποῖαι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν ἐκ τῆς παραδόσεως καθιερωμέναι καὶ αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὑπεραποικισμῶν τοπικῶν καὶ οἰκονομικῶν προβλημάτων τῆς βιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ, εἰς τὴν ὁργάνωσιν τῆς δυναμικῆς—ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἐπιλογῇ τῶν κοινότητων ἀρίστον καὶ συνωδὰ ταῖς γῇ ἀναδειχθέντων λαοκρατικῶν—ἐνδείξεων, ὡς ἡ ἑλληνικὴ παράδοσις ὀρίξει—διοικήσεως τῶν χωρίων μας, περιελθόντων ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου εἰς τὴν ἀναρχίαν καὶ εἰς τὴν ἀβίλητητα.

Πράγματι, αἱ χωρικά μας κοινότητες τοῦ ἐσωτερικοῦ, σύμφωνα μετὰ τὸν ὡς ἄνω νόμον, δὲν εἶναι παρὰ ψευδοδημοκρατικὰ διοικητικὰ μονάδες ἀνεξ. οὐδενὸς οὐσιαστικοῦ συνεργατικοῦ ἐν τῇ ὁργανώσει τῆς παραγωγῆς καὶ τῇ οἰκονομίᾳ ἐν γένει περιεχομένου, τοῦτ' ὅπερ

ἐν τοῖς ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς ἡμετέρας κοινωτικῆς παραδόσεως καὶ μόλις τώρα, ὅταν, τῆς μεταναστεύσεως ἀπολειψθείσης—ἀντιστοίχως δὲ ἐξαφνικὰ ἀυξηθείσης τῆς δημογραφίας τῶν χωρίων μας πληθυσμὸν, προαισθανόμεθα τὴν ἀνεργίαν, τὴν πείναν καὶ τὴν ἀναρχίαν ἐπὶ θύραις—μόλις τώρα, κατόπιν ἀπὸ ἑνῶ αἰῶνα ψευδοῦς ἐλευθερίας, ἤρξισεν νὰ καταβάλλεται ἐν τῷ ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν μία ἀδόρυχος πλὴν ἐξέχους πεφωτισμένη νομοθετικὴ προσπάθεια ὅπως ἐξαφανιστοῦμεν, μετὰ τὸ παλαιὸν κοινωτικὸν πνεῦμα, τὰς οὐσιαστικὰς κοινωτικὰς μας οἰκονομικὰς καὶ παραγωγικοὺς χαρακτῆρας λειτουργίας, ποὺ ἀφοροῦν, π.χ. τὴν ὁργάνωσιν καὶ τὴν κοινωτικὴν διαχειρίσιν τῆς κοινῆς χορηγοῦσῆς τῶν ἰδιοκτητῶν ἀγραναπαύσεων, τὴν ἐκ μέρους τῶν κοινότητων πρόδοσιν βοσκοτῶν ἐκτάσεων ἐκ τῶν πολλῶν ἐκπονημένων μοναστηριακῶν, ἀνταλλάξιμων καὶ πρῶν τοφικῶν γαιῶν, τὰς παντοειδῆς ἐγγείους βελτιώσεις καὶ προστασίας ἐδαφῶν ἐν ταῖς μικραῖς τοπικαῖς κυψέλαις τῶν χωρίων μας, τὰ κοινῆς χρήσεως τίσιμα τοῦ παραγωγικοῦ ἐξοικισμοῦ τῶν χωρίων (ἀποθήκαι, ἀποστερωτῆρα κλπ.), τὴν ὁργάνωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τοπικοῦ ἐν ἐκάστῃ κοινότητι ἢ ἐν ἐτέρᾳ διαχωρητῇ περιοχῇ ἐποικισμοῦ τῶν δημογραφικῶν περιρρομιῶν τῶν ἐκαστῶν καὶ τὴν παρὰλλήλων ὁργάνωσιν τῶν ἐκαστῶν ἀναγκαίων καὶ μὴ ἀναρπώντων τὴν ὁργανικὴν μεταξὺ γεωγραφίας καὶ κτηνοτροφίας ἰσορροπίαν γαιδιανῶν ἐπὶ τῶν μὴ ἀπαραιτήτων διὰ τὴν κοινότητα καὶ τὸν προσορισμὸν τῆς κοινότητος καλλιεργησίμων ἐκτάσεων. Διὰ πάσας τὰς ὡς ἄνω λειτουργίας εἶναι γνωστόν, ὅτι εἶχον διαφύγει ἀπὸ τὴν οφειλόμενην ἐν τοῖς σαφῇ ὁρμήσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ κοινωτικοῦ μας νόμου, ὅστις περιεῖχε στενῶς διοικητικὰ καὶ ἐλεγχτικὰ μόνον διατάξεις.

Ἄλλα τὸ ἴδιον ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ μετὰ κατὰστατικὰ ποὺ ἐξαπλοῖν τὸ ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν καὶ ποὺ ὅχι μόνον εἰς τίποτε δὲν ὠφελοῦν, ἀλλὰ καὶ εἶναι βέβαιον, ὅτι, τοποθετοῦντα τοὺς ὁργανισμοὺς τῶν κοινότητων τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπὶ ἀσκήσεως καὶ ψευδοελευθέρως βάσεως, μέλλουν νὰ παραπληρώσῃ καὶ τοὺς ἐκεῖ ὁμογενεῖς καὶ τὸ ἐδῶ κέντρον ὡς πρὸς τὰ μεγάλα καὶ πραγματικὰ προβλήματα τοῦ ἀποικισμοῦ μας καὶ τῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐξειδικευμένης κοινωτικῆς ὁργανώσεως αὐτοῦ.

□□

Ἡ μητρικὴ κυψέλη τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος—ἣν σήμερον παριστᾷ τὸ ἐλεύθερον κράτος—ἔδωκε πάντοτε εἰς τὰς ἀποικίας τῆς οὐχὶ ψευδοκατὰστατικὰς, οὐδὲ καὶ χρηματικῆς, ἀλλὰ θεοδικατικῆς, ὅπως καὶ οἰκιστῆς, οἱ σμύδς πραγματικῶς, ὅπως καὶ οἰκιστῆς, οἱ σμύδς ἐκεῖ ἐλατρεθῆσαν ὡς θεοὶ καὶ δι' ὅχι μόνον ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ μας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐντοπίου—τόσον οἱ οἰκισταὶ οὗτοι ἔπληξαν ἀληθείας καὶ χρησμοὶ ὁδηγῆσαι λαὸν—συχνὰ ἐπίσης ἡ μητρικὴ κυψέλη ἔκαμε καὶ πολέμους ὑπὲρ τῶν ἀποικίων τῆς, ὅπως π.χ. ἔκαμε καὶ τοὺς περσικοὺς τοιοῦτους, οἵτινες ὡς γνωστόν, τὴν ἀφορμὴν ἔσχον ἐκ τῆς ὑποστηρίξεως ἣν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον παρὰ τοὺς ἐκεῖ τοὺς Μιλησίους ἐναντίον τῶν τοπικῶν ἐκεῖ περσῶν στρατῶν. Ἐξ ἄλλου ἀεῖποτε ἐπαρσθῇ ἐξ αὐτῶν χρηματικὰ καὶ ἄλλως ἀμέσους ἢ καὶ ἐμμέσους προσδέτους πόρους ἐπὶ τοῦ ἐξοῦ, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν ἀνθρωποπολαρτικῶν βόρων μας. Ἀποτελεῖ κατὰ ταῦτα ἀναπόδοτον ὅμα τῆς ἱστορίας μας τὸ ὅτι τὰ πράγματα ὡς δηγήθησαν ἐστὶ ὥστε ἐξευχάσθη νὰ σταλοῦν ἐξ Ἀθηνῶν δύο ἐκατομμύρια καὶ πλέον λέι διὰ τὸν σχολικὸν ἀνέτητον τῆς κοινότητος Βουκουρεστίου καὶ διὰ τὴν ἀντίληψιν ὅτι μετὰ τὰς χρήματα αὐτὰ καὶ μετὰ τὸν περιττὸν κατὰστατικὸν ἡ ἐκεῖ κοινότης τοποθετεῖται τάχα.

Τὸ γεγονός, ὅτι ἡ κοινότης Βουκουρεστίου δὲν ἐβρίσκετο ἐν αὐτῇ τῇ μέσῃ διὰ τὴν ἀνεργίαν, συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τῶν σχολίων τῆς, τὸ γεγονός τοῦτο ἀποδεικνύει ἡ ἡρακλιστικὴν τινα ἐξασθένειαν τῆς δυναμικῆς τοῦ ν' ἀποδοῦν ἥδη χρησμοὺς δυναμικῶς καρποῦς, ἥρξισαν ν' ἀποτελοῦν μάλιστ' ἀδυναμίαν καὶ καθαρὸν βάρος εἰς τοὺς ἐκεῖ ἀγωνιζομένους διὰ τὴν βίωσιν τῶν Ἑλλήνων.

Τὸ δὲ πρόβλημα ἐν προκειμένῳ συνοψ

ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΝΕΑ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ

Τοῦ κ. ΗΛΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ, ἐπιθεωρητοῦ φυλακῶν

“Ενα από τὰ σπουδαιότερα ζητήματα τῆς ὀργανώσεως τῶν φυλακῶν εἶναι ἡ διαίρεσις τῶν κατακίτων εἰς ψυχολογικὰς κατηγορίας καὶ ἡ ἀναλόγως πρὸς ἑκάστην κατηγορίαν ἐφαρμογὴ τοῦ καταλλήλου σωφρονιστικοῦ συστήματος, καθὼς καὶ τὴν ἐπιβαλλομένων μέτρων τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Χωρὶς τοιαύτην διαίρεσιν τῶν κατακίτων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ βοηθῇ σήμερον ἢ αὐτὸ ὀρθολογιστικὴ ὀργάνωσις τῶν φυλακῶν, ἀφοῦ οὔτε τὸ αὐτὸ σωφρονιστικὸν σύστημα δύναμθα νὰ ἐφαρμώσωμεν εἰς ὅλας τὰς κατηγορίας ὑπὸ τὴν ἰδίαν τοῦλάχιστον μορφήν, οὔτε νὰ λάβωμεν δι’ ὅλας τὰς κατηγορίας τὰ ἴδια μέτρα ἀσφαλείας καὶ τάξεως.

Βεβαίως ἡ διαίρεσις τῶν ἐγκληματιῶν εἰς διαφόρους κατηγορίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον ἀντικείμενον τῆς ἐγκληματικῆς βιολογίας καὶ ψυχολογίας, παρουσιάζει καὶ σήμερον αἰκίμη σοβαρὰς δυσχερείας. Διὰ τοῦτο πολλοὶ εἶναι αἱ ἐπαρεῖς ἐγκληματιῶν αἱ προταθένται ἀπὸ τὸν Lombroso καὶ Ferri μέχρις Ausschaffenburg, Kretschmer καὶ ἄλλων, κατὰ διαφορὰν δὲ τρόπον τὰ διάφορα κρᾶτη ἔλυσαν τὸ πρόβλημα τῆς διαιρέσεως τῶν κατωτέρων, ἡ ὁποία παρουσιάζει τὴν μάλλον ποικίλην μορφήν. Ἄλλ' ὅσον καὶ ἂν ἀμφισβήτησιν τις τὴν ἀξίαν τῶν διαιρέσεων αὐτῶν καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν τῇ πράξει, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι, ἐνῶ οἱ ἀποτελούντες τὴν μεγάλην μάζαν τῶν καταδικῶν εἶναι δεκτικοὶ βελτιώσεως διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ καταλλήλου σωφρονιστικοῦ συστήματος, οὐχὶ βεβαίως ὅπως ἐπιτύχωμεν βαθεῖαν ψυχολογικὴν μεταβολὴν (διότι τοιαύτη μεταβολὴ θὰ προϋπέθετεν ἀλλοίωσιν τῆς βιολογικῆς συνθέσεως τοῦ ἀτόμου), ἀλλὰ διὰ τὰς κατορθώσωμεν να ἐπαυξήσωμεν τὴν ἰκανότητα προσαρμογῆς τῶν εἰς τοὺς κανονικοὺς ὅρους τῆς ἐλευθέρως κοινωνικῆς ζωῆς μετὰ τὴν ἀποφυλάκισίν των, ἀπεναντίας ὑπάρχουν ἐγκληματίαι ἀνεπιδεκτοὶ σωφρονισμού, οἱ ὁποῖοι ὀφείλουσιν να ὑποβληθῶν εἰς ἰδιαίτερον σύστημα κρατήσεως, ἀποκλειόμενοι ἀπὸ τὸ κοινὸν διὰ τοὺς ἄλλους σωφρονιστικὸν σύστημα ὑπὸ τὴν κανονικὴν του τοῦλάχιστον μορφήν.

Ἡ ἰδέα τῆς ὑπάρξεως ἐγκληματιῶν ἀνε-
πίδεκτον βελτιώσεως, γενομένη δεκτὴ ὑπὸ
τῶν πλείστων ποινικολόγων καὶ ἐγκληματο-
λόγων, καθὼς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1897 ὑπὸ
τῆς διεθνoῦς ἐνώσεως τοῦ ποινικοῦ δικαίου
(Internationale Kriminalistische Verein-
igung), τυγχάνει σήμερον γενικωτέρας ἐ-
πιστημονικῆς ἀναγνωρίσεως. Διὰ τοῦτο τὸ
γερμανικὸν νομοσχέδιον περὶ ἐκτελέσεως
ποινῶν τοῦ 1927 (Amtlicher Entwurf eines
Strafvollzugsgesetzes) χωρὶς ἂν ἀποκλείη
ρητῶς τοὺς ἐκ συνηθείας καὶ ἐξ ἐπαγγέλ-
ματος ἐγκληματίας, καθὼς καὶ τοὺς σοβα-
ρῶς ἡλαττωμένης πνευματικῆς δυνάμεως
ψυχοπαθεῖς ἐγκληματίας, ἐκ τῆς ἐφαρμο-
γῆς τοῦ συστήματος τῆς κατὰ βαθμοὺς ἐκ-
τελέσεως τῆς ποινῆς (Strafvollzug in stu-
fen), προβλεπεῖ (ἀριθ. 161) τὸν ἀποκλει-
σμὸν ἀπὸ τοῦτου τῶν ἀνεπίδεκτον βελτι-
ώσεως καὶ ἐπικινδύνων διὰ τοὺς λοιποὺς
καταδικῶν, τὸ δὲ πρῶσιόν ἐν διάταγματι τῆς
τῆς 1ῆς Ἰουνίου 1929 (Verordnung über den
Strafvollzug in stufen) ἀποκλείει ἐκ τῆς
ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς προ-

οδευτικής ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς, ἐν τὸς τῆς κατηγορίας ψυχοπαθὼν ἐγκληματιῶν, οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουν σοβαρὰν πνευματικὴν καὶ ψυχολογικὴν ἀνωμαλίαν, ἢ οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουν ἐν ἐλάττωσιν πνευματικὴν δυνάμειον (ἐξ ὧν οὗτοι διαταράσσουσιν τὴν τάξιν τῶν φυλακῶν), καὶ τοὺς ἐκ συνθηθείας καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐγκληματίας, τοὺς ὑπὸ κοινὸν ὀνικὰς συνθήκας ἀνεπιδέκτους βελτιώσεως.

Ἄκριβως ἐξ ἡ διάκρισις τῶν δεκτικῶν βελτιώσεως ἀπὸ τῶν ἀνεπιδεκτῶν σωφρονισμῶ καταβληθῶν, ὀφείλει νὰ ἀποτελεσθῇ τὴν θεμελιώδη βάσιν τῆς σωφρονιστικῆς ὁργανώσεως τῶν φυλακῶν καὶ τῆς κατ' ἐξοδος διακρίσεως αὐτῶν. Οὕτω, ὀφείλομεν νὰ ἱδρῶσωμεν φυλακὰς τριῶν τύπων: 1) Μίαν κεντρικὴν φυλακὴν ὅλης ἀντιδέκτου βελτιώσεως ἢ δυσχερῶς σωφρονιζομένων ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν, οἱ ὅποιοι, ἀποκλειόμενοι τοῦ κανονικοῦ σωφρονιστικοῦ συστήματος, θὰ ὑποβληθοῦν εἰς ἰδιαίτερον σύστημα κρατήσεως ἀναλόγως τῆς ψυχολογικῆς κατηγορίας εἰς τὴν ὅποιαν ἀνήκουν. 2) Κεντρικὰς παρ' ἐφετερίους φυλακὰς διὰ τοὺς καταδικασθέντας εἰς ποινὴν ἀνωτέραν τοῦ ἑνὸς ἔτους δεκτικούς βελτιώσεως καταδικούς, εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ νέον σωφρονιστικὸν σύστημα (προσθετικὸν σύστημα) καὶ 3) Δικαστικὰς φυλακὰς παρ' ἐκάστῳ πρωτοδικεῖα διὰ τοὺς μεχρὲς ἑνὸς ἔτους καταδικασθέντας (καθὰς καὶ τοὺς ὑπόδικους καὶ διὰ χρέη κρατουμένων), εἰς τὰς ὁποίας δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ νέον σωφρονιστικὸν σύστημα, ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου προϋποθέτει μακρὰν ὁπωσδήποτε διάρκειαν τῆς ποινῆς.

1) ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΦΥΛΑΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΚΙΝ-
ΔΥΝΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ

1. Ἡ κεντρικὴ φυλακὴ τῶν ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν θὰ περιλάβῃ εἰς ἰδιαιτέρα τμήματα αὐτῆς τὰς ἐξῆς κατηγορίας δυσχερῶς σωφρονιζομένων ἢ ὅπως ἀνεπιδέκτων βελτιώσεως ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν.

α') Τους ἐκ συνηθείας ἢ ἐξ επαγγέλματος (Gewohnheits = oder Berufsverbrecher) ἐπικινδυνούς ἐγκληματίας, τοὺς τεύοντας εἰς τὸ ἔγκλημα ἐξ ἐνδογενῶν αἰτίων (βιολογικῶν-κληρονομικῶν, ἢ ἀντίθεσι πρὸς ἐκεῖνους, οἱ ὅποιοι διέπραξαν τὸ ἔγκλημα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἐξωγενῶν ἢ κοινωνικῶν αἰτίων, ἢ οἱ ὅποιοι τεύουσιν εἰς τὸ ἔγκλημα ἐξ ἐκτεκίτου κλάσεως, εἰς τοὺς ὁποίους καὶ μόνον θά ὤφευε νὰ περαιοσῇ ὁ ὅρος ἐκ συνηθείας ἐγκληματίας) καὶ ἀνήκοντας εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐνεργητικῶν ἐγκληματιῶν (Endogene Verbrecher, Aktive Verbrecher), κατὰ τῶν ὁποίων κυρίως ὑπὸ διαφόρων νομοθεσιῶν καὶ νομοσχεδίων προβλεπεται συνήθως ὡς μέτρον κοινωνικῆς ἀσφαλείας, ἐκτός τῆς καταγνωσθεῖσης ποινῆς, ἡ ἐπιβολὴ ἀσφαλιστικῆς κρατήσεως ἀπροσδιορίστου διαρκείας ἢ ὀριζομένης κατ' ἀνῶτατον κατ' ὥτατον ὅριον. Οὗτω, ἀσφαλιστικὴν κράτησιν (Sicherungsverwahrung) προβλεπομένη ὁ περὶ προληπτικῆς κρατήσεως ἀγγλικὸς νόμος (1908), ὁ νορβηγικὸς ποινικὸς νόμος, ὁ νόμος τῆς Νέας Οὐαλλίας κα-

τά τῶν ἐκ συνηθείας ἐγκληματιῶν (1905), ὁ ὁποῖος σημαντικὴν ἐλάττωσιν ἐπέφερε τῆς καθ' ἑξῆς ἐγκληματικότητος, τὸ τσεχοσλοβακικὸν (1926), δανικὸν (1917), σουηδικὸν (1919—1920), σερβικὸν νομοσχέδιον (1922) κλπ. Ἐπίσης ὅλα τὰ γερμανικά νομοσχέδια ἀπὸ 1911—1927, τὰ αὐστριακά νομοσχέδια (1909—1922), καθὼς καὶ τὸ ἡμέτερον σχέδιον ποινικοῦ κώδικος (ἀρθρον 68).

Τὸ νὰ διλήσῃμεν περὶ ἐφαρμογῆς σωφρονιστικοῦ συστήματος ἐπὶ τῶν ἐξ συνήθως καὶ ἰδίως τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν, ἀνεπίδεκτων κατὰ καθὰ βελτιώσεις, θὰ ᾔτο ἀντίφασσις. Δὲν δὲ ᾔτο ὅμως ὁρθὸν νὰ ἀποκλεισθῶσιν αὐτοὺς ἐκ τῶν προτέρων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προοδευτικοῦ συστήματος ὑπὸ αὐστηρότερος ὁρους καὶ περιορισμοὺς, ἀφοῦ ἀκριβῶς διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τούτου καὶ τῆς ἐγκληματοβιολογικῆς τῶν ἐξετάσεως θὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ διάγνωσις τοῦ ψυχολογικοῦ χαρακτῆρος των. Ἀλλὰ ἡ ἐφαρμογὴ οὐδὲν ὅποτε σωφρονιστικὸν σύστημα καὶ μάλιστα τοῦ προοδευτικῷ δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὸ διευστατικὸν σύστημα τῶν λαμβανομένων μέτρων ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου σχεδίου ποινικοῦ κώδικος, τὸ ὁποῖον υποβάλλει τὸν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀναγνωρισθέντα ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν (τὸ σχέδιον δὲν ὁμιλεῖ ρητῶς περὶ ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν) εἰς δύο ὅλως διάφορα κατ' εἶδος καὶ σκοπὸν μέτρα, δηλαδὴ κατ' ἀρχὴν μὲν ποινὴν καὶ μετὰ τὴν ἔκτισιν αὐτῆς ἀσφαλιστικὴν κράτησιν (ἀπροσδιόριστον—τοῦτο θὰ ἐκρῆν ἐπὶ πλέον ὡς συνέπειαν τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἐδικῶν τιμῶν, διότι θὰ ἀπαιτεῖτο ἐν διὰ τὴν ἔκτισιν τῆς ποινῆς καὶ ἄλλοι διὰ τὴν ἀσφαλιστικὴν κράτησιν ἐν ἑλλείψει ἐδικῶν καταστήματος—ἡ ὁποία, ἐξ ἑτέρου πρὸς κάθε ποινικὸν χαρακτῆρα, θὰ ἀπέτελε ἀπλοὺν περιορισμὸν μὲ ὑποχρεωτικὴν ἔργασiam). Τὸ διευστατικὸν αὐτὸ σύστημα θὰ ὤφειλε νὰ καθυρτήθῃ, τροποποιουμένου κατὰ τοῦτο τοῦ σχεδίου, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐνιαίας διαμορφώσεως τῶν λαμβανομένων κατὰ τὴν ἐκ συνήθως ἐγκληματιῶν μέτρων καὶ τῆς καθιερώσεως μιᾶς ἀπροσδιόριστου ποινῆς, ἡ ὁποία περισσότερο ἀνταπεκρίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐιδικῆς καὶ γενικῆς προλήψεως τοῦ ἐγκλήματος. Ἀπροσδιόριστον ποινὴν προβλέπουν τὸ γερμανικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1909 καθὼς καὶ τὸ ἰταλικὸν νομοσχέδιον, ἐφαρμόζεται δὲ αὕτη εἰς μερικά κράτη τῆς βορείου Ἀμερικῆς.

β') Τὸς καταδικασθέντας εἰς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, μετατραπεῖσιν εἰς ἰσθμὰ δεσμὰ, ἢ εἰς τὴν ποινὴν τῶν ἰσοβίων δεσμών, τοὺς κατὰ συρροὴν ἰδίως διαπράξαντας ἐγκλήματα κατὰ τῆς ζωῆς μὲ ἐλαττήριον τὸ περιουσιακὸν συμφέρον, οἱ ὅποιοι ἀντικοινοῦν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐξ ἐνδογενῶν αἰτίων τεινόντων εἰς τὸ ἐγκλημα καὶ ἐνεργητικῶν ἐγκληματιῶν καὶ μετὰ τῶν ὁποίων συναντιῶνται αἱ μεγαλῦται ἐγκληματικαὶ φύσεις. Ὑπάρχουσι βεβαίως εἰς ἰσθμὰ δεσμὰ καταδικαι, τῶν ὁποίων ὁ ψυχολογικὸς χαρακτῆρὴς δύναται εἰς συμβίβασιν μὲ τὴν τάξιν ἐνὸς σωφρονιστικοῦ ἰσθμοῦ. Πάντοτε ὅμως οἱ εἰς ἰσθμὰ δεσμὰ καταδικαι προκαλοῦσι τὸν κτῆρον τῶν λοιπῶν καταδικῶν, ἐνίοτε δὲ

καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν φυλακῶν, ἡ δὲ
κράτησις αὐτῶν ὑπὸ ἰδιαίτερους ὅρους εἰς
τὴν φυλακὴν τῶν ἐπικινδύνων ἐγκληματι-
ῶν καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτῶν ἐκ τῶν κεν-
τρικῶν φυλακῶν εἶναι ἀπολύτως ἐπιβεβλη-
μένη.

Καὶ ἐπ' αὐτὰν θεὰ ἡδυνάμενα νὰ ἐφαρμ-
σωμεν τὸ προσδοκῶν ἰσότητα ὑπὸ αὐ-
στηγοτέραν μορφήν. Ἐν Γερμανίᾳ τὸ προ-
σοδοτικὸν σύστημα ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ
τῶν εἰς ἰσότητα δεσμὰ καταδόχῃ, εἰς τὰ
πλεῖστα ὅμως τῶν γερμανικῶν κρατῶν ἀ-
ποκλείεται ἡ προαγωγή τῶν εἰς τὸν γ'
βαθμόν.

γ') Τους παρουσιάζοντας σοβαράν δια-
νοητικήν καὶ ψυχολογ. ἀνωμαλίαν ψυχο-
παθείς ἐγκληματίας (τοὺς μὴ ὑπαγομέ-
νους εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν φρενοβλαβῶν
ἐγκληματιῶν), καθὼς καὶ τοὺς ἡθικωμέ-
νους πνευματικῆς δυνάμεως ψυχοπαθεῖς, ἐφ'
ὅσον οὗτοι θὰ διετάρασσον τὴν τάξιν τῶν
φυλακῶν (geistig Minderwertige Verbre-
cher). Περὶ ἐφαρμογῆς ἐπ' αὐτῶν τοῦ προ-
οδευτικοῦ συστήματος ἡ οἰουδῆποτε ἄλλου
σωφρονιστικοῦ συστήματος οὐδεὶς λόγος
δύναται νὰ γίνη παρὰ μόνον εἰς περιπτώ-
σιν, καθ' ἣν παρητρεῖτο οὐσιώδης βελτί-
ωσις τῆς κατοστάσεώς των, πιστοποιή-
νυ ἐπὶ τοῦ ἐγκληματοβιολόγου ψυχιάτρου
τῆς φυλακῆς, ὅποτε θὰ ἤδυνάμεθα νὰ ἐ-
φαρμόσωμεν τὸ προοδευτικὸν σύστημα ὑ-
πὸ ἰδιαίτουςαν μορφήν.

Τὸ γερμανικὸν νομοσχέδιον περὶ ἐκτελέσεως ποινῶν (άρθρ. 211) προβλέπει ἰδιαιτέρως κατὰστάματα (ἡ ἰδιαιτέρα τμήματα φυλακῶν), καθὼς ἐπίσης προβλέπει τοιαῦτα καὶ τὸ πρῶσιον διάταγμα. Σαφὴ ὅπωςὸςδήποτε ἰδεῶν τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως τῶν ἐγκληματιῶν τούτων ἐλάβραμεν κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐπισκέψεις μας εἰς μίαν τὴν φυλακὴν τοῦ Βερολίνου (Zellengefängnis Moabit), εἰς ἰδιαιτέρον τμήμα τῆς ὁποίας κρατοῦνται. Οὗτοι κρατοῦνται καθ' ὁμάδας μικρὰς ἐν κοινῇ συμβίωσις εἰς τοὺς διαφόρους θαλάμους τοῦ τμήματος —ὁσάκις ἡ κοινὴ συμβίωσις δὲν θὰ προεκάλεε ἐρεθιστικότητα καὶ τὴν μεταξὺ τῶν ρῆξιν—μὴ δυνάμεν κατὰ κανόνα, λόγῳ τῆς ψυχολογικῆς τῶν καταστάσεως, νὰ ὑποφέρουν τὴν μόνωσιν. Οὕτω ἐξηγεῖται ἐν μέρει διὰτι μερικοὶ ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν, τοὺς ὁποίους συναντῶμεν εἰς τὰς φυλακάς μας, τοποθετοῦμεν εἰς κελλίον, δεικνύουσιν ἐξαιρετικὴν ἀνησυχίαν καὶ τάσεις ἐπιθετικότητος.

δ') Φρενοβλαβείς ἐγκληματίαι, διὰ τὴν κράτησιν τῶν ὁποίων τὸ ἡμέτερον σχέδιον ποινικοῦ κώδικος (ἄρθρ. 84), καθὼς καὶ τὸ γερμανικὸν νομοσχέδιον περὶ ἐκτελέσεως ποινῶν (ἄρθρ. 273), προβλέπουσι δημόσιον ψυχιατρικὸν κατὰστημα. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν κρατοῦνται σήμερον εἰς διαφόρους φυλακάς, λόγῳ ἐλλείψεως χώρου, εἰς τὸ δημόσιον ψυχιατρεῖον, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε στερεῖται καὶ τῶν μέσων ἀσφαλούς φυλάξεως.

Οἱ ψυχοπαθεῖς καὶ φρενοβλαβεῖς ἐγκλη-
ματῖα θὰ καταρτηθῶσι εἰς ἰδιαιτέρα τιμή-
ματα τῆς φυλακῆς τῶν ἐπικινδύνων ἐγκλη-
ματιῶν, εὐρισκόμενα εἰς ἱκανὴν ἀπόστα-
σιν ἀπὸ τῶν δύο ἄλλων τιμημάτων καὶ τε-
λοῦντα ὑπὸ τῆς διεύθυνσιν εἰδικῶ ἐγκλη-
ματοβιολόγου ψυχιάτρου, ὁ ὁποῖος, ἔχων
παρ' αὐτῶ ἓνα ἢ δύο ἀναπληρωτὰς, θὰ ἡ-
δύνατο νὰ ἐπισκέπτεται περιοδικῶς τὰς κυ-
ριωτέρας φυλακὰς τοῦ κράτους πρὸς ἐξέ-
τασιν, ὅχι μόνον τῶν παρουσιαζόντων συμ-
πτώματα φρενοβλαβείας ἢ ψυχοπαθείας
ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκρῶν ἐπικινδύνων καταδί-
κων. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐγένετο μία συ-
βαρὰ ἀπαρχὴ ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης τοῦ
ἐγκλήματος.

Ἄπαράιτητος θὰ ἦτο ἡ ἐξεύρεσις κατα-
λήλου νοσοκομειακοῦ προσωπικοῦ διὰ τὰ
τήματα τῶν φρενοβιαθῶν καὶ ψυχοπαθῶν,
καθὼς ἔτισης ἡ τοποθέτησις εἰς τὰ δι-
ατήματα τῶν ἐκ συνήθειας ἡ ἐξ ἐπαγγε-
λματος ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν καὶ τῶν
ἐν ἰσθία καταδίκων προσωπικῶν φυλά-
ξεως ἐντελὸς ἐξαιρετικῆς ἱκανότητος, ἀ-
μειβομένων καλύτερον ἀπὸ τὸ προσωπικὸν
τῶν ἄλλων φυλακῶν. Ἡ φυλακὴ πρέπει
να ἐφοδασθῇ μετ' ἀνεκτικῶν ἀριθμῶν κε-
λλίων μετ' ἀπομονωτικῶν προαυλῶν, κα-
θὼς καὶ μετ' ἀρκετὰ εἰδικὰ κελιά διὰ τὴν
καθησυχάζειν ἀνυποτάκτων καὶ μανιωδῶν
καταδίκων (Beruhigungszelle). Ἐπίσης τὸ
σχέδιον τῆς φυλακῆς ὀφείλει να προβλέπῃ
θαλάμους κοινῆς συμβιώσεως διὰ τὴν κρᾶ-
τησιν τῶν ἡλιπαρωμένων πνευματικῆς δυνά-
μεως φυλοπαθῶν ἐγκληματιῶν.

Ἡ φυλακὴ τῶν ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν
θὰ ὤφειλε νὰ ἀνεγερθῇ χάριν ἀσφαλείας
εἰς πλησίον τῶν Ἀθηνῶν κειμένην νῆσον,
ἀν ἐξησφαλιζέτο ἡ εὐχερὴς τροφοδοσία, ὁ
ἠλεκτροφωτισμὸς καὶ ἡ ὑδρευσις της.

Οἱ τοξικομανεῖς κατάδικοι θὰ ἡδύνατο νὰ κρατηθῶσι εἰς ἰδιαιτέραν φυλακὴν, ἐὰν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐπιβάλλει τὴν ἀνέγερσιν τοιαύτης.

11. Θὰ ἡδύνατο ἴσως νὰ προβληθῇ ἡ ἀντιρρησης ὅτι προτιμότερα θὰ ἦτο ἡ ἀπομόνωσις τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν καταδικῶν εἰς ἰδιαίτερα τμήματα τῶν νέων κεντρικῶν φυλακῶν. Ἀλλ' ἐκτός τοῦ ὅτι ἡ ἐπεμβαδύνητο ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτῶν ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἐγκληματικῶν φυλακῶν, κατὰ τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν ὁποίων ἀποβαίνουν διαρκῆς ἀπειλή, τοιαύτη λύσις θὰ ἀπετέλει ἀνεπαρκές μέτρον. Διότι ἡ κράτησις τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἐγκληματιῶν εἰς ἰδιαίτερα τμήματα τῶν νέων κεντρικῶν φυλακῶν, ἐνῶς ἑνὸς θὰ καθίστατο τὸ ἔργον τῆς διόφης τῶν φυλακῶν ἑξαρετικῶς περίπλοκον καὶ δυσχερές, θὰ ὑπερχρῶνεν ἐξ ἄλλου αὐτῇ, ἀντὶ νὰ στρέφῃ δολόκληρον τὴν προσοχὴν τῆς εἰς τὸν ἀσφρονισμὸν τῶν δεκτικῶν βελτίστων καταδικῶν, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον σκοπὸν ἐνὸς ἀσφρονιστικοῦ ἰδρύματος, καὶ ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ συγκέντρωσιν καὶ ἐνότητά ἐνεργείας, νὰ καταβάλλῃ ματαίως κατὰ τὸ πλεῖστον προσπάθειας πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως, τὴν ὅποιαν συχνὰ θὰ διετάραζον οἱ ἐπικινδύνιοι αὐτοὶ καταδίκαι. Ἡ ἐπιβλὴ ἀλλοτρίως τῆς τάξεως, διασάλευθείσης ἐξ ὁμο-

δικῆς ἐνεργείας ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν
ἐνὸς ὠρισμένου τμήματος, δι' ἐξαιρετικῶς
βιαίων μέτρων καὶ ἰδίως διὰ χρήσεως δ.

πλων, ἡ ὁποία θὰ μετέβαλλεν ἐνίοτε τὸ σωφρονιστικὸν ἱδρυμα εἰς τόπον αἰματηρᾶς τραγωδίας θάπρονκέλει τὸ εὐτοξλοποὺς φιλτρούχους κατωδίκους ἀσθημα ἀποτροπιασμοὺ καὶ ἀπογοητεύσεως καὶ θὰ ἐμάραινε τὸν ἔηλον των πρὸς τὴν ἐργασίαν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ διὰ τοὺς δεκτικούς βελτιώσεως κατωδίκους τὸ κυριώτερον μέσον σωφρονισμοῦ, καθὼς καὶ ἡούχου καὶ κανονικῆς ζωῆς. Ἐπὶ πλέον ἡ κράτησις των ἀνωτέρω κατηγοριῶν εἰς ἰδιαιτέρα τμήματα τὸν κεντρικὸν φυλακὸν, θὰ εἴχε ὡς συνέπειαν τὸν ὑπὲρ πᾶν μέτρον πολλαπλασιασμὸν των ἰδιαιτέρων τμημάτων ἐκάστης κεντρικῆς φυλακῆς, τὴν αὐξήσειν ὡς ἐκ τοῦτο τῆς δαπάνης ἀνεγέρσεως, τὴν κατὰ τμήσιν τὸν προσωπικοῦ φυλάξεως καὶ τὴν ἀνάλογον αὐξίαν αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὴν δυσχερείαν δημιουργίας εἰδικοῦ προσωπικοῦ, ἰδίως διὰ τὰς κατηγορίας των φρενοβλαβῶν καὶ ψυχοπαθῶν. Θὰ εἴμεθα ἄλλως τε ὑπόχρεοι νὰ ἱδρῶσωμεν ἰδιαιτέρον κατάστημα ἀσφαλιστικῆς κράτησεως, ἀφοῦ τοιοῦτον προβλέπεται τὸ ἡμέτερον σχέδιον ποινικοῦ κώδικος (εἰσηγ. ἐκθεσις σελ. 129)—ὅμοιον προβλέπει καὶ τὸ γερμανικὸν νομοσχέδιον περὶ ἐκτελέσεως ποινῶν ἐν ἄρθρῳ 255—καθὼς ἐπίσης ἰδιαιτέρον κατάστημα διὰ τοὺς φρενοβλαβεῖς ἐγκληματίας.

Ἄλλ' ἐπὶ πλέον τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἐγκληματιῶν ἐπιβάλλουσι γενικότερα σωφρονιστικὰ ἀπόψεις. Διότι ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῶν νέων κεντρικῶν φυλακῶν ὅλων τῶν ἀποσυρμένων εἰς τὴν δυσχερῆς προσαρμοζομένων ἐγκληματιῶν εἰς τὸ καθόλου πνεῦμα καὶ τὴν τάξιν ἐνὸς σωφρονιστικοῦ ἰδρύματος καὶ ἰδίως εἰς τοὺς κανονικοὺς ὅρους τῆς ἐν ὑπαίθρῳ ἐργασίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας πάντως θὰ ὠφελοῖν νὰ ἀποκλεισθοῦν, θὰ ἐπέτρεπε τὴν σύστασιν καὶ τὴν ἀδιατάρακτον λειτουργίαν κεντρικῶν φυλακῶν μικτοῦ τύπου—ὅπου τοῦτο θὰ ἐπέτρεπον αἱ τοπικαὶ συνθήκαι—δι' ἀγρότας καὶ ἀστοὺς καταδίκους μὲ πρόχοντα κατὰ κανόνα ἀγροτικὸν τύπον, ἀναλόγως τῆς ἐπαγγελματικῆς συνθέσεως τῶν καταδικῶν, περὶ τῶν ὁποίων οὐλοῦμεν ἀμέσως κατωτέρω.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

ΗΛ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ
Ἐπιθεωρητὴς φυλακῶν

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΡΔΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΟΣ

Διὰ τοῦ μοναδικοῦ τούτου Μηχανήματος ἐπιτυγχάνεται ἀκριβὴς καὶ
τελευταία διάγνωσις ὅλων τῶν νοσημάτων τῆς ΚΑΡΔΙΑΙΑΣ καὶ τῆς ΑΟΡ-
ΤΗΣ, ἥτοι αἱ παχυκαρδία, βραδυκαρδία, ἀρρυθμία, ἐκτακτοσυστολαί,
αἱ μυοκαρδιοπθειές, ἐνδοκαρδιοίτες (πάθσεις τῶν βαλβίδων) ἡ ἐξασθενί-
αι, ὑπερτροφία, υπερλίκανσις καὶ σύφιλις τῆς καρδίας, ἡ ὑπερσυμπα-
θητικονομία, ὑπερβαντονία, ἡ νεύρωσις τῆς καρδίας, ἡ ἀορτίτις, στη-
θαγχή, ψευδοστηθαγχή καὶ ἐν γένει πάσα συγγενὴς καὶ ἐπικτητὸς πά-
θος τῆς καρδίας.

Τὸ Μηχάνημα τοῦτο εἶναι ἐγκατεστημένον εἰς τὸ Ἰδιωτικὸν Ἱατρεῖον τοῦ

ΔΙΑΔΚΤΟΡΟΣ κ. Δ. ΑΡΧΙΓΕΝΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΥ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 107, ΣΤΑΣΙΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝΘΑ ΔΕΧΕΤΑΙ 8—10 π. μ. ΚΑΙ 2—6 μ. μ.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΑΙ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣΤου κ. Γ. ΛΑΓΟΠΑΤΗ, δικηγόρου, Γραμματέως των
Επιτροπειών προς έκπονησιν Κώδικος Ποιν. Δικονομ.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Όπως ήδη έγινε γνωστό, η Αναθεωρητική Επιτροπή έκρινεν εξ ίσου άπορριπτές τας άνωτέρω προτάσεις, (1) πλὴν ἐπεκράτησε παρά ταύτα ἡ μειοψηφοῦσα γνώμη τῶν δύο μελῶν τῆς Συντακτικῆς Επιτροπῆς, ἐπειδὴ συντάχθη πρὸς ταύτην ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς (συνωδὰ τῷ νόμῳ 4937).

Κολακευόμεθα ἰδιαίτερος ἐπὶ τῷ ὅτι ἡ ἡμετέρα γνώμη, καθ' ἣν ἡ εἰσαγομένη τροποποίησις, (ἐξόχως ἐπιζημία κατ' οὐσίαν) τυγχάνει «πάντῃ μὲν ἀσκοπὸς (κατὰ τὴν ἐπίσημον αἰτιολογίαν αὐτῆς), ἀλλὰ συγχρόνως ἀντισυνταγματική», ὑπῆρξε καὶ ἡ κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν γνώμη τῆς Ἀναθεωρ. Επιτροπῆς (πρακτ. συνεδρ. 39 σελ. 6).

Ἀναλύοντες τὴν ἐπὶ τῆς ἀντισυνταγματικότητος ἡμετέρας γνώμης ἔχοντες νὰ εἰπωμεν τὰ ἑξῆς:

Κατὰ τὴν ἰσχύουσαν δικονομίαν, οὐδεμία διάταξις ἐπιτρέπει τὴν εἰσόδον τοῦ προέδρου εἰς τὸ δωμάτιον τῶν δικασκόντων, τὸ ἀντίθετον δὲ προσκροεῖ οὐ μόνον εἰς τὸν ὄρκον ὃν ἀνυψοῦσιν οἱ ἑνόρκιοι (περὶ τοῦ ὅτι «δὲν θὰ συνεννοηθῶσι μὲ κανὲν ἀπὲρ τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως» νόμος 5026 ἀρθρ. 46—καὶ διὰ μετὰ τοῦ μάλ-λον ἀκαταλλήλου προσώπου—λόγῳ τῆς ἰ-διαζούσης προσωπικῆς ἐπιβολῆς καὶ τῆς δειγθείσης ψυχροσυνθέσεως αὐτοῦ), ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 433 αὐτῆς (3) ἥτις σκοπεῖ, οὐχὶ μόνον τὴν προστασίαν τῆς μυστικότητος τῆς διασκέψεως καὶ τῆς ψηφοφορίας τῶν ἐνόρκων, (4) ἀλλ' ἰδιαίτως νὰ προλάβῃ οἰονόη-σεν ἐνδεχόμενον ἐπηρεασμὸν τῆς γνώμης αὐτῶν παρὰ τρίτου προσώπου (5). Εἶναι

(1) Σημειωτέον, ὅτι, πλὴν τῶν δύο προτεινόμενων τῶν εἰσαγομένων τροποποιήσεων, πάντῃ καὶ λοιπὰ μέλη τῆς Ἀναθ. Επιτροπῆς—καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ μυστοῦ συστήματος ταχθέντα—ἀπέκρινον ταύτην, φοβούμενα περισσώτερον τὸν πρὸς τὸν παρὸν ἀνταρτικὸν ἀντιμαρτυρικὸν ψήφον, ἢ τὸ ἐξ ὧν τὰ δικαιώματα τοῦ τοῦτο (πρ. συν. 39 σελ. 6).

(2) Ἡθελημένως δὲν ἐπέτρεψε τοῦτο ὁ νομοθέτης ἔχων δι' ὅσον τὰ δεινὰ προκείμενα ἔφαρμον ἐμμελῶς, κατ' οὐδὲν τρόπον ἢ σιωπῇ (ἐν προκειμένῳ) τῆς πλ. δικονομίας εἶναι δυνατόν νὰ ἐληφθῇ ὡς κη ἀπαγόρευσις.

(3) Ἡ διάταξις αὕτη περιελήφθη αὐτολεξεί ὡς ἀρθρον 379 ἐν τῷ Σχεδίῳ.

(4) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μυστικότητα τῆς ψηφοφορίας, ἐν τῷ Σχεδίῳ καθιεροῦνται ἡδη μυστικὴ διὰ δελτίων ψηφοφορία, οὕτως ὥστε παρέλκει ἡ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 433 προστασία αὐτῆς ἐναντὶ τῶν τρίτων.

(5) Ἐὰν παρὰ ταῦτα ἡ πρακτικὴ καθιέρωσις τοῦ κατόπιν ρητῆς προσκλήσεως τῶν ἐνόρκων ἐπιτελεσθῇ τῆς εἰσόδου τοῦ προέδρου εἰς τὸ δωμάτιον τῶν δικασκόντων, ἐπὶ βραχὺ διάστημα, ὅπως παρὰσχῇ προβλήματος, δι' ἣν ἄλλως τε, πρὸς τὸ σπάνιον ταύτης, ἀπαιτῆται πολλὰς αἱ παρουσίαι συγχρόνως τοῦ συνηγόρου τοῦ κατηγορουμένου (ἢ καὶ τοῦ εἰσαγγελέως), τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ ἔσχατον ὄριον πάσης κατ' οἰκονομίαν παραρτήσεως παρεκκλίσεως ἀπὸ τῆς τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ νόμου ἐπιταγῆς.

δὲ κατ' ἐξοχὴν οὐσιώδης ἡ διάταξις αὕτη, ἅτε συνεχόμενη πρὸς τὸ θεμελιώδες γνῶ-ρισμα τοῦ ὁρκωτοῦ συστήματος, καθιε-ροῦντος δύο ἀπολύτως κεχωρισμένα ἀλλή-λων δικαστήρια, ἅτινα κατ' ἴδιαν βουλευ-ονται καὶ κατ' ἴδιαν ἀποφασίζουσι ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ αὐτῶν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων προβάλλει πρό-δηλος ἡ ἀντισυνταγματικότης τῆς νεαρᾶς περὶ τῆς ὁ λόγος τροποποιήσεως, κατὰ τὴν ἐξῆς ἀπλὴν λογικὴν ἀκολουθίαν. Τὸ Σύν-ταγμα τοῦ 1843, ὡς γνωστόν, δὲν εἰση-γαγεν ὡς νέον θεσμὸν τὸ ὁρκωτὸν σύστη-μα, ἀλλὰ διετήρησε τοῦτον κατὰ τὰς οὐ-σιώδεις αὐτοῦ διατάξεις, ὅπως διευτυπῶτο καὶ ἐφημερίζετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξε-ων τοῦ νόμου (τῆς 10) 22 Μαρτίου 1834) περὶ ποινικῆς δικονομίας (τοῦ καὶ σήμερον ἰσχύοντος). Τὰ ἀκολουθήσαντα κατ' ἀνα-θεώρησιν Συντάγματα τοῦ 1864 καὶ 1911, οὐδὲν τῶν πραγμάτων μετέβαλον ἐν προ-κειμένῳ, ὅπως ἐπίσης οὐδεμίαν οὐσιαστι-κὴν τροποποίησιν εἰσήγαγε τὸ Σύνταγμα τοῦ 1925 (Παγκάλου) καὶ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927, ὅσον ἀφορᾷ τὰς βασικὰς καὶ θε-μελιώδεις ἀρχὰς τοῦ ὁρκωτοῦ συστήμα-τος. (6) Κατὰ ταῦτα ἐπηρεχόμενος νόμος δὲν δύναται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Συντάγ-ματος νὰ καταργήσῃ τὸ κατ' ἴδιαν βουλευ-εσθαι τῶν ἐνόρκων (δεδομένου ὅτι τοῦτο δὲν «αὐξάνει» τὰ δικαιώματα αὐτῶν—καί-τοι, de stricto jure, οὐδ' ἡ τοιαύτη δικαιο-λὴ ἔχει ἀξίαν).

Ἀλλὰ δι' ἣν περίπτωσιν—παρὰ τὰ ἐκτε-θέντα—οὐ μόνον σκόπημος, ἀλλὰ καὶ συν-ταγματικὴ, ἤθελε κριθῇ ἡ περὶ τῆς ὁ λό-γος διάταξις, θὰ εἴχομεν ἐπικουρικῶς νὰ προτείνωμεν τὴν παραλλήλου θέσπισιν τῶν ἀκολουθῶν διατάξεων, ἀσφαλιζουσῶν, κα-τὰ τὸ δυνατόν, ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν ὑ-ποδειχθέντων ἀτόπων. (7)

(6) Εἶναι ἀλήθες ὅτι τὸ Σύνταγμα τοῦ 1925 περιλαμβάνει διάφορον διατάξιν τῆς σχετι-κῆς διατάξεως, ἣν καὶ ἐπανάλαβε τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927. Ἀλλὰ τοῦτο προήλθεν ἐκ φραστι-κῆς καὶ μόνον ἀνάγκης καὶ συνεπὶς εἶναι ἀνευ-τινὸς σημασίας. Καὶ δι' ἡ Συντακτικὴ Συνέ-λευσις τοῦ 1924 εἰσήγαγε τὸν θεσμὸν τῶν πεν-ταμελῶν ἐφετερίων, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁποίων ὑπετάχθησαν ἀδικήματα τῆς δικαιοδοσί-ας τῶν ἐνόρκων, ἐν τῷ Συντάγματι δὲ διετη-ρήθη ἡ τοιαύτη δικαιοδοσία, δι' εἰδικῆς διατά-ξεως, ἐν τῷ αὐτῷ ἀρθρῳ τῷ ἀφορῶντι τὰ ὁ-ρκωτὰ δικαστήρια (ἀρθρ. 100). Ἐντεῦθεν ἡ διάφορος φραστικὴ διατάξις. Ἀλλὰ καὶ ἐκ-τῆς γραμματικῆς ἐρμηνείας τὸ αὐτὸ συνάγε-ται (ἡ φράσις «ἐπὶ τῶν δεικνόντων δικαστηρί-ων» ὑπονοεῖ τὸ δεικνόντων σύστημα ὡς ἰσχυσε-μέχρι τότε), ἐνῷ ἐξ ἑλίου οὐδ' ἀποδεν συνάγε-ται ἐκ τῶν ἐνόρκων τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἡ τῶν οἰκείων Ἐπιτροπῶν διεδοτικῶν συζητή-σεων, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν σχετικὴν διάταξιν διάφορον ἐννοίαν πρὸς τὴν ἐν τῷ Συντάγματι τοῦ 1844 τοιαύτης, ὅ-πως δὲ τοιαντίον ἠθέλησε καὶ ἐξοπέει ποι-οῦντο τὴν ὁρμὴν ἡμετέρας τοῦτο (ἴδε πρακτ. συνεδρ. 39 σελ. 3—6 καὶ συνεδρ. 41 σελ. 4-5).

(7) Ἀντιῶς ἡ ἀντισυνταγματικότης ἐφαρ-μοζομένης πινὸς διατάξεως, κατὰ τὴν κρατοῦ-σαν νομοθεσίαν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναίρεσε-ως, ἐπ' ὃ καὶ ἐνδεχόμενον ἐπὶ μάλλον ἡ θέ-σπισις διατάξεων, πρὸς περιορισμὸν ἰδίᾳ πά-σης ἐνσυνειδήτου προσπαθείας ἢ ὑποσυνειδή-

1) Πλὴν τοῦ προέδρου, παρίσταται κα-τὰ τὴν διάσκεψιν καὶ ὁ γραμματικὸς τοῦ δικαστηρίου, δικαιοῦται δὲ νὰ παρίσταται καὶ εἰς τὴν συνηγόρων τοῦ κατηγορουμέ-νου, ὡς ἀπλοῦς μάρτυς. (8)

2) Ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἄλλης δι-κασιᾶς (χωρὶς ὅμως ἐκ τούτου νὰ δύ-ναται νὰ καταστῇ χεῖρων ἡ θέσις τοῦ κα-τηγορουμένου, ἅτε ὑπὲρ αὐτοῦ τιθεμένης τῆς διατάξεως) καὶ πειθαρχικῆς ποινῆς προσωρινῆς παύσεως τοῦ προέδρου, ἀπα-γορεύεται εἰς αὐτὸν νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἢ διαλεχθῇ πρὸς τοὺς ἐνόρκους, κατὰ τὸν χρόνον τῆς διασκέψεως, πέραν τῶν ὁρίων τῶν ἐξῆς περιπτώσεων:

α) Κατὰ κανόνα ὁ πρόεδρος δικαιοῦ-ται μόνον ν' ἀπαντήσῃ εἰς ὑποβαλλομένας αὐτῷ ἐρωτήσεις παρὰ τῶν ἐνόρκων, δια-τυπουμένας διὰ τοῦ προισταμένου αὐτῶν, καὶ μόνον πρὸς παροχὴν διασαφήσεων ἐπὶ ἀποριῶν νομικῆς φύσεως, σχετιζομένων ἀ-μέσως πρὸς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ἀ-παγορευομένης ἅμα τῆς λήψεως ἀναλυτι-κοῦ παραδείγματος ἐκ τῶν πραγματικῶν ταύτης περιστάσεων. β) Οἰκοθεν δύναται νὰ λάβῃ τὸν λόγον μόνον πρὸς ἀνασκευὴν ἐνδεχομένης ἐκφερομένης ἀβασίμου τινὸς νομικῆς δοξασίας (ἐφ' ὅσον αὕτη ἤθελεν ἀντικεῖται εἰς ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου ἢ τὰ διὰ παγίας νομολογίας καθιερωθέν-τα) ἢ ψευδοῦς εἰσηγήσεως ἐπὶ τῶν συνε-πειῶν τῆς ἐτυμολογίας, οὐδέποτε ὅμως δύ-ναται νὰ παρακωλύσῃ τὴν ἀπόλυτον ἐλευ-θερίαν τῆς συζητήσεως μεταξὺ τῶν ἐνόρ-κων ἢ ν' ἀναμιχθῇ ὁπωσδήποτε διὰ τυχόν παρατηρουμένην ἀλληλεπίδρασιν μεταξὺ αὐτῶν, εἰ μὴ μόνον, ἐὰν ἀπὸ σκοποῦ καὶ ἐπιμῶνως ἐπιχειρεῖται ἡ ἀσκῆσις ψυχολο-γικῆς βίας παρὰ τινος ἐνόρκου ἐναντὶ συ-ναδέλφου του. Οἰκοθεν ἐπίσης δύναται νὰ ἐπέμβῃ, ἵνα συστήσῃ (οὐχὶ ἐπιβάλῃ) τάξιν, εὐπρέπειαν καὶ εὐταξίαν κατὰ τὰς

τὰς ἐκδηλουμένης τάσεως τοῦ προέδρου νὰ ὑ-ποβάλῃ καὶ ἐπιβάλῃ τὴν ἰδίαν γνώμην εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἅμα δὲ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ χειρα-φετήσεως τινὸς αὐτῶν ἀπὸ πάσης κηδεμονίας τοῦ προέδρου καὶ ἐξασφαλίσεως μείζονος ἐ-λευθερίας ἐν ταῖς συζητήσεσιν αὐτῶν. Ἐπι-σημειοῦμεν, ὅτι, ἂν ἀληθὲς ἐν τῇ εἰσαγομέ-νῃ τροποποιήσεως προσδοκῶνται ὅσα ἐν τῷ διαγράμματι ὡς αἰτιολογία ταύτης ἐξηγήθη-σαν, οἱ προτεινόμενοι καὶ πᾶς ἀποδεχόμενος ταύτην οὐδεμίαν δικαιολογίαν δύναται νὰ ἔ-χωσιν ὅπως ἀποκρούσῃσι πᾶσαν πρότασιν ἐπι-διώκουσαν τὴν πρόληψιν τῶν παρ' ἡμῶν δει-χθέντων ἀτόπων, οἷα καὶ ἡ τῆς παραλλήλου θέσπίσεως τῶν ἐν συνεχείᾳ παρ' ἡμῶν ἀνα-γραφόμενων διατάξεων. Ἐὰν ἀντιθέτως προσ-ἐτελεσθῶσιν ἅπαντα, τότε βεβαίως ἡ προσπά-θεια ἡμῶν μένει ματαία.

(8) Ὁ γραμματικὸς δὲν νὰ παρίσταται πρὸς συντάξιν τῆς περαιτέρω μνημονευμένης ἐκθέ-σεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρουσίαν συνηγόρου, εἴχε συμπαράστασις καὶ τοῦ συνηγόρου τῆς πο-δὲ αἱ διατάξεις αὗται ἀφορῶσιν ἀποκλειστι-κῶς τὸ συμφέρον τοῦ κατηγορουμένου, χωρὶς εἰς ἄλλον νὰ παρέχων ἐνεργὸν τι δικαίωμα εἰς τὸν συνηγόρον αὐτοῦ.

συζητήσεως.

3) Πλὴν ὅτι ἐλέγχθῃ ὑπὸ τοῦ προέδρου, ὡς καὶ πᾶσα πρὸς αὐτὸν ἐρώτησις ἦτις ἔτυχεν ἀπαντήσεως, δέον νὰ καταγράφε-ται, ὡς ὁλὸν τε αὐτολεξεί, ἐν εἰδικῇ ἐκθέ-σει, συντάσσομένη παρὰ τοῦ γραμματέως ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιμέλειαν τοῦ προισταμέ-νου τῶν ἐνόρκων καὶ κυρουμένη διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ ἅμα τῷ πέρατι τῆς δια-σκέψεως, ἥς ὁ συνηγόρος τοῦ κατηγορου-μένου λαμβάνει δωρεάν κεκυρωμένον ἀν-τίγραφον, ἐντὸς 24 ὥρῶν ἀπὸ τοῦ πέρας τῆς δίκης. Ἡ ἐκθεσις αὕτη παρέχει πλήρη ἀπόδειξιν τοῦ περιεχομένου αὐτῆς. (9)

(9) Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις δὲν διατυπῶν-ται βεβαίως ὡς θὰ διευτυπῶντο ἐνδεχομένως ἐν τῷ Σχεδίῳ. Ἐνταῦθα ἐνδιαφέρει τὸ κατ' οὐσίαν περιεχόμενον αὐτῶν.

Ἀς μὴ λεχθῇ δ' ὡς ἀντίρρησις, ὅτι διὰ τοιούτων διατάξεων θὰ ἐμειοῦτο τὸ γόη-τρον τοῦ προέδρου. Τοσοῦτον λόγων συνη-γορούντων κατὰ τῆς ἀναγραφῆς διατάξε-ων, οἷα τοῦ ἀρθρ. 378 τοῦ Σχεδίου, μυρι-άκις ἰσχυροτέρα εἶναι ἡ ἠθικὴ ἐπιταγὴ τῆς προστασίας τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς κατ' ὀρθὴν ἀντίληψιν ἰδέας τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἄλλης τινὸς οἰασ-θήποτε. Ἄλλως τε—δὲν παραλείπομεν νὰ σημειώσωμεν—πολλῷ μείζονα μείωσιν τοῦ γοήτρου τοῦ προέδρου ἀποτελεῖ ὁ ἐν ἀρ-θρῳ 19 ἀρθρ. 7 τοῦ Σχεδίου ἀναγραφὴς εἰδικῆς ἐξαιρέσεως δικαστοῦ, γνωστοῦ ὄν-τος, ὅτι τὴν σχετικὴν διάταξιν δὲν ὑπηγό-ρευσε θεωρητικὴ ἀπλῶς τοῦ πράγματος ἀντίληψις, ἀλλ' ἐν τῇ πράξει σημειωθεῖσα ὑπερβασίαι. Ἄλλ' ἐντεῦθεν οὐδόλως νὰ θυγῶσι δικαστικά πρόσωπα ἀνώτερα ἀλλ-

θὼς πάσης ἐπικρίσεως καὶ παντὸς θετέου περιορισμοῦ, ἐνῷ ἀντιθέτως, ἐὰν ὑπάρχω-σιν οἱ ἐκτὸς τοιαύτης κατηγορίας, ἐλάχι-στα ὀφείλει νὰ ἐνδιαφερθῇ ὁ νομοθέτης, κατὰ πόσον ἐξ ἐνδεικνυομένης τινὸς (χά-ριν ἀκριβῶς τὴν τὴν ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦν-των) περιοριστικῆς διατάξεως πρόκειται νὰ θεωρήσῃσι τινὲς ἐαυτοὺς θιγομένους. Ἡ δ' ἀφρημένη ἐννοία τοῦ «γοήτρου» δὲν ἐξυπηρετεῖται προφανῶς ἀπὸ τὴν ἐλάσσο-να προσήλωσιν τοῦ νομοθέτου εἰς πρόβλε-ψιν πιθανῶν ἀτοπημάτων ἐκ μέρους δικα-στικῶν προσώπων καὶ τὴν μὴ πρόληψιν αὐτῶν, ἀλλὰ πρωτίστως ἐκ τῆς ὁλῆς στά-σεως καὶ δράσεως τῶν τὸ ἀξίωμα ἐκπρο-σωποῦντων ἀτόμων.

Εἰς τὸ προσέχες: Ἡ συνέχεια.

Γ. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΡΑΣΟΥ

Ἄρθρον τοῦ κ. Β. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗ

Τώρα ποὺ «τὸ ζήτημα τοῦ ράσου»—δ-πως ἐπεκράτησε νὰ λέγεται—διακατανί-ζεται ἀπὸ τὰς δύο κυβερνήσεις, συμφωνοῦν-τας ἐπὶ τῶν γνωστῶν ἀπόψεων ὁλοκλήρου τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος, νο-μίζω ὅτι δυνάμεθα—χωρὶς φόβον παρεξη-γήσεως ἀπὸ κανέναν—νὰ ἐξετάσωμεν ἀμε-ρολήπτως κατὰ πόσον τὸ ζήτημα αὐτὸ ἐ-τέθη ἐνώπιον τῶν Τούρκων ὡς πανορθό-δοξον, πρέπει δὲ νὰ ποῦμε εὐθὺς ἐξ ἀρ-χῆς ὅτι δὲν παρουσιάσθῃ ὡς τοιοῦτον.

Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνας φρονοῦμεν δικαί-ως ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐνδύματος ἐνδιαφέρει ὅλους τοὺς χριστι-ανούς. Εἰδικῶς δι' ὅτι, ἀφορᾷ τὴν ὀρθο-δοξίαν ἀνεπτυχόμενον πλῆθος ἡ ἐπαρκὴς ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ ἡμερησίου τύπου οἱ λό-γοι, διὰ τοὺς ὁποίους οἱ κληρικοὶ πρέπει νὰ ἐμφανίζονται καὶ δημοσίᾳ μὲ τὴν ἀπὸ αἰῶνων (ὅχι ἀπὸ αἰῶνος) καθιερωμένην σεμνὴν περιβολήν. Ἀλλὰ αὐτὰ τὰ εἴπαμε καὶ τὰ ἐγράψαμε μόνον ἡμεῖς οἱ Ἕλλη-νες. Ἐφημερίδες ξένων χωρῶν, ὅχι ὀρ-θοδόξων (ἐξ ὧν ὅτι ὅσιν μου γαλλικάς, ἐλ-βετικάς, ἀγγλικὰς) ἐδημοσίευσαν τηλε-γραφήματα δίδοντα μίαν ἰδέαν τῆς συγ-κινήσεως τῆς ἐλληνικῆς κοινῆς γνώμης. Ἡ κοινὴ ὅμως γνώμη τῶν λοιπῶν (πλὴν τῆς Ἑλλάδος) ὀρθοδόξων χωρῶν δὲν συνεκινήθη διόλου. Αἱ ἐφημερίδες τῶν μίαν ἢ δύο φορές ἀφίερων ὀλίγας λέ-ξεις, ἐντελὼς χρονολογικῶς διὰ τὸ ζήτη-μα. Μερικά, ὅπως ὠρισμένα βουλγαρι-κά, ποὺ ἔγραψαν πολλὰ εἶναι προφανῆς ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἔγραψαν ὅτι ἀπέβλεπαν εἰς σκοπὸν ἐντελὼς ἄσχετον πρὸς τὴν ὑπερά-σπισιν τοῦ ράσου. Οἱ ραδιοφωνικοὶ τῶν σταθμῶν οὐτε μίαν λέξιν ἀνέφεραν κατὰ τὸ διάστημα τῶν τῶσων αὐτῶν ἐβδομαδῶν διὰ τὸ ζήτημα. Αἱ διαθέσεις τῶν ἐκκλησι-ῶν τῶν εἶναι γνωσταί. Φρονοῦν ὅτι οἱ ἰδι-κοὶ τῶν πατριάρχων πρέπει ν' ἀποκτήσιν τὸν τίτλον τοῦ Οἰκουμενικοῦ καὶ ἕνας μά-λιστᾶ, ὁ τῆς Ρουμανίας, τὸ διεκήρυξε καὶ δημοσίᾳ, στηρίξας τὴν ἀξίωσίν του εἰς τὸ τί ἐχει τοὺς περισσότερους ὀρθοδόξους εἰς τὸ κλίμα του, ὡς ἂν ἡ πνευματικὴ ἐπι-βολὴ ἐνὸς θεομοῦ, ἀριθμοῦντος βίον δε-καεῖς ἡ δεκαεπτὰ αἰώνων νὰ ἐστηρίχῃ πο-τὲ ἐπὶ τοῦ ὀλικοῦ καὶ ὅχι τοῦ ψυχικοῦ ὄγκου.

Ἐὰν ὅλαι αἱ χώραι ποὺ ἔχουν ὀρθοδό-ξους (συμπεριλαμβανέται δὲ μετὰ τὰς αὐ-τὴν καὶ ἡ Ταρχολοβακία) συγκινούνται ὅσον συνεκινήθη ἡ Ἑλλάς, ἡ Τουρκία πι-θανώτατα θὰ ἐπειθετο ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι

B. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
Καμπάρδινες ἐκλεκτὲς — Παλτά — Ἀδιάβροχα — Πουλόμερα
Μπλουζες — Κάλτσες — Φανέλλες — Γάντια
ΓΟΥΤΑΚΗ
ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΟΣ
ΑΙ ΕΥΝΟΪΚΩΤΕΡΑΙ ΤΙΜΑΙ
Αἰόλου 78—Σταδίου 45

ΕΝΩΣΙΣ
ΠΡΟΤΥΠΩΝ
ΒΟΥΣΤΑΣΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ
Γ. Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΥ 10. Τηλ. 21-148.

ΚΤΗΜΑΤΟΣ
ΤΡΑΧΩΝΕΣ Α. Ε.

ΓΑΛΑ πλούσιον εἰς βιταμίνες καὶ εἰς λίπος.
Φιλτράρεται καὶ ψύχεται ἅμα τῷ ἀμύλματι.
Τὸ διανεμόμενον δις τῆς ἡμέρας εἰς φιάλας ἐσφραγισμένας τῆς μιάς καὶ τῆς ἡμισείας λίτρας.
Διαθέτομεν καὶ ὀλίγον βούτυρον παραγόμενον ἐκ τοῦ περισσεύμα-τος τοῦ διανεμόμενου γαλακτος, ἀρίστης ποιότητος.

ΤΟΝ!

Ζητήσατε από τους αντιπροσώπους των Έργοστασίων

TUNGSRAM

Τηλ. 26-058

να σας στείλουν τον Μηχανικό με το μηχανήμα της φωτομετρήσεως και θα σας αποδείξουν πόσον συμφέρον έχετε να χρησιμοποιήσετε λαμπτήρας

TUNGSRAM

Το φωτόμετρον θα σας δείξη πόσον περισσότερο φως σας αποδίδει ένας ήμβρατικός λαμπτήρ Tungsrām ενώ καταναλώνει το ίδιο ρεύμα.

TUNGSRAM

a. a. ευθυμιάδης

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΟΜΙΛΟΣ ΧΡΥΣΟΥ ΚΑΙ ΧΡΥΣΗ ΒΑΣΙΣ

Του κ. ΕΥΑΓΓ. ΑΛ. ΠΕΤΡΙΤΣΗ

Ο όρος χρυσός κανών ενέχει δύο απόψεις: Την γενικήν, κατά την οποίαν ο χρυσός λαμβάνεται ως κοινόν μέτρον των αξιών και την ειδικήν καθ' ην ο χρυσός χρησιμεύει διά την άναμέτρησιν της νομισματικής μονάδος της χώρας, ως αυτή προσδιορίζεται διά της εκάστοτε γενόμενης νομοθετικής σταθεροποιήσεως. Εφ' όσον ο χρυσός λαμβάνεται ως βάσις του νομισματικού συστήματος, δύναται αι χώραι να μετατρέπωσι τὸ ἐθνικὸν αὐτῶν νόμισμα εἰς νόμισμα ἄλλης χώρας, ἐπι- τυγχανόμενης τῆς συναλλαγματικῆς σταθερότητος, καὶ ἐπίσης διὰ τοῦ χρυσοῦ μέλλουν νὰ κανονίσωσι τελειωτικῶς, αἱ χρεωστικαὶ πληρωμαὶ μίᾳς χώρας πρὸς ἄλλην. Κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν ἰδίᾳς περιόδον αἱ πλείσταί χώραι ἀπέφευγον τὸν διὰ τοῦ χρυσοῦ κανονισμὸν τοῦ ἰσο- ζυγίου πληρωμῶν, ποιοῦμεναι χρῆσιν τῶν ἐν ἀνοικτῷ λογαριασμῷ ἀναγραφόμενων πιστώσεων, προερχομένων ἐκ ξένων Τραπεζῶν τὸ πρᾶγμα ἦτο σὺν ἡδυσ, δεδομένου ὅτι ἡ εὐκόλος χρηγήσις πιστεως καὶ ἐξάπλωσις τοῦ Gold Exchange Standard δι- εῖπον τὰς διεθνεῖς συναλλαγὰς.

Ὡς ἐκ τοῦ ὁρισταμένου τρόπου καθ' ὃν ἕκαστον κράτος ἐνεκεν τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως ἔχει ρυθμίσει τὴν νομισματικὴν τοῦ πολιτικὴν, δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τέσσαρας διαφόρους κατηγορίας κρατῶν:

- 1) Τὰς ἠνωμένας Πολιτείας, τὸν ὁποί- ων ἡ κατεύθυνσις δὲν ἔχει εἰσέτι ἐδραι- ωθῇ, ἀν καὶ οἱ ὁπαδοὶ τῆς διευθυνομένης οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς συναντεῖν ποῖαν τινὰ δυσχερείαν εἰς τὴν ἐκτελέ- ρωσιν τοῦ προγράμματός των, τοῦ δολλα- ρίου, ἐπιτυχόντες κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν μίαν de facto σταθεροποίησιν.
- 2) Τὴν Ἀγγλίαν, ἀποτελοῦσαν μὲ τὰς ἀποικίας της καὶ τὰς σκανδιναβικὰς χώ- ρας τὴν ὁμάδα τῆς στερεότητας.
- 3) Χώρας, ὅπου κατ' ἐπίφασιν μόνον εἶ- ναι προσδεδεμένοι πρὸς τὸν χρυσὸν ἢ ἔ- χουν ἐγκαταλείψει αὐτόν, κατόπιν λη- φθέντων μέτρων προστασίας συναλλάγ- τος καὶ περιορισμῶν ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου.
- 4) Τέλος, τὴν ὁμάδα τῶν χωρῶν χρυ- σῆς βάσεως, ἀποτελουμένην ἀπὸ χωρῶς ὅπου ὁ χρυσὸς κανὼν λειτουργεῖ κανο- νικῶς.

Ὁ μεταξὺ τῶν χωρῶν Βελγίου, Γαλλί- ας, Ἑλβετίας, Ἰταλίας, Ὁλλανδίας καὶ Πολωνίας δημιουργηθεὶς δεσμός προήλ- θεν ἐκ τῆς κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1933 ἀπο- τυχεύουσας παγκοσμίου οἰκονομικῆς διασκέ- φως, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ αἰτία, ὥστε νὰ τε- θῶσιν αἱ ἐκδόσεις αὐτοῦ. Προβαίνοντες δι' ὀλίγον εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς συμπτώσεως τῆς ὁμάδος. Εφ' ὅσον ὡς ἀρνητικὸν ἀπο- τέλεσμα τῆς Διασκέψεως ἀνεγνωρίζετε ἡ ἀδυναμία οἰκονομικῆς συνεννοήσεως τῶν ἀγγλοσκανδιναβικῶν χωρῶν ἐπὶ τοῦ νομι- σματικῶν πεδίου, αἱ ὑποτιμήσασαι τὸ νό- μισμά των χώραι ἀνέμενον νὰ καρπω- θοῦν τὰ ὀφέλη, ἃ θὰ ἐπέφερον εἰς αὐτὰς ἡ ἐξέλιξις τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς καταστάσεως. Εἰς ἄλλου ἐπεδίωκον καὶ ἐ- ξήσκον πῶσιν ἐπὶ τῶν σταθερῶν νομι- σμάτων, ὥστε ν' ἀκολουθήσουν καὶ αὐτὰ τὸ παράδειγμά των, προσφέροντα διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς γαλλικῆς ἀντιπρο- σωπείας, ἀπεκρυσύσεως καὶ συγκατάθε- σιν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑποτιμήσεως τῶν

σταθερῶν νομισμάτων, εὐδόλως ἀφώπλι- σε τὴν διεθνή κερδοσκοπίαν τοῦ ἀναλη- φθέντος ἔργου ὑπονομιεύσεως τῶν εἰς τὴν χρυσὴν βάσιν προσδεδεμένων νομισμά- των.

Ἦνα μὴ αἱ μεμονωμέναι ἐνέργειαι ἐκά- στης χώρας πρὸς προστασίαν τοῦ ἐθνικοῦ τῶν νομισμάτων λαμβάνουσι κατευθύνσεις αἰτινες δύνατον νὰ μὴ ἐναρμονίζονται πρὸς ἄλληλας, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖα ἡ ἰ- δρυσις τῆς ὁμάδος τῶν Χωρῶν τῆς Χρυ- σῆς Βάσεως, κατόπιν πρωτοκόλλου ὑπο- γραφέντος ἐν Λονδίνῳ τὴν 3ην Ἰουλίου 1933. Ἐν αὐτῷ διατυπύεται ἡ σταθερὰ θέ- λησις ἐμμονῆς εἰς τὸν χρυσὸν κανόνα, ἀφιερμένης ἐλευθερίας τῆς ἐπιρροῆς τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως εἰς διεικμητὰ τῶν ἑκδοτικῶν Τραπεζῶν τῶν ὑπογραφευσῶν χωρῶν ὑπεγράφων ἀνακοινωθέν, δι' ὃ ἐγνωρίζετε ἡ λήψις τῶν ἀναγκαίων μέ- τρων πρὸς διατήρησιν τοῦ χρυσοῦ κανό- νος μὲ τὰς ὑπαρχούσας ἰσοτιμίας.

Εφ' ὅσον ἡ νομισματικὴ ἀδεσμία τῆς ἐ- ξακολουθεῖ καὶ τὰ δεσποδόντα ἐμπόδια ἐπὶ τοῦ διεθνούς ἐμπορίου παρακωλύουν τὰς συναλλαγὰς, αἱ Χώραι τοῦ Ὁμίλου Χρυσοῦ ἀπέκλειαν διὰ τῆς συντενωτέ- ρας πολιτικῆς των ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πεδίου εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχωσι ποῖαν τινὰ καλυτέρευσιν, ὥστε νὰ καταστή στενώ- τερος ὁ μεταξὺ αὐτῶν σύνδεσμος.

Ἄν αἱ ὑποτιμήσασαι τὸ νόμισμά των χώραι ἀπέκλειαν διὰ τούτου τοῦ μέτρου εὐχερείαν διὰ νὰ συναγωνίζονται ἐπιτυ- χῶς τὰς ἄλλας χώρας εἰς τὰς διεθνεῖς ἀ- γοράς, ἀντιθέτως αἱ χώραι τοῦ Ὁμίλου Χρυσοῦ, ὑποτιμήσασαι μετὰ τὸν πόλεμον τὸ νόμισμά των (ἐκτὸς τῆς Ἑλβετίας καὶ Ὁλλανδίας) ἐδυσκολεύοντο ἐντὸς τέσσε- ρα χρόνων νὰ προστρέξωσι εἰς νέ- α, ὑποτιμήσασαι, ἥτις θὰ ἐπέφερον διαταρα- χὴν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ νέαν προσανατολισμὸν πρὸς ἀνεύρεσιν νέας ἰ- σορροπίας τῆς οἰκονομίας των, ἐνῶ ἡ εἰς χρυσὸν περιεπιτιμήσεως τοῦ νομισματος τῆς Ἀμερικῆς καὶ Ἀγγλίας εὐδεμίαν εἶχεν ὑποστή ἀλλοίωσιν μεταπολεμικῶς. Εἰς τὰς χώρας τοῦ Ὁμίλου Χρυσοῦ, εφ' ὅσον ἀπε- κλείετο εἰς αὐτὰς ἡ πολιτικὴ τοῦ ὑποτιμώ- μενου νομισματος, ἡ μέθοδος ἥτις εἶδε νὰ τῆς ἐπιτρέψῃ νὰ συναγωνισθῶσι τὰ προί- οντα τῶν ἄλλων χωρῶν συνίστατο εἰς τὴν μείωσιν τῆς τιμῆς κόστους τῶν προϊόν- των των. Αὕτη ἡ προσπάθεια καθίσταται λίαν δυσχερὴς καὶ προϋποθέτει πλείστας θύσας θυσίας. Μόνον ἡ περιστολὴ τῶν ἐ- ξόδων καὶ ἡ μὲ εὐθηνότερας τιμὰς πα- ραγωγήν παρουσιάζετε ὡς ἡ ἐξακολου- λούσις διὰ τὴν οἰκονομίαν, ἡ ἐξακολου- θήσῃ παραγωγή ἐκ τῆς στατιστικῆς ἐμ- φαίνεται ἡ διαγραφόμεναι τῶς μειώσε- ως τῶν τιμῶν χονδρικοῦ ἐμπορίου, ὃ ὑπο- λογισμὸς γίνεται εἰς χρυσόν: ἐν Γαλλίᾳ τὸ 1929 εἰχόμεν 127, τὸ δὲ 1934 75, ἥτοι μείωσιν 33 %, ἐν Βελγίῳ 124 καὶ 69, ἥτοι μείωσιν 44 %, ἐν Ὁλλανδίᾳ 142 καὶ 78, ἥτοι μείωσιν 45 %, ἐν Ἑλβετίᾳ 141 καὶ 90, ἥτοι μείωσιν 36 % καὶ ἐν Ἰταλίᾳ 131 καὶ 75, ἥτοι μείωσιν 31 %. Ἡ ἰδίᾳ τάσις ἐκπεσεύει συναντᾶται εἰς τὰ ἀνωτέρω κράτη ὡς πρὸς τὸν τιμῶν κόστους τῆς ζωῆς.

Προκαπιτούμενον τοῦ ἔργου, ὃ ἐμελλε- νὰ ἐπιτελέσῃ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, ἡ- τε ἡ ἐκ μέρους τοῦ κράτους περιστολὴ

τῶν μεγάλων ἐξόδων τοῦ ἔτινα εἶχον ἐ- ξεγκωθῇ ὑπερμέτρως κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εὐημερίας, τοῦ χρήματος εἰσερχομέ- νου ἀφθύνως εἰς τὰ ταμεία τοῦ κράτους καὶ τὰν ἀπάλιν ἐξερχομένου ἀνευ εὐδεμι- ᾶς φειδύς. Εἶναι φανερόν ὅτι τὸ μειωμέ- νον ἐθνικὸν εἰσόδημα τῶν κρατῶν καθι- στα ἐπιτακτικὴν τὴν μείωσιν τῶν δημο- σίων ἐξόδων, καὶ ἐμελογομένου ἡ ἀνάγ- κη πραγματοποιήσεως οἰκονομικῶν καὶ ἰ- σσοκαλίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπῆρξε τὸ πρῶτον μέλημά των. Τοιαῦτα παρὰ- δειγματα πρὸς μίμησιν, ἐπέδειξεν ἐκ τῶν μεγάλων κρατῶν πρῶτη ἡ Ἀγγλία, ἥτις ἔχει σαφὴ ἐννοιαν τοῦ ἐθνικοῦ συμφέρον- τος, ὅταν τοῦτο εὐρίσκειται ἀρρήκτως συν- δεσμένον μὲ τὴν ἐξυγίανσιν τῶν δημο- σίων οἰκονομικῶν. Ἡ Γαλλία διὰ τῆς ἐ- θνικῆς ἐνώσεως κυβερνήσεως Ντυμέργκ ἐπέτυχε τὴν τακτοποίησιν τῆς δημοσιονο- μικῆς πολιτικῆς τῆς, δεδομένου ὅτι πλεί- σται δοκαὶ κυβερνήσεις εἶχον προσκρούσει εἰς τὴν πραγματοποίησιν αὐτοῦ τοῦ ἔρ- γου τὸ Βέλγιον ἀκολουθεῖ τὴν αὐτὴν ὁ- δόν, ἐξ ὃ καὶ ἡ τελευταία κυβερνητικὴ κρίσις, ἡ δὲ Πολωνία εὐδόλως ὕστεραι, ἐ- πιτυχούσα μείωσιν περίπου 25 % ἐπὶ τῶν δημοσίων ἐξόδων.

Τὰ κράτη τοῦ Ὁμίλου Χρυσοῦ συνήλ- θον ἐν Βρυξέλλαις τὸν παρελθόντα Ὁ- κτώβριον ἵνα συσχεθῶσιν ἐπὶ τῶν κοι- νῶν νομισματικῶν συμφερόντων των. Καὶ πάλιν διεπιστώθη ἀπόλυτος κοινότης ἀν- τιλήψεων πρὸς διατήρησιν τοῦ χρυσοῦ κανόνος. Οἱ ἀντιπροσώποι τῶν ἐπτά κρα- τῶν (προστέθη καὶ τὸ Λουξεμβούργον) ἐπανέλαβον καὶ αὐτὴς εἰς τὸ δημοσιεύθεν πρωτόκολλον τῆς Συνδιασκέψεως τῆς 19 Ὀκτωβρίου 1934 τὴν ἐμμένην των εἰς τὴν νομισματικὴν σταθερότητα, ἥτις καθίστα- ται μίᾳ ἐκ τῶν κυρίων προϋποθέσεων διὰ τὴν εἰς ὁμαλήν οἰκονομικὴν καταστάσιν ἐπανερχομένων. Ἡ τελευταίως ληφθεῖσα ἀ- πόφασις τῶν Ἑλβετῶν ξενοδόχων, ὁρίσαν- των τὴν ἐπικαταλλαγὴν τῆς λίρας πρὸς 16 φράγκα, ἐγένετο ἀπλῶς διὰ λόγους τουριστικούς ἡ Ἑλβετία παραμένει πιστὴ εἰς τὴν χρυσὴν βάσιν, μὴ ἐπιδυμῶσα τὸν ἀποχωρισμὸν τῆς.

Ἐνεκεν τῶν κοινῶν νομισματικῶν ἀν- τιλήψεων, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐμφοροῦνται τὰ συνυπογράφαντα κράτη, ἀπεφασίσθη ἡ εἰς μεγαλυτέραν κλίμακα ἀνάπτυξις τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, ἐκφραζομένης καὶ γενεμένης ἀποδοτικῆς τῆς ἐπιθυμίας αὐθιγῶς κατὰ 10 % τῶν συναλλαγῶν τῶν λαθεουσῶν χωρῶν μεταξὺ 1ης Ἰουλίου 1933 — 30 Ἰουνίου 1934. Πρὸς πραγματοποίησιν τῆς αὐθιγῆς ταύτης τὰ συμβληθέντα κρά- τη μέλλουσιν ἀνευ χρονотριβῆς νὰ δια- πραγματοποιήσωσι διμερεῖς συμβάσεις, αἰτι- νὰς τὸ ἀργότερον ἐντὸς ἑτοῦς θέλουσι τε- θῇ ἐν ἰσχύϊ. Συνιστάται μίᾳ Γενικῇ Ἐ- πιτροπῇ, διάφοροι ὑποεπιτροπαὶ δι' ἐμπο- ρικὴν προπαγάνδαν, τουρισμὸν καὶ μέσα πρὸς μεταφοράν.

Αἱ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις ἔσχον οὐχὶ εὐ- μενὴ ἀπήχησιν παρὰ τῶ ἀγγλικῷ οἰκο- νομικῷ Τύπῳ. Διευκρινίσθη ὅτι αἱ τιμαὶ τοῦ Ὁμίλου Χρυσοῦ, αἰτινες εἶναι ὑψηλότε- ραι τοῦ Ὁμίλου τῆς Στερεότητας, εφ' ὅσον ἡ εἰς χρυσὸν ἀναγωγή τῶν προϊόντων τῶν χωρῶν ἔχουσιν ὑποτιμημένον νόμισμα, καθίστα ταῦτα εὐθηνότερα ἐναντι τῶν προϊόντων τῶν χωρῶν χρυσοῆς βάσεως. Αἱ δὲ τιμαὶ τῶν χωρῶν χρυσοῆς βάσεως θέλουσιν ἐπιβλεθῇ, εφ' ὅσον τὸ εἰσαγωγι-

κάν αυτών εμπόριον ήδελαν ύποστη μείωσιν ή τοιαύτη πολιτική, ως λέγουσι, ζημιά τους άγροτάς, διότι τους ύποχρύνει να άγοράσουν εις τιμάς μεγαλύτερας. Η παρατήρησις αύτη ένδεδίχεται να άποδειχθ ή έντες συντόμευ χρόνου εύχ ή όρθή, διότι αι τιμαί εις χρυσόν των χωρών έχουσιν ύποτιμημένον νόμισμα είναι μέν κατώτερα, ύπολογίζεμεναι όμως εις τό ένθικόν αυτών νόμισμα, δηλαδή χάριτινα δολάρια ή λίρας, είναι κατά πολύ μεγαλύτεραι των άναγκαζομένων κατά την εποχήν σταθεροποιήσεως. Αν άναμνησθώμεν τας τιμάς της εποχής της ευημερίας, πρὸς ἃς εἰσίσταται να γίνηται σύγκρισις με τας παρούσας τιμάς, θα ίδωμεν ότι αι τιμαί, ύπολογίζεμεναι εις δολάρια χρυσά, είχαν ανέλθει εις μέγιστον ύψη, παρακολουθούμεναι και από τας τιμάς των άλλων κρατών, χωρίς όμως να παρουσιάζουσιν και την αύτην άναλογίαν. Διά της κρίσεως αι τιμαί ύπέστησαν μείωσιν σημαντικὴν και ή πτώσις αυτών ήτο τοσοῦτον μεγαλύτερα, είχε προκύψει ή άνοδος των. Εξ άλλου διά τας χώρας τοῦ Όμιλου Χρυσού παρατηρούμεν ἐλάττωσιν των τιμών διηνη, ήτις όμως δεν δύναται να είναι τόση, όση εις τας χώρας με ύποτιμημένον νόμισμα, τοῦ ύπολογισμοῦ των τιμών γενομένου εις χρυσόν. Τουναντίον, γινόμενου τοῦ ύπολογισμοῦ εις χαρτενόμισμα διά τας με ύποτιμημένον νόμισμα χώρας, παρατηρούμεν μείωσιν των τιμών ελιγωτέραν ή των χωρών τοῦ Όμιλου Χρυσού και ἐπὶ πλέον κατά τό 1933 εσημειώθη ύψωσις αυτών.

Όστε ή ύπάρχουσα διαφορά τιμών εις χρυσόν μεταξύ τοῦ Όμιλου Χρυσού και των χωρών με ύποτιμημένον νόμισμα δύναται να ἐλαττωθ ή, εφ' όσον άφ' ενός μεν αι τιμαί εις χαρτενόμισμα έχουν τάσιν να ανέλθουν, αι δε τιμαί τοῦ Όμιλου Χρυσού να ἐκπεσθώσι· τό δε ύπάρχον κενόν θα τείνη να ἐκλείψη πρὸς ἐπαναφορὴν ποίος τινος ισορροπίας εις την διεθνή οίκονομίαν.

Τό ύπό της Άγγλίας προβαλλόμενον ἐπιχείρημα ότι ή Στερλίνα τυγχάνει ή ρυθμιστής των συναλλαγών, χρησιμεύουσα ως βάσις ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν χρυσόν, τυγχάνει μερικῶς μένον ἀληθές. Είναι φανερόν ότι τό άγγλικόν νόμισμα, μαζί με τό των κρατῶν των ἀκολουθούντων αὐτό ως δορυφόροι, και της προνομιούχου θέσεως ήν κατέχει τό City, δεσπόζει κάθε άλλου νομίσματος διά τὸν μέγαν ἀριθμόν των συντελουμένων συναλλαγών. Η ύπερφάνεια της λίρας, εύλόγως άλλως τε δικαιολογημένη, δεν της επιτρέπει να άποδεχθ ή ό χρυσός ἐγκατέλειψε την λίραν τό 1931, όπερ και τό όρθώτερον τοῦ λεγομένου ότι ή λίρα ἐγκατέλειψε τὸν χρυσόν. Από της εποχής της άρσεως της σταθεροποιήσεως μέχρι σήμερα, ή λίρα διαγράφει εδονέν πτώσιν ἐναντι τοῦ γαλλικοῦ φράγκου, επίσης και ως πρὸς τὸν χρυσόν ή πτώσις είναι ή αὐτή· τὸν Σεπτέμβριον 1931 ό χρυσός ἐτιμᾶτο ἐν Λονδίνω 84.9%, τὸν δε Οκτώβριον 1934 ἐτιμᾶτο 133.3, δηλαδή ως πρὸς τὸν χρυσόν ή πτώσις είναι κατά τι μεγαλύτερα ἐνεκεν της ἐλαστικότητος, ἐλαχίστης άλλως τε, όπου παρουσιάζει τό εὐγενές μέταλλον. Αἱ άγγλικαί ἀρχαί ἐπανειλημμένως ἐτόνισαν ότι ή ἀπομάκρυνσις της λίρας από τὸν χρυσόν πρόκειται να είναι προσωρινή· άλλως τε ή Τράπεζα της Άγγλίας δεν άποστέργει τοῦ να αύξάνη κατ' έτος τὸν ύπ' αὐτῆς φυλασσόμενον χρυσόν· τό 1934 ἀνέρχεται εις 191.7 ε. ἐναντι 146.1 τό 1929, άρα σημειοί αύθιςιν 27 %. Περιττόν να τονισθ ή κέρδη ή θα προσπορίσθ ή Άγγλία άποστελούσα τό clearing ελοκήρεν τοῦ κόσμου, ἐπανευρισκομένης της λίρας της συναλλαγματικής αὐτῆς σταθερότητος, ήτις όμως διά να πραγματοποιηθ ή προαπαιτεῖ τὸν προηγούμενον διακανονισμόν πλειστον διεθνῶν ζητημάτων.

Δυσκολευόμεθα να άποδεχθώμεν ότι ή τυχὸν ἐγκατάλειψις της χρυσῆς βάσεως ύπό τοῦ Όμιλου Χρυσού θα ἐτύχχανε της ἐπιδοκιμασίας των άγγλοαζωνικῶν χω-

ρῶν· τουναντίον μετά δυσφορίας θα άπεδέχοντο τὰ νέα ύποτιμημένα νομίσματα, άτινα θα ἐγίνοντο συναγωνιστὰ και ἀφορμή νέας ρυθμίσεως της οίκονομικῆς των καταστάσεως, χωρίς να παραλείψωμεν την ἀπόλειαν ήν θα ύφισταντο οι πιστωταί και την δοκιμασίαν εις ήν θα ύπεβάλλετο ό καπιταλισμός.

Διά της πραγματοποιουμένης σταθεροποιήσεως των νομισμάτων, της όποιας βάσιν θ' άποτελέσει πάλιν ό χρυσός (ή ἐπάρκεια αὐτοῦ είναι ἐξασφαλισμένη, της παραγωγῆς τοῦ 1933 ἀνελθούσης εις 600 ε. χρυσά δολάρια, εις ὅσα δεν είχε φθάσει μέχρι σήμερα), οιαδήποτε ἐπινόησις άλλης νομισματικῆς μεθόδου παρυσιάζεται ἀτελεστέρα της τοῦ χρυσού. Η ἐπαναφορά του ἐκ μέρους των ύποτιμημένων νομισμάτων θα σημάνη την ἀπαρχήν της σταθερότητος εις τὰς συναλλαγὰς και ἐμπιστοσύνης εις τό μέλλον, θα ἐπαναφέρῃ δέ εις την κυκλοφορίαν τὰ ἀποθησαυρισθέντα κεφάλαια, άτινα ἐπιμελῶς κρύπτονται σήμερα, ἀναμένοντα την προσδοκωμένην ἀσφάλειαν, ίνα διά της ἐπειδύσεως των εις ἔργα παραγωγικά μακροπροθέμου διαρκείας, ἐκτελέσωσι τὸν προερισμόν των ὡς συντελεστοί της παραγωγῆς και να μη περιπλανῶνται ἀπὸ χώρας εις χώραν ὡς βραχυπρόθεμοι πιστώσεις πρὸς ἀπεκρίσιν κερδοσκοπικοῦ κέρδους.

Αἱ ἀποφάσεις της Συνδιασκέψεως των Βρυξελλῶν ἐπιμαρτυροῦν την ἐσκαμμένην πολιτικὴν των συνυπογραψάντων κρατῶν, δι' ἣς ἐπιζητοῦσι και οίκονομικῶς να ἐνισχύσωσι την νομισματικὴν των βάσιν. Αἱ μέλλουσαι να καταρτισθῶσι διμερεῖς συμβάσεις είναι ἐπόμενον να συναντήσωσι δυσχερείας ἐκ μέρους των ἐκ τῶν Όμιλου Χρυσού Κρατῶν, ἐνεκεν της ἰσχυροῦς ρήτρας τοῦ μάλλον εὐνοουμένην κράτους. Τό τοιοῦτον εὐδόλως μείωνει τό ἔργον της Όμάδος των χωρῶν χρυσῆς βάσεως, τό όπειον εὐδόλως

διά της συσσωματώσεώς του ἐπιδιώκει να ἀσκήσῃ πίεσιν ἐπὶ των άλλων κρατῶν. Εἰς τό ἐν Βρυξελλῶν ὑπογραφέν πρωτόκολλον ρητῶς τονίζεται ότι: τὰ συμφέροντα των τρίτων εὐδόλως θα παραγνωρίζονται, ὡς και ή ἐπὶ τοῦ διεθνούς πεδίου ἀνάγκη εὐρυτέρας συνεργασίας. Οὕτως ὡς ό Όμιλος ἐπιδιώκει να ἐπιφέρῃ ἐλάττωσιν των τελωνειακῶν δασμῶν, περριτέλλων τό ἐπικρατοῦν πνεῦμα τοῦ προστατευτισμοῦ και ἀποβλέπει εις μεγαλύτεραν κυκλοφορίαν των οίκονομικῶν ἀγαθῶν. Μένον δι' ἀναθεωρήσεως των ἰσχυόντων σήμερα διαφόρων συστημάτων θέλει ἐπιτευχθ ή κανονική λειτουργία και ή συναλλαγματική σταθερότης, ήν ἐξασφαλίζει ή χρυσή βάση.

ΕΥΑΓ. ΑΔΕΞ. ΠΕΤΡΙΤΣΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΑ ΤΟΙΧΟΥ

ἀσφαλέστατα, ἀφλεκτα, ἀπὸ

ΔΡΧ. 500

και άνω

Εργοστασίον
ΝΑΥΠΙΛΙΩΤΟΥ

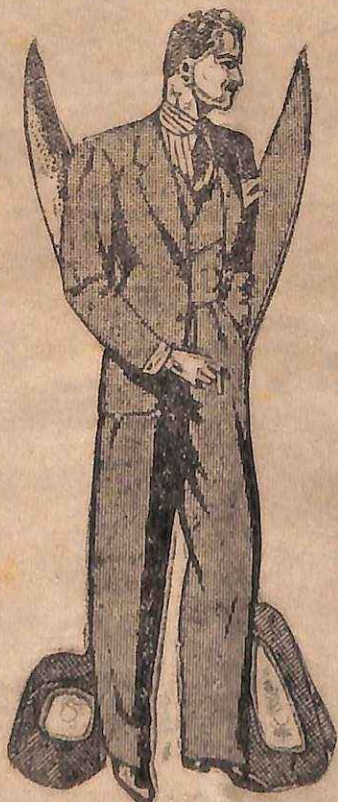
Αθήναι, Ηφαίστου 18.
(Σιδ. Σταθμός) Μοναστηράκι.

ΠΛΑΣΤΙΓΓΕΣ

Μηχανουργικαί — Οικοδομικαί
Εργασίαι.

Ζητούνται αντιπρόσωποι

ΜΗΝ ΖΗΛΕΥΕΤΕ

τούς όμοίους σας ἐπειδὴ διακρί-
νονται διά την κομψήν εμφάνισιν
των. Κ'ΕΣΕΙΣ μπορείτε να ἔχετε

ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ ΚΟΜΨΑ

ραμμένα ἀπὸ τὰ καλλίτερα ΑΓ-
ΓΛΙΚΑ και Έλληνικά ΚΑΣΜΗΡΙΑ
εις ΤΙΜΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΣ και με
ΜΙΚΡΑΣ ΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ

ΕΤΑΙΡΕΙΑΝ
ΣΤΑΡΡ Α. Ε.

ΑΘΗΝΑΙ: Στοά Άρσακείου 12.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Όδὸς Φίλωνος 46-48.

ΘΕΣ)ΝΙΚΗ: Όδὸς Βενιζέλου 22.

ΠΑΤΡΑΙ: Όδὸς Μαϊζῶνος 109.

ΒΟΛΟΣ: Όδὸς Έρμου 111.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ

Του κ. Κ. ΛΕΟΝΤΙΔΗ

Δ'.

Επὶ τὸ ζήτημα τὸς πόλιν πράξεων της Άγροτικής Τραπεζῆς χωρεῖ αἰτησις ἀκυρώσεως, τό Συμβούλιον της Ἐπικρατείας ἔχει ἤδη ἀποφασίσει. Ἐν τῇ οἰκείᾳ ἀποφάσει αὐτοῦ, (1) διαστέλλει τὰς πράξεις, αἱ ὅποια εἶναι τό ἀποτέλεσμα των ὑποθέσεων πίστεως, ἀπὸ ἐκείνας αἱ ὅποια εἶναι συνέπεια της ἐνασχίσεως της ἐποπτείας ἐπὶ των γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, και ὀρίζει ότι ἐπὶ των πράξεων της πρώτης κατηγορίας ή αἰτησις ἀκυρώσεως εἶναι ἀπαράδεκτος. Τό αἰτιολογικόν της ἀποφάσεως ταύτης στηρίζεται ἐπὶ της ἀποφάσεως τοῦ ἤ Άγροτική Τράπεζα, ὅπως αὐτός τοῦ πλαισίου της κυρίας αὐτῆς λειτουργίας — της τραπεζικῆς, δεν ἀσκει «ἐδικήσιν».

Η ἀπόφασις αὐτή τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας εἶναι μεγάλου ἐνδιαφέροντος. Διότι διά ταύτης διασαφηνίζεται ή ἐννοια τοῦ άρθρου 46 τοῦ νόμου 3713 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ἐνῶ ὀρίζεται ότι αἰτήσεις ἀκυρώσεως, ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, κατά των ἐκτελεσθῶν πράξεων των νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου χωρεῖ μόνον όταν τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀσκοῦν «ἐδικήσιν». Πράγματι, τό Συμβούλιον της Ἐπικρατείας, διακρίνει ἐν τῇ ἀποφάσει του τὰς πράξεις της Ἐπικρατείας τῆς Τραπεζῆς εις πράξεις ἐκτελεσθῶν ἐκ της τραπεζικῆς αὐτῆς λειτουργίας και εις πράξεις ἀπορροούσας ἐκ της ἐποπτείας αὐτῆς ἐπὶ των γεωργικῶν συνεταιρισμῶν και διακηρύττει ἀπαράδεκτον την αἰτησιν ἀκυρώσεως ἐπὶ των πράξεων της πρώτης κατηγορίας, δεν ἔλυσε τό ζήτημα μόνον ὡς πρὸς την Ἐπικρατικήν Τράπεζαν, ἀλλ' ἔθεσεν ή ἐνίσχυσε την νομολογίαν αὐτοῦ ἐπὶ της ἐννοίας της ἀνωτέρω νομικῆς διατάξεως. Πρόδηλον δ' εἶναι ότι τὸν κανόναν τῆς ἡμῆς νομικῆς ἐννοίας, προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ή αἰτησις ἀκυρώσεως διά τὰς ἐν αὐτῷ ὀριζόμενας αἰτήσεις, χωρεῖ μόνον κατά των πράξεων πολιτικῆς ἐξουσίας (actes de puissance publique) και ότι, κατά των πράξεων διαχειρίσεως (actes de gestion).

Εἰς την βάση της νομολογίας ταύτης τοῦ ἀνωτάτου δικητικοῦ δικαστηρίου ἀνευρίσκομεν την παλαιάν θεωρίαν τοῦ Hautiou, ήτις εις την πολιτικὴν ἐξουσίαν (puissance publique) ἀντιτάσσει τό ἰδιωτικὸν πρόσωπον τοῦ κράτους. Η θεωρία αὐτή, ἀποτέλεσμα της προσπάθειας τοῦ καθορισμοῦ της ἀρμοδιότητος της δικητικῆς και της τακτικῆς δικαιοσύνης ἐπὶ των ἀφορῶσαν την διοίκησιν διαφορῶν, θεωρεῖ τὰς πράξεις διαχειρίσεως της διοικήσεως ὡς φερούσας τὸν χαρακτήρα πράξεων ἀπλοῦ ἰδιώτου και τείνει να δεχθ ή, κατά λογικὴν συνέπειαν, ότι δέον αἰται να

διέπονται ὑπὸ των κανόνων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ἀλλ' ή θεωρία αὐτή, ἀπεκρούσθ ὑπὸ της ἐπιστήμης, διότι, ἀπλούστατα, ἀντίκειται εις την ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν, κοθ' ήν τὰ διοικητικά πρόσωπα δεν εἶναι νομικά πρόσωπα τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ νομικά πρόσωπα τοῦ δημοσίου δικαίου, και ὅταν ἀκόμη ή δραστηριότης αὐτῶν ἐκδηλοῦται εις πράξεις διαχειρίσεως.

Κατὰ την θεωρίαν, ήν διδάσκει ό διαπρεπής καθηγητής τοῦ δικητικοῦ δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ των Παρισίων κ. Jacquelin, ό χαρακτήρ της πολιτικῆς ἐξουσίας και ό χαρακτήρ της διαχειρίσεως συνεταιρισμῶν και, ἐξ ἑτέρου, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ κράτους, τοῦ κατ' ἐξοχήν φορέως της πολιτικῆς ἐξουσίας διοικητικοῦ προσώπου, δεν εἶναι δυνατόν να θεωρηθ ή ὡς ἀπογευμνωμένη πάσης ἐννοίας πολιτικῆς ἐξουσίας ἐν τῇ κυρίᾳ αὐτῆς λειτουργίᾳ.

Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ὡς προσθέσωμεν ότι τό ζήτημα τοῦ ἐάν χωρῇ ή οὐ, αἰτησις ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κατά των πράξεων πίστεως της Ἐπικρατικῆς Τραπεζῆς δεν παρουσιάζει μέγα ἐνδιαφέρον. Τὴν στιγμὴν κατά την ὅποια ή Τράπεζα αὐτή δεν ἔχει τό μονοπώλιον της ἀγροτικῆς πίστεως, ό κίνδυνος της καταδυναστεύσεως των συναλλασσομένων μετ' αὐτῆς ἀγροτῶν δεν ὑφίσταται. Ἀλλὰ και ἐν ἀκόμῃ ἴσκει αὐτῇ μονοπωλιακὴς την ἀγροτικὴν πίστιν, τό ζήτημα της ἀρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου θα ήτο ἐσπερημένον σπουδαίοντος. Παρ' ήμιν, τό Συμβούλιον Ἐπικρατείας δεν ἐπιτρέσσεται εις τὰς ἀποφάσεις του ἀπὸ την ἐνεργὸν διοίκησιν. Ἐν Γαλλίᾳ όμως, ἐνθα ἐπικρατεῖ ή ἀντιληψίς ότι τό Συμβούλιον Ἐπικρατείας δεν διαφεύγει τὰς ἐπιτροάς της ἐνεργοῦ διοικήσεως, οι συγγραφεῖς, ό Charles Gide, ὑποστηρίζουν ὡς ὅρον ἐκ των ὧν οὐκ ἀνεῖ την υπαγωγήν των προσβολῶν των πράξεων των μονοπωλιακῶν δημοσίων ἐπιχειρήσεων εις την ἀρμοδιότητα των τακτικῶν δικαστηρίων.

Η θεωρία αὐτή ἰσχύει ὡσαύτως και ἐπὶ των πράξεων διαχειρίσεως της ἰδιωτικῆς κτήσεως τοῦ κράτους (domaine prive). Ἐν τούτοις, ὡς παρατηρεῖ ό κ. Jacquelin, ἐάν παρεμβαίνῃ ἐν προκειμένῳ ή πολιτικὴ ἐξουσία, δεν παρεμβαίνει αὐτῇ διά της ὁδοῦ της προσταγῆς (par commandement). Παρέχει αὐτῇ πᾶσαν ἐλευθερίαν ὅπως αἱ πράξεις διαχειρίσεως ἐνεργῶνται ἐπὶ τῇ βάσει των κανόνων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου.

Κατ' ἀκολουθίαν των ἀνωτέρω, ή ἀρμοδιότης τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας πρέπει να ὑπάρχη ἐπὶ πασῶν των πράξεων (διαχειρίσεως και πολιτικῆς ἐξουσίας) των διοικητικῶν μονάδων και των δημοσίων ἰδρυμάτων. Τό Συμβούλιον της Ἐπικρατείας της Γαλλίας, ὅστις την νομολογίαν ἀκολουθεῖ και τό ἡμέτερον τοιοῦτον, τείνει πρὸς την καταδύσιν αὐτῆς. Ἡδη, δέχεται ἐαυτὸ ἀρμοδίον ἐπὶ προσφύγων κατά συμβολαίων των διοικητικῶν προσώπων, ἐφόσον τὰ συμβόλαια ταῦτα τεύχουν κατ' εὐθείαν εις την λειτουργίαν των δημοσίων υπηρεσιῶν και εἶναι συνεσταγμένα κατά παρακλίσιν των κανόνων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου.

Επεμείνωμεν οχρηκῶς ἀρκετὰ εις την ἀνάπτυξιν τοῦ σημείου τούτου. Οὐχὶ βεβαίως ἀνεῖ σκοποῦ. Ἐπιθυμοῦμεν να μη νομισθ ή, ὡς συνέβη ἤδη, (2) ότι ή Ἐπικρατική Τράπεζα, χαρακτηριθεῖσα ὡς μὴ ἀσκοῦσα «ἐδικήσιν» ἐν τῇ τραπεζικῇ αὐ-

τῆς λειτουργίᾳ, ἔπαυσε να φέρῃ την σφραγίδα τοῦ δημοσίου ἰδρύματος, μεταπεσοῦσα, ὅσον ἀφορᾷ την λειτουργίαν ταύτην, εις την τάξιν των νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου. Η Ἐπικρατική Τράπεζα φέρει τὸν χαρακτήρα τοῦ δημοσίου ἰδρύματος εις ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις της δραστηριότητος αὐτῆς. Διότι τό στοιχεῖον της πολιτικῆς ἐξουσίας, τό ὅστις θεωρεῖται ἐπίσης ἀπαραίτητον διά την σύστασιν της ἐννοίας της δημοσίας ὀπηρεσίας, ὑφίσταται και ἐν τῇ τραπεζικῇ λειτουργίᾳ της Ἐπικρατικῆς Τραπεζῆς. Η Τράπεζα αὐτή, ἀσκοῦσα πολιτικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ των γεωργικῶν συνεταιρισμῶν και, ἐξ ἑτέρου, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ κράτους, τοῦ κατ' ἐξοχήν φορέως της πολιτικῆς ἐξουσίας διοικητικοῦ προσώπου, δεν εἶναι δυνατόν να θεωρηθ ή ὡς ἀπογευμνωμένη πάσης ἐννοίας πολιτικῆς ἐξουσίας ἐν τῇ κυρίᾳ αὐτῆς λειτουργίᾳ.

Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ὡς προσθέσωμεν ότι τό ζήτημα τοῦ ἐάν χωρῇ ή οὐ, αἰτησις ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κατά των πράξεων πίστεως της Ἐπικρατικῆς Τραπεζῆς δεν παρουσιάζει μέγα ἐνδιαφέρον. Τὴν στιγμὴν κατά την ὅποια ή Τράπεζα αὐτή δεν ἔχει τό μονοπώλιον της ἀγροτικῆς πίστεως, ό κίνδυνος της καταδυναστεύσεως των συναλλασσομένων μετ' αὐτῆς ἀγροτῶν δεν ὑφίσταται. Ἀλλὰ και ἐν ἀκόμῃ ἴσκει αὐτῇ μονοπωλιακὴς την ἀγροτικὴν πίστιν, τό ζήτημα της ἀρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου θα ήτο ἐσπερημένον σπουδαίοντος. Παρ' ήμιν, τό Συμβούλιον Ἐπικρατείας δεν ἐπιτρέσσεται εις τὰς ἀποφάσεις του ἀπὸ την ἐνεργὸν διοίκησιν. Ἐν Γαλλίᾳ όμως, ἐνθα ἐπικρατεῖ ή ἀντιληψίς ότι τό Συμβούλιον Ἐπικρατείας δεν διαφεύγει τὰς ἐπιτροάς της ἐνεργοῦ διοικήσεως, οι συγγραφεῖς, ό Charles Gide, ὑποστηρίζουν ὡς ὅρον ἐκ των ὧν οὐκ ἀνεῖ την υπαγωγήν των προσβολῶν των πράξεων των μονοπωλιακῶν δημοσίων ἐπιχειρήσεων εις την ἀρμοδιότητα των τακτικῶν δικαστηρίων.

Επὶ τοῦ δευτέρου σημείου, τοῦ ἀφορῶντος τὰς σχέσεις τοῦ κράτους και της Ἐπικρατικῆς Τραπεζῆς, δεν θα εἰμεθα διεδοκίμοι. Κατέχομεν ἤδη ἀρκετὸν ὕλικον διά να προχωρήσωμεν εις την διαλεύκανσιν αὐτοῦ. Οὕτως, ἔχομεν πρώτον τό δεδομένον, ότι ή Ἐπικρατική Τράπεζα φέρει ὅλους τοὺς χαρακτήρας τοῦ δημοσίου ἰδρύματος, ἀργατωμένου, ἀπὸ ἀπόψεως μορφῆς δημοσίας ἐπιχειρήσεως, κατά τὸν τύπον των ἐθνικῶν ὀργανισμῶν (offices nationaux). Γνωρίζομεν ἐπὶ πλέον ότι ή κυρίαρχος ἰδέα ήτις διέπει τὰς δημοσίας ἐπιχειρήσεις τοῦ ἐιρημένου τύπου, είναι ή της ἀνεξαρτησίας αὐτῶν ἐκ των πολιτικῶν ἐπιτροῶν.

Ποτα όμως εἶναι τὰ ὅρια και ποία ή σημασία της ἀνεξαρτησίας ταύτης τοῦ δημοσίου ἰδρύματος της Ἐπικρατικῆς Τραπεζῆς; Η ἀρχή ότι ή Ἐπικρατική Τράπεζα είναι

(1) Ἰδε την ὑπ' ἀριθ. 191 τοῦ έτους 1931 ἀπόφασιν.

(2) Ἰδε την ὑπ' ἀριθ. 103) Ε. 4745 τοῦ έτους 1934, ἔργ. Ὑπ. Οἰκονομικῶν.

ἀλληλαγμένη πολιτικῶν ἐπεμβάσεων καὶ ἐπιδράσεων πρέπει νὰ νοσηθῇ διττῶς: Πρῶτον ὡς γενεσιουργὸς δικαιωμάτων, ἀντιποικιλιῶν εἰς περιορισμοὺς τινὰς τῆς κυβερνήσεως. Δεύτερον, ὡς παραγωγὸς ὑποχρεώσεων.

Ἐν τῇ σφαίρᾳ τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Τραπεζῆς ἀνήκει ἡ προσπάθεια τῆς προσαρμογῆς τῆς πιστωτικῆς αὐτῆς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ γεωργικοῦ προγράμματος τῆς χώρας. Εἰς τὸ κράτος ἀπόκειται νὰ καθορίσῃ τὴν ἀκολουθητέαν γεωργικὴν πολιτικὴν, ρυθμιζομένην συμφῶνως πρὸς τὰς ἐκάστοτε οικονομικὰς συνθήκας καὶ ἐν συνάρτησιν πρὸς τὰς τάσεις τῆς ἐν γένει οικονομικῆς πολιτικῆς τῆς χώρας. Ἐργον δὲ τῆς Τραπεζῆς εἶναι νὰ συντρέχῃ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς πολιτικῆς ταύτης ἐν τῷ μέτρῳ τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῆς.

Ἄλλ' ἡ Τράπεζα διὰ νὰ ἀνταποκρίνηται καρποφόρως εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς, διακαίεται νὰ ἀπολαύσῃ ἐλευθερίας ἐνεργείας. Δικαιοῦται ἰδίως νὰ μὴ κυριωρηθῇ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν. Βαρὲς θὰ ἐπιλήσσει τὴν ἐλευθερίαν τῆς δράσεως τῆς Τραπεζῆς, ἐὰν αἱ ἀσκούμεναι ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἢ ἐπὶ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, παντοειδεῖς πιέσεις, πιέσεις ἔλκουσαι τὴν καταγωγὴν τῶν ἐκ τῶν ἐγωιστικῶν συμφερόντων τῶν ἐνδιαφερομένων, εὐρίσκον ἀτήρησιν παρ' αὐτῇ. Εὐχῆς ἔργον θὰ ᾔτο νὰ καθορισθῇ ἐπακριβῶς ὁ νομικὸς μηχανισμὸς τῆς ἀνε-

ξαρτησίας τῆς Τραπεζῆς. Πλὴν, τοῦτο εἶναι σχεδὸν ἀδόνητον, λόγῳ τῆς μεγάλης ἐλαστικότητος τῆς πρὸς ρυθμίσειν ἐννοίας. Ἐπομένως, τὸ μέτρον, ἐν ᾧ δύναται νὰ κινηθῇ ἀνεπηρέαστος πάσης πολιτικῆς ἐπιρροῆς ἡ Τράπεζα, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν συνέσιν τῆς κυβερνήσεως.

Δὲν εἶναι οὐχ ἥττον, πρέπον τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Τραπεζῆς νὰ ὠθησώμεν πολὺ μακρὰν. Δὲν συμφέρει νὰ καταργηθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ὁ ἔλεγχος, ὁ ὁποῖος ἀνήκει εἰς τὴν κυβερνήσιν νομίμως. Αὕτη εἶναι ὑπεύθυνη κυβερνήσιν νομίμως, ἡ παρακολούθησις τῆς δράσεως τῶν ὑπηρεσιῶν, ἵτινες συνεργάζονται εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ προγράμματος τούτου, ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν τῆς κυβερνήσεως. Συνεπεία τῆς ἀντιλήψεως ταύτης, ἄλλως τε, ἐξαιρουμένης τῆς θέσεως τοῦ κυβερνητικοῦ ἐπιτρόπου παρὰ τῇ Τραπεζῇ, ὅστις ἐπιφορτίζεται, κατὰ τὸν νόμον, «μὲ τὴν παρακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν ἐν γένει τῆς διοικήσεως τῆς Τραπεζῆς καὶ τὴν ὑποβολὴν τῶν παρατηρήσεων καὶ τῶν ἀπόψεων αὐτοῦ τῇ κυβερνήσει».

Δὲν πρέπει ἰδίως ἡ, ὑπὸ τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἔννοια, ἀνεξαρτησία τῆς Τραπεζῆς νὰ ἐρμηνεύσῃται ὡς ἀποκλείουσα τὸν διοικητικὸν ἔλεγχον (tutelle administrative), τὸν ὁποῖον ἡ κεντρικὴ διοίκησις δικαιούται νὰ ἀσκήσῃ ἐπὶ τῶν δημοσίων ἰδρυμάτων. Ἡ

Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἀποτελοῦσα δημόσιον ἱδρυμα, δὲν εἶναι οὔτε δίκαιον, οὔτε ἔυλογον νὰ διαφεύγῃ τὸν ἔλεγχον τοῦτον. Ὁ ἔλεγχος οὗτος, νοούμενος, κατ' ἀρχήν, ὡς ἐνέργεια κατασταλτικῇ, ὡς ἐπέμβασις ἐκ τῶν ὑστέρων, πρέπει νὰ ἔχῃ κυρίως τριπλοῦν σκοπὸν. Ἦτοι: 1) Νὰ ἀσφαλίσῃ τοὺς ἀγρότας κατὰ τῆς ἐνδεχομένης κατασχρήσεως ἐξουσίας τῶν ὀργάνων τῆς Τραπεζῆς. 2) Νὰ προσπαθεύῃ τὴν περιουσίαν τῆς Τραπεζῆς, ἀποτελουμένην ἐκ δημοσίων χρημάτων καὶ ἐκ χρημάτων τῶν ἰδιωτῶν, ἡγγυημένων ὑπὸ τοῦ κράτους, κατὰ τῆς τυχόν ἀμελείας τῶν διοικούντων τὴν Τράπεζαν. 3) Νὰ ἐμποδίσῃ τὴν Τράπεζαν νὰ καταπατῇ τὰς ἀρμοδιότητας ἄλλων δημοσίων ὑπηρεσιῶν.

Δέον, ἐν τούτοις, νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸν διοικητικὸν ἔλεγχον ἐννοούμεν πραγματικόν. Καὶ ἐξηγουέμεθα: Ἡ ἀσκῆσις αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπιτρέψῃ οὐδὲν οὐ μόνον τὴν διαπίστωσιν γενομένων καὶ, κατὰ συνέπειαν, τὴν καταστολὴν τῶν ἐκ τούτων συνεπειῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τῶν παραγωγικῶν αἰτίων τῶν γενομένων, καὶ τοῦτο πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποτροπῆς τῆς ὑποτροπῆς αὐτῶν.

Κ. ΛΕΟΝΤΙΔΗΣ

Διδάκτωρ Οἰκον. καὶ Πολ. Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστ. τῶν Παρισίων, Τμηματάρχης ὑπουργ. Γεωργίας.

ΝΟΜΑΔΙΚΗ ΑΙΓΟΤΡΟΦΙΑ ΚΑΙ ΔΑΣΗ

Γοῦ κ. Γ. ΚΟΝΙΣΤΗ γεωπόνου

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ἀγροζημιῶν, πλὴν τοῦ περιορισμοῦ τῆς νομαδικῆς κτηνοτροφίας, ὡς κατωτέρω, θεωροῦμεν ἐπ' αὐτῆς τὴν δημιουργίαν σοβαρῶν καὶ συστηματικῆς ἀγρονομίας πρὸς ἄμεσον καὶ ταχεῖαν ἀπονομήν ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ζημιωμένους συνεπεία ἀγροζημιῶν, κατὰ τὸ ἥμισυ μὲν δι' ἀποζημιώσεως ὑπὸ τοῦ κράτους (ὡς μόνου ὑπευθύνου), ἢ παρὰ τινος εἰδικοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ δημοσίου δικαίου, κατὰ τὸ ἕτερον δὲ ἥμισυ παρὰ τοῦ ζημιωτοῦ ἢ, ἐν δὲν εὐρεθῇ οὗτος, παρὰ τῆς κοινότητος (ἐκ τῆς ἰδιαίτερας τῆς περιουσίας) μετὰ ἐμπεριστατωμένην ἐκτίμησιν παρ' ἐμπειρῶν εἰδικῶν (γεωπόνων) ἐκτιμητῶν. Διότι, καθ' ἡμᾶς, τότε μόνον εἶναι δυνατόν νὰ περιορισθῶν καὶ νὰ ἐκλείψουν ἀκόμη αἱ ἀγροζημίες, αἱ προκαλούμεναι συνεπεία ἐκδικήσεως ἢ φθόνου καὶ αἱ λοιπαὶ κατὰ σύμπτωσιν τοιαῦται, διὰ νὰ ἐξαπλωθῇ τὸ κεφάλαιον εἰς τὴν γεωργίαν τῶν μικρῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῆς πολυτεμαχισμένης ἰδιοκτησίας τῆς γῆς.

Ἐπίσης διὰ τοῦ οὖν τῷ χρόνῳ περιορισμοῦ τῆς αἰγοτροφίας ἀπὸ νομαδικῆς εἰς οἰκόσιον τοιαύτην, πλὴν τῶν λοιπῶν ὠφελιμάτων, ἅτινα θέλουν ἐπ' αὐτῇ, θέλει αὐτῇ ἐπαισηθῆς καὶ ἡ αἰσῆσις τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἐδαφικοῦ ὕδατος, πρὸς μεγαλύνειαν ἀπόδοσιν τῶν φρεάτων καὶ τῶν πηγῶν, αἵτινες χρησιμοποιοῦνται πρὸς ἀρδυσιν τῶν ἀγρῶν.

Ἡ αἰσῆσις αὕτη τοῦ ἐδαφικοῦ ὕδατος θὰ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι λόγῳ τῆς ἐκλείψεως τῆς γῆρας, ἥτις στραβώνει κυριολεκτικῶς τοὺς θάμνους, ἀκόμη καὶ τοῦ πρίνου, ἐν, δύναται τις εἰπεῖν, προνομιῶδες ἢ φύσις ἐξημιούργησε διὰ τὰς ἡμετέρας φυσικὰς αἱ μὴ γεωργοοικονομικὰς συνθήκας — θὰ εἶναι δυνατόν αἱ ἀναδασούμεναι ἐκτάσεις ν' αὐξήσουν τὴν ἀπορροφητικότητά των ἀ-

τιμοσφαιρικῶν κατακρήμνισμάτων (βροχῆς, χιόνος, χαλάξης, δρόσου κλπ.) ἐν τῷ πλείστον μέρος σήμερον, λόγῳ τῆς μεγάλης κλίσεως, τοῦ γυμνοῦ καὶ ἀκαλύπτου ἐδάφους ἀπ' ἐνὸς καὶ τῆς εἰς ὑπερβολικὸν βαθμὸν πτώσεως αὐτῶν (ραγδαίαν βροχὰν κλπ.) ἀπ' ἐτέρου, ἀντὶ νὰ ἀπορροφηθῇ, κατὰ μέγαν μέρος κατρακυλᾷ, ἀπορρᾶει ἐπιφανειακῶς πρὸς δημιουργίαν τῶν χειμάρρων καὶ πολλῶν ἄλλων ἐπιζημιῶν ἐκδηλώσεων τῆς φύσεως.

Τὸ φύλλωμα τῶν φυτῶν ἀπ' ἐτέρου τῶν ἀναδασωμένων ἐκτάσεων προσφέρει σὺν τοῖς ἄλλοις τὴν ἰδιότητα τῆς ἐξουδετερώσεως, τῆς συνεπεία τῆς βαρύτητος κεκτημένης ταχύτητος τῆς ὑδρομάξεως τῆς σταγόνος, τῆς κατερχομένης ἀπὸ μέγα ὕψους, ὥστε ἡ κατόπιν πτώσις ταύτης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους νὰ εἶναι ἡπιωτέρα καὶ νὰ συμπληροῦται τὸ μειονέκτημα τῆς μικρᾶς ἀπορροφητικότητος τοῦ ἐδάφους εἰς ὕδωρ, εἴτε λόγῳ τῆς ὑπερβολικῆς κλίσεως αὐτοῦ, ὡς ἀνωτέρω, εἴτε λόγῳ τῆς ἐλλείψεως ὀργανικῆς οὐσίας ἐπ' αὐτοῦ, εἴτε λόγῳ τῆς στεγνῆς καὶ κολλοειδοῦς ἢ πετρώδους φυσικοχημικῆς καταστάσεως αὐτοῦ, εἴτε συνεπεία τῶν συνεχῶν πατημάτων τῶν ζώων (μονοπατίων), εἴτε τέλος λόγῳ ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἐν συνδυασμῷ, τοσοῦτον ὥστε τὰ μὲν νὰ συμπληρῶνουν τὰ δὲ ἐπὶ τὰ χεῖρα.

Δυστυχῶς παρ' ἡμῶν συμβαίνει τὸ παράδοξον, ὅτι, ἐνῷ τὸ ἐπίσημον κράτος διαθεῖται σοβαρὰ ποσὰ δι' ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα τῶν χειμάρρων καὶ ἀναδασώσεις, δὲν ἐσκέφθη ν' ἀνέμωρ τὴν ρίζαν τοῦ κακοῦ, ἢ, τις καθ' ἡμᾶς εὐρίσκειται κατὰ μέγιστον μέρος εἰς τὸ ὀριστάμενον σύστημα τῆς νομαδικῆς αἰγοτροφίας, ἥτις ἐχὶ μόνον πραγματικὸν ὄφελος εἰς τὴν ἐθνικὴν οικονομίαν δὲν ἀποδίδει, ἀλλὰ μεγίστην ζημίαν, ὡς θέλουσιν ἀποδείξει οἱ κατωτέρω παρεντιθέμενοι συγκριτικοὶ λογαριαμοί.

Οἰκονομικὴ σύγκρισις ἐκμεταλλεύσεως τῶν δασῶν, βοσκοτόπων κτηνοτροφικῶς καὶ δασικῶς.

Διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς συγκριτικὴν μελέτην περὶ τοῦ ποῖος εἶναι ὁ οἰκονομικώτερος τρόπος ἐκμεταλλεύσεως τῶν ὡς «ὡς ἀπόλυτα δασικὰ ἐδάφη» χαρακτηριζομένων περιφερειῶν (αἵτινες σήμερον θεωροῦνται ὡς βοσκοτόποι) πρέπει νὰ ἔχωμεν στοιχεῖα ἀπ' ἐνὸς μὲν τῆς σημερινῆς θέσεως τῆς αἰγοτροφίας ὡς νομαδικῆς, ἀπ' ἐτέρου δὲ τοιαῦτα ἐκ τῆς δασικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Ἐν πρώτοις ἡ αἰγοτροφία μας, ἀριθμοῦσα περὶ τὰς 5.000.000 κεφαλὰς, ἀποτελεῖται ἀπὸ ποίμνια τῶν 30, 40, 60, 80, 150 μέχρι 400 καὶ σπανίως 600 τοιοῦτων. Τὰ περισσότερα ποίμνια ἀποτελοῦνται συνήθως ἀπὸ 80 ἕως 150 κεφαλὰς ὑπὸ ἑνα ποιμένα. Ὡς φυλὴ ταύτης εἶναι ἡ κοινὴ ἐγγχώριος τοιαύτη μέσου ζώοντος βάρους, ποικιλοῦσα ἀπὸ 20 ἕως 30 ὁκάδας, γεννῶσα ἕνα κατ' ἔτος ἐρίφιον, τὸ ὁποῖον συνήθως ἀπογαλακτίζεται μετὰ 40 ἕως 60 ἡμέρας ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του.

Ἡ ἀπόδοσις κάθε γαλακτοφόρου αἰγὸς κυμαίνεται μετὰ 30—50 ὁκάδας γάλακτος ἑτησίως, ἐκτὸς ἐκείνου τοῦ ὁποῖου χρησιμοποιεῖται πρὸς διατροφήν τοῦ ἐρίφιου. Ἐπίσης ἐκάστη αἰεῖ δίδει κατὰ μέσον ὅρον ¼ ὁκ. ἔριου.

Εἰς τὰ ποίμνια τῶν αἰγῶν ἡ ἀναλογία τῶν ἀμελγόμενων πρὸς τὰ στείρα εἶναι συνήθως 50—80 % περίπου, ἥτοι ἐν ποίμνιῳ 120 αἰγῶν τὰ 70 εἶναι συνήθως γαλαρία, τὰ δὲ ὑπόλοιπα στείρα (τράγοι, κατσίκαια θηλυκά, βιτούλια κλπ.), ἐξ ὧν περὶ τὰ 15—20 θήλειαι μὲν καὶ ὀρεχόμενα ἄλλα «εταγγαδία», ὡς κοινῶς λέγουσιν οἱ ποιμένες, λόγῳ ἀποβολῆς ἢν ὀφίστανται εἴτε ἐκ συνωθήσεως, εἴτε ἐκ κτυπημάτων μετὰ τῶν, εἴτε τέλος λόγῳ τῆς ἐξ ἰδιο-

συγκρασίας ζωηρότητος τῆς αἰγός. Πολυλάκις τὰ γίδια ὑπόκεινται εἰς διαφόρους ἐπιζωοτικὰς νόσους (ἀποβολῆς, πλευροπνευμονίας κλπ.), ἐνεκα τῶν ὁποῶν τὸ εἰσὸδμά των εἶναι λίαν ἐπισηφές. Εὐτύχημα εἶναι ὅτι ἐλάχιστοι εἶναι ἀποκλειστικῶς νομάδες αἰγοτρόφοι, ἀποζῶντες ἐκ μόνου τοῦ ἐπαγγέλματός των. Οἱ πλείστοι τούτων εἶναι καὶ γεωργοί, διατηροῦν δὲ τὰ γίδια των, μὲ τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν μέλος τῆς οἰκογενείας των μόνον, διότι εὐρέθησαν νὰ ἔχουν ταῦτα, ὡς ἱσχυρίζονται.

Μολοντί ὁ ἀριθμὸς τῶν νομαδικῶς ἐκτρεφόμενων αἰγῶν ὁσμέραι περιορίζεται, ἐν τούτοις ὅμως ὁ σχετικῶς μέγας ἀριθμὸς αὐτῶν ἀπ' ἐνὸς καὶ τὸ καταστρεπτικόν των ἔργον ἀπ' ἐτέρου, καθίσταται τοσοῦτον μεγαλύτερον, ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται ἡ λήψις περιοριστικῶν μέτρων ὅσον οἷον τε τάχιστα, ἵνα μὴ ὑφιστάμεθα τὰς συνεπείας αὐτῶν, πολὺ περισσότερον ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, ὅποτε μᾶς ἐπιβάλλεται ἡ ὅσον ἔνεστι καλύτερα καὶ οἰκονομικωτέρω χρησιμοποίησις τοῦ ἐδάφους μας.

Ἡ νομαδικὴ αἰεῖ τρέφεται κυρίως ἀπὸ τοὺς τρυφεροὺς βλαστοὺς (ροδάμι), φύλλα καὶ ὀφθαλμοὺς τῶν διαφόρων θάμνων, ἰδία τῶν πρίνων, φιλικῆς, ἀγριλῆς κλπ. Οἱ θάμνοι οὗτοι εἶναι οἱ μόνον σχεδὸν ἀντέχοντες εἰς τὴν διαρκή βοσκὴν τῶν αἰγῶν καὶ ὁσάκις δὲν βόσκονται ὑπὸ αὐτῶν ἀνσπύσσονται εἰς μικρὰ καὶ μεγάλα σπινῶς δένδρα, ἀποτελοῦντα συνεχεῖς λόχμας. Ἡ ἔσθια αὐτῶν, πρὸ παντός τοῦ πρίνου, δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς τὴν κατασκευὴν ζυλανθράκων, ἀλλὰ καὶ γεωργικῶν ἐργαλείων, στυλεῶν κυρίως, κεφαλαρίων, ἀψιδῶν καὶ ἀκτίνων τῶν τροφῶν τῶν κάρρων, λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς σκλη-

ρότητος καὶ ἀντοχῆς των (ξύλινος χάλυψ). Ὁ πρίνος ἰδιαίτερος, εὐδοκίμει εἰς ὅλα τὰ πετρώματα, ἀντέχει ἐξαιρετικὰ εἰς τὴν μακρὰν ξηρασίαν, καθὼς καὶ τὰς ἀποτόμους μεταβολὰς τοῦ κλίματος. Ἀναπτύσσεται καὶ εἶναι διαδεδομένος ἀπὸ τῆς παραλίας μέχρι τοῦ γεωγραφικοῦ ὕψους 1000 περίπου μέτρων (ὕψος ἐλάτης) καὶ προσαρμόζεται εὐνοικῶς ριζοβολῶν καὶ εἰς τὰ πλέον ἐπικλινῇ πετρώδῃ ἐδάφει, ἐν μέσῳ πετρωμάτων. Ἐπὶ πλέον, ὡς πολλὰ πλοισιζόμενος διὰ παραφύδων καὶ σπορέων, ἀναδασώνει εὐκόλως τὰς ἀναδασώτεας ἐκτάσεις.

ὑπομένει τὴν ἐκ τοῦ συστάδην ὕλοτομίας, καθόσον ἀναεοῦται εὐκόλως διὰ τῶν ριζῶν του, αἵτινες ἀντέχουν εἰς τὰς πυρκαϊάς. Ἐν τέλει τὰ προσόντα αὐτοῦ διὰ τὴν ἀναδάσασιν τῶν ὄρεσιν, εἰς ἃς εὐρίσκεται οὗτος αὐτοφύς, εἶναι μοναδικὰ, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα δασικὰ εἶδη, καὶ συνεπῶς ἐξίζει νὰ προσεκοῦσιν τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μας.

Μία αἰεῖ μέσου ζώοντος βάρους 20—30 ὁκάδων διὰ νὰ διατηρῇται ἐν τῇ ζωῇ, εἰς οἶαν θρεπτικὴν κατάστασιν εὐρίσκεται συνήθως αὕτη πορ' ἡμῶν καὶ ν' ἀποδίδῃ τὰς ἀνωτέρω ἀποδόσεις, ἔχει ἀνάγκη, συμφῶνως μὲ τοὺς βρωματολογικοὺς πίνακας τοῦ Kellner, νὰ τρέφεται ἡμερησίως μὲ 3)4—1 ὁκ. τοῦλάχιστον ξηρᾶς οὐσίας, ὑπὸ μορφὴν τρυφερῶν βλαστῶν καὶ φύλλων. Οἱ βλαστοὶ οὗτοι, ἐὰν δὲν ἐτρώγοντο παρὰ τῶν αἰγῶν, καὶ παρμένον ἐπὶ τῶν θάμνων, θὰ ἐπέφερον αὐξήσιν τῆς ἔσθιας των πολὺ μεγαλύτερον (τοῦλάχιστον τριπλασίαν), διότι, ὡς νεαρῶν, ἡ ἀφομοιωτικὴ των δύναμις μόνον ἀπὸ τότε ἀρχίζει νὰ γίνεταί θετικὴ διὰ τὴν θέρψιν των. Ἦτοι ἐκ τῶν

300—350 ὁκ. ξηρᾶς οὐσίας, καταναλισκομένων βλαστῶν τῶν θάμνων, θὰ παράγονται ἀσφαλῶς περὶ τὰς 1000 τοῦλάχιστον ὁκ. ξυλώδους οὐσίας (ξύλειας κορμοῦ καὶ κλώνων, φλοιοῦ, φύλλων κλπ.).

Ὅτι δὲ ποσότης τις ἐν τρυφερᾷ καταστάσει θὰ ἐπέφερον, ἐὰν παρμένον ἐπὶ τοῦ φυτοῦ, αὐξήσιν αὐτοῦ εἰς τὸ τριπλασίον καὶ πλέον ταύτης, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ ἐξῆς εὐκόλου πειράματος. Λαμβάνομεν δύο κλήματα τῆς αὐτῆς ποικιλίας καὶ ἡλικίας, ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας καλλιέργειας καὶ μετὰ τὸ χειμερινὸν κλάδεμα τοῦ ἐνὸς τούτων κόπτομεν ἐκάστοτε μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου ἐπιμελῶς τοὺς βλαστοὺς, εὐθὺς ὡς λάβουν οὗτοι μέγεθος 15—19 ἐκατοστῶν, ἥτοι μόλις τὰ πρῶτα φύλλα τῆς βάσεως τῶν βλαστῶν ἀρχίζουν νὰ γίνονται μεγαλύτερα τοῦ ἀγρυροῦ ταλλήρου καὶ συλλέγομεν τοὺς βλαστοὺς τούτους, ἀφοῦ προηγουμένως τοὺς ἀποξηράνομεν. Τοῦ ἐτέρου ἀφίνομεν αὐτοὺς ν' ἀναπτυχθῶν φυσιολογικῶς μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου, ὅποτε συνήθως σταματᾷ ἡ βλάστησις τῆς ἀμείλου καὶ κλαδεύομεν τότε τοὺς βλαστοὺς τοῦ μὴ θιγέντος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς βλαστήσεως κλήματος καὶ ἀφοῦ τοὺς ξηραίνουμεν τοὺς ζυγίζομεν συγκριτικῶς μὲ τοὺς τοῦ πρώτου κλήματος. Θὰ παρατηρήσωμεν μετὰ τὴν ζύγιση, ὡς εὐνόητον τυγχάνει, ὅτι οἱ βλαστοὶ τοῦ δευτέρου κλήματος εἶναι κατὰ πολλαπλοῦν λόγον περισσότεροι, μεγαλύτεροι καὶ βαρύτεροι τοῦ πρώτου (δεκάκις καὶ ἄνω).

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

Γ. ΚΟΝΙΣΤΗΣ
Γεωπόνος

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΩΝ ΑΛΙΠΑΣΤΩΝ

ΤΟΥ κ. Α. Π. ΠΟΛΥΜΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

φέραμεν, ἐπεξεργαζόμενα ψάρια καὶ τὰ ὁποῖα κατὰ ποσότητα ὀλίγον ὑπερθεῖται τῶν προαναφερθέντων, ἢ δὲ ἀλίαια των κατὰ περιφέρειας εἶναι τεραστία.

Ἡ βιομηχανία τῶν ἀλιπαστῶν ψαριῶν ἐν Ἑλλάδι χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1800 μ. Χ. περίπου. Πιθανὸν βεβαίως καὶ εἰς ἄλλα παρτρία τῆς πατρίδος μας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νὰ ἐγίνετο ἄλλας ψαριῶν ἢ καὶ μεταγενέστερον, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἐξηκριβωμένον, ὡς αἱ βιομηχανοποιούμεναι ἐν Ἰσπανίᾳ (Εὐβοίαι) σαφὲς καὶ γὰρ, διότι ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ὁ Τοῦρκος βασις τῆς περιφέρειας μεταξὺ τῶν πρὸς τὸν Ἀλφ Πασά τῶν Ἰσπανίων δώρων του περιελάμβανε καὶ βαρέλια ἐκλεκτῶν ἀλιπαστῶν σαρδελῶν Ἰσπανίας (Ξηροχαρίου). Ἐπίσης αὐτὰ ἔτυγον εὐφύμου μνείας καὶ κατὰ τὴν ἐπὶ βουλῶς Ὀθωῶν (1859) γενομένην ἐν Ἀθήναις ἐκθεσὶν ἑλληνικῶν προϊόντων.

Ἐκτοτε ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἀθρόμβως καὶ μετ' ἐπιμελείας ἐργαζομένη κατάρθωσε καὶ τὰ μέσα νὰ βελτιώσῃ καὶ τὴν βιομηχανίαν τῶν ἀλιπαστῶν (σαρδελῶν, γαύρων κλπ.) νὰ ἀναπτύξῃ, διότι λόγῳ ἰδία τῆς θέσεως τῆς περιφέρειας (βόρειος Εὐβοία — Αἰθιψῶς — Ὀρεοί — βόρειος Σπορδαίος) τὰ ἀνωτέρω εἶδη τῶν ψαριῶν ἀπαντᾶνται κατ' ἀγέλας καὶ ἰδία ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου—Σεπτεμβρίου. Ὡς ἐκ τούτου εἰδικὰ πλεονέκτημα ἐγκαταστάθησαν ἐν Αἰθιψῇ, Ὀρεοῖς καὶ Ἀρτεμισίᾳ συστηματικῶς ἐργαζόμενα καὶ παρασκευάζοντα ἀλιπαστὰ ἐκτὸς τῆς εἰς βαρέλια συσκευασίας καὶ εἰς κυτὰ λευκοσιδηρὰ μέ-

χρι κατ' ἀνώτατον ὅριον 12 Kgt. ἀμυλλάμενα σοβαρῶς πρὸς τὰ ἰσπανικὰ καὶ παραγαλλικὰ τοιαῦτα.

Ἡ ἐτησίᾳ παραγωγή τῶν ἐργοστασίων οὐδ' αὖν, ἰδία κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, λόγῳ τοῦ περιορισμοῦ τῶν εισαγωγῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1934 παραγωγή τῶν ἐργοστασίων τῆς περιφέρειας Ἰσπανίας ἀνέρχεται περίπου εἰς 1.300.000 ὁκ., ὡς κάτωθι:

1) Ἰωάννης Γῆγος	ὁκ. 350.000
2) Α.Ε. «Παλαιολόγος»	> 260.000
3) Ἀδελφοὶ Θεοδοσίου	> 220.000
4) Φαντόπουλος	> 80.000
5) Α.Ε. «Χαρολαμποπούλου»	> 200.000
6) Μυτιληναῖοι	> 25.000
7) Εὐστ. Λεονάρδος	> 25.000
8) Α. Γουναλάκης—Παρίσης	> 20.000
9) Κωνστ. Στραφιώτης	> 30.000
10) Χρ. Γιαννακίνας	> 5.000

Σύνολον ὁκάδες 1.215.000

Διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐγγχώριου βιομηχανίας τῶν ἀλιπαστῶν, ἥτις σημερινοῦται μέχρι πρό τινος οὐδέμιαν ἐτόγ' αὖν ὑπὸ τοῦ κράτους μερίμνης, ἐμειώθη εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἐν μὴ ἔπαυσε παντελῶς ἡ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγή καὶ ἰδία ἐκ τῆς Ἰσπανίας, Πορτογαλλίας καὶ Ἀλγερίας, ἡ ὁποία κατὰ τὰ ἔτη 1927—28 ἀνῆρχετο εἰς 3.200.000 Kgt.

Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, ἀθρόμβως ἐργαζομένη, κατάρθωσε νὰ παραγάγῃ τὴν νεαρὴν ταύτην βιομηχανίαν μέχρι σημεῖου ἀρκετὰ ἱκανοποιητικῶς, ὥστε νὰ καταστῶμεν εἰς τὸ εἶδος τοῦτο

σχεδόν αὐτάρκεις, ὅπερ πολὺ προγενεστέρως ἔπρεπε νὰ ἀνεμένετο, ἐὰν καὶ τὸ ἐπίσημον κράτος ἐνδιέφευετο σχετικῶς, διότι συντρέχει πρὸς τοῦτο ἡ παρατηρουμένη ἀφθονία τῶν, εἰς εἰδικὰ μέρη τῶν παρῶν τῆς πατρίδος μας, ἀλιευομένων ψαριῶν, καταλλήλων πρὸς βιομηχανοποίησιν (σαρδελῶν, γαύρων, τόνων κλπ.).

Ἡ ἐπιτυγχανομένη ποιότης ὑπὸ τῶν προαναφερθέντων ἐργαστασίων εἶναι ἐξαιρετικῇ, θεωρουμένη ἀνωτέρα καὶ τῆς τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων τοιαύτης, λόγω τοῦ ἀρώματος καὶ τῆς γεύσεως τῶν ψαριῶν.

Ἡ ἀλιευομένη διὰ τῶν γρι-γρι κατὰ πρό- τιμῃσιν, κατ' ἔτος ποσότης σαρδελῶν καὶ γαύρων ὑπερβαίνει τὰς 1.500.000 ὁκάδας εἰς τὴν περιφέρειαν Ἰστιάας, εἰς ἄλλην δὲ τὴν Ἑλλάδα τὰς 3.000.000—4.000.000 ὁκάδας (ἤτοι: Ἰστιάαν, Θεσσαλονίκην, Χαλκίδα, Βόλον, Καβάλλον, Ἀλεξανδρούπολιν, Πάτρας καὶ Μυτιλήνην).

1) Ἰστιάα	1.500.000
2) Θεσσαλονίκη	1.000.000
3) Βόλος	200.000
4) Χαλκίς	150.000
5) Καβάλλα, Ἀλεξανδρούπολις, Πάτρας κλπ.	400.000

Σύνολον 3.250.000

Ἐὰν βεβαίως τὸ ἐπίσημον κράτος, μετὰ τοὺς προστατευτικούς διαμοῦς τοὺς ὁποίους ἔθεσε διὰ τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενα ἀλλοπαστα καὶ τὴν χορήγησιν εὐθινοῦ ἁλιος δρ. 0.35 κατ' ὁκάν, προέβαινε εἰς τὴν κοιβοδήγησιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ ἐνίσχυε τὴν ἀλιεῖαν διὰ τῆς παροχῆς τῶν μέσων πρὸς κατασκευὴν συγχρονησμένων ἀλιευτικῶν ἐργαλείων, ἡ ἀπόδοσις θὰ ἐπολλαπλασιαζέτο καὶ νέαι βιομηχανικὰ ἐγκαταστάσεις θὰ ἰδρύνοντο εἰς τὰς πρὸς τοῦτο καταλλήλους παραλί- ας, λόγω δὲ τοῦ εὐθινοῦ κόστους θὰ ἡδυ- νάμυντο οἱ μόνον εἰς τὴν ἐγχώριον κατα- νάλωσιν νὰ ἀνταποκρινόμεθα, ἀλλὰ καὶ ἐ- ξαγωγῇ νὰ ἔχωμεν πρὸς τὰ λοιπὰ βαλκα- νικά κράτη, Τουρκίαν, Αἴγυπτον καὶ Συ- ρίαν.

Ἐπίσης καὶ ἡ βιομηχανία τοῦ τόνου, τῆς ὁποίας ἐλαχίστη ἐκμετάλλευσις γίνεται δι' ἐνός μόνον ἐργαστασίου ἐν Αἰδηψῷ με- ἑτησίαν παραγωγὴν 30.000 ὁκάδων περ- ίπου τόνου ἐν ἐλαίῳ εἰς κυτία τῶν 10—12 κίλ, θὰ ἡδύνατο μεγάλως νὰ αὐξηθῇ, διότι οἱ τόνοι ἀφ' ἐνός ἐνδημοῦσιν εἰς τὴν περι- φέρειαν Ἰστιάας (Αἰδηψός, Σκιάθος, Σκό- πελος), ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ μεταναστεύσεις τῶν λαμβάνουσιν χώραν διὰ τοῦ Εὐβοϊκοῦ Κόλπου. Ἰδίᾳ παρὰ τὴν Αἰδηψόν, λόγω τῆς φύσεως τοῦ λιμενίσκου τῶν Γιάτρων, ὅπου, ἀποκλειόμενοι, εἰσέρχονται εἰς τὰ δύο ἐκεῖ εὐρισκόμενα διβάρια καὶ ἀλιεύ- ονται δι' εἰδικῶν δικτύων.

Οἱ ἀλιευόμενοι εἰς τὴν ἀνωτέρω περιφε- ρεῖαν τόνου ταξιδεύουσι κατ' ἀγέλας καὶ εἶναι 50—1000 ὁκάδ. περίπου.

Ἡ ἐπέκτασις καὶ αὐξήσις τῆς βιομηχανί- ας τοῦ τόνου ἐν Ἑλλάδι εἶναι εὐχερεστά- τη λόγω τῆς ἀφθονίας καὶ ἐκλεκτῆς πρῶ- τῆς ὕλης, ἀρκεῖ μόνον ὅπως παραχωρηθῶ- σι τὰ μέσα πρὸς ἀγορὰν εἰδικῶν δικτύων ὑπὸ τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὴν ἀλιεῖαν τοῦ τόνου, διότι, ὡς γνωστόν, τὰ δίκτυα ταῦτα εἶναι πολὺ ἀκριβὰ, τιμώμενα γύρω τῶν 100.000—150.000 δραχμῶν καὶ ἂν καὶ οὐδεὶς σχεδὸν ἀλιεὺς δύναται νὰ διαθέσῃ ἕνα τόσοσιν σημαντικὸν ποσὸν μόνον δι' ἕνα δίκτυον, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόδοσις, λόγω μὴ ὑπάρξεως μεγάλων εἰδικῶν ἐργαστασί- ων κατεργασίας τοῦ τόνου, θὰ εἶναι πολὺ πενιχρὰ, μὴ ἱκανοποιούσα τοὺς ἐκμεταλ- λευομένους τοῦτον.

Ἦδη, ὅποτε ὅλα τὰ ἔθνη δι' ἐντεταμένον προσπάθειαν κατάρθωσαν νὰ δημιουργή- σουν νέας ἐντελῶς βιομηχανίας ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας τοῦ ἑκάστον, ὅρα Τουρκίαν, με ἐργαστασία ζακχαρώς, νηματουργεῖα, ὀφαιουργεῖα, Καλλιφόρνια με καλλιεργεί- ας σταφίδος καὶ Ἰαπωνίαν με βιομηχανίαν καβουριῶν καὶ ἀσφακῶν, ὥσαυτως δὲ νὰ ἀναπτύξουν ἔτι περισσότερον τὰς παλαι- ἄς, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀφεθῇ ἀνεκμετάλ- λευτος ἡ ἀστείρευτος πηγὴ τοῦ ἀλιευτικοῦ πλούτου μας ἢ νὰ ἐγκαταλείπωμεν τοὺς ἐκμεταλλευομένους ταύτην εἰς τὰ μοιραῖα καὶ πρωτόγονα μέσα, ἀλλὰ πρέπει διὰ τῆς ὁργανώσεως καὶ ἐπιστημονικῆς καθοδηγή- σεως τῆς ἀλιείας, τῆς ἀλιευτικῆς πίστεως καὶ τῆς βιομηχανοποιήσεως τῶν ἐν γένει ψαριῶν τῶν θαλασσῶν μας, ἀφ' ἐνός νὰ παρέχηται εὐθιγὴν καὶ ἀκρῶς ὀνείνην τρο- φὴ εἰς τοὺς κατοίκους, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἐξασφαλισθῶσι σημαντικοὶ πόροι διὰ τῆς ἐμφανίσεως, ἀναπτύξεως καὶ ἐκμεταλλεύ- σεως τοῦ κλάδου τοῦτου τῆς ἐθνικῆς οἰκο- νομίας, ὅστις μέχρι τοῦδε ἦτο ἐντελῶς πα- ρημελημένος.

Α. Ν. ΠΟΛΥΜΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΧΡΥΣΩΝ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ

Τιμὰι ἀγορᾶς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος
Δελτίον τῆς 12—12—34

Κόσμημα:	Ἀξία:
Καρατίων 12	Γαλ. φρ. 8.34
» 13	» 9.09
» 14	» 9.75
» 15	» 10.45
» 16	» 11.15
» 17	» 11.85
» 18	» 12.55
» 19	» 13.25
» 20	» 13.95
» 21	» 14.65
» 22	» 15.38
» 23	» 16.07
» 24	» 16.77

ΣΗΜ. Τὸ γαλλικὸν φράγγικον ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ ἐκάστοτε εἰς δραχμὰς τιμῇ ἀγορᾶς δελ- τίου τιμῶν ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ

Κ. ΓΑΡΟΦΑΛΙΔΗΣ

Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Παρισίων Ancien Resident. Κλινικῆς Καθηγη- τοῦ Παρισίων Laignel. Δέχεται: 10 π.μ. — 1 μ.μ. καὶ 5 μ. μ. — 8 μ. μ.
ΝΑΥΚΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΝ, Στουρνάρη 33, Ἀθήναι. Τηλ. 23-435.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΡΟΣ ΕΥΚΟΛΙΑΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ, ὁδὸς Σοφοκλέους 11, ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 165.

ΚΑΛΙΘΕΑΣ, Λεωφόρος Θεσφῶς ἀριθ. 110.

ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ, ὁδὸς Εὐτυχίδου 23.

ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ, Γωνία Μαυρομιχάλη καὶ Καλλιδροίου.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὁδὸς Ὀμήρου 16, παρὰ τὴν Ἀγ. Τριάδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μ. ΣΤΟΑΣ, Λεωφόρος Μαρτῶς Στοᾶς ἀριθ. 55.

ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ὁδὸς Ἀγ. Διονυσίου καὶ Ψαρρῶν.

ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Συναλλάσσονται μετὰ τὸ πλησιέστερον συνοικιακὸν παρὰρτήμα μας ἀ- ποφεύγετε τὰ ἔξοδα καὶ τὴν ἀργοπορίαν τῆς μεταβάσεως εἰς τὸ κέντρον.

ΑΙ ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΑΙ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΤΑ ΞΕΝΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ (7-13/12/1934)

Καὶ κατὰ τὴν λήξασαν ἐβδομάδα ἐξηκολού- θησεν ἡ ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἀρ- ἔσμενη, ἐλαφρὰ ἐν ἀρχῇ, ὑποτιμητικὴ πορεία τῶν τιμῶν, ἥτις ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, ἰδίᾳ δὲ ἀπὸ τῆς συνεδριάσεως τῆς Τρίτης (ἐξ αἰτίας κυ- ρίως τῶν παρὰ διαφόρων κερδοσκοπῶν τεθε- ρισάντων εἰς κυκλοφορίαν ποικίλων διαδόσεων, πε- ρὶ ἐκδόσεως καὶ νέου ἐσωτερικοῦ δανείου κλπ., πᾶσαντα ὅμως διαφενδοθεῖσαν παρὰ τῶν ἀρμοδίων), ἐγενικεύθη ἐφ' ὅλων σχεδὸν τῶν ἀξιών, σταθερὸν τε καὶ μεταβλητὸν εἰσοδή- ματος, μετὰ περισσότεραν μάλιστα ἐντασιν καὶ ἐκτασιν καὶ εἰς τὰς πλείους ἐκ τῶν μάλλον κερδοσκοπομένων ἀξιών, αἰτίνες οὗτω ἐκλει- σαν χαλαραί, μετὰ ἀπώλειαν ἀρκετῶν μονάδων, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προηγουμένην ἐβδο- μάδα.

Τὰ εἰς χρυσὸν δάνεια (πλὴν τοῦ Ἀμύνης, Προσφυγικοῦ Μοναστηρίου καὶ β' Παραγω- γικοῦ), ὡς καὶ τὰ εἰς δραχμὰς τοιαῦτα, ἀπαν- τα ἀνεξαιρέτως, ἐκλείσαν χαλαρά. Τὰ τραπε- ζικὰ ἀντιθέτως ἐσημείωσαν ἐλαφρὰν ἀνατίμη- σιν, ἐξαιρέσει τῆς Ἑθνικῆς καὶ τῆς Ἐμπορι- κῆς, ἐνθ' αὖτὴν βιομηχανικὰ καὶ λοιπὰ ἀξία ἐ- κλείσαν ἢ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἢ ἐλαφρῶς χαμη- λότερον ἐπιπέδον τιμῶν. Ἐξαιρέσει ἀπετέ- λωσαν ὁρισμέναι ἀξία (Παλλὰς Ἀθηνᾶ, Πυ- ριτιδοποιεῖον, Χημικῆς Βιομηχανίας, Βέρμι- ον, Ἀθηνᾶς, Ναθαναήλ, Ἐργον, Ἡρακλῆς, Κύνολοι, Ἐπιχειρήσεων «οἰνοῖα», Καμπὰς, Οἶνον, Ἐρμῆς καὶ Διὰχ. Ὑπεργ. Προσόδων) αἰτίνες ἐξ εἰδικῶν δι' αὐτὰς λόγων ὑπερετι- μήθων ἐλαφρῶς.

Αἱ συναρθεῖσαι ἐλάχιστα καὶ πολὺ περιο- ρισμέναι συναλλαγὰι διεκυμάνθησαν κατὰ κα- τηγορίας τίτλων ὡς ἑξῆς:
ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ. Ἐκ τούτων ἀξι- ὄλογον κίνησιν εἶχον τὰ ἑξῆς, διακυμανθέντα ὡς ἀκολουθεῖ: τοῦ 1887 (2865—2810), τοῦ 1889 (2790—2680), τοῦ 1902 (2600—2550), τοῦ 1907 (680—685), τοῦ 1910 (2600—2560), τοῦ 1914 (3475—3420), τοῦ 1924 (4490—4500), τοῦ 1925 (54500—54800—54600), τοῦ Μονα- στηρίου (2710—2850) καὶ τοῦ β' Παραγωγι- κοῦ (3880—3920).

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ. Τὰ κυριώτερα ἐκ

τούτων, ἐπὶ πολὺ ἀπασχολήσαντα τὴν ἀγορὰν, διεκυμάνθησαν ὡς ἑξῆς: Ἀνταλλάγμα 8 % (705—714—708), Ἀνταλλάγμα 6 % (700—707—701), Ὑπεργ. (315.50—319.50—316.50), Μεταναστεύσεως (273—271.50), Πολεμο- παθῶν (52.75—54.50—53.50). 300 ἐκ. 1920 (137—130), Ἑθνικῆς Τραπεζῆς 2 % (6970—6940), ἐνθ' ἐπὶ τῶν λοιπῶν δανείων ἡ διακυ- μανσις ἦτο μεταξὺ μίας μέχρι δύο μονάδων.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑΙ ΑΞΙΑΙ. Ἐκ τῶν μάλλον κερδοσκοπομένων ἀξιών τούτων ἀξιόλογον κίνησιν εἶχον αἱ ἑξῆς, διακυμαν- θεῖσαι ὡς ἀκολουθεῖ: Τραπεζαί Ἑλλάδος (8100—8145—8140), Ἀθηνῶν (266—275), Ἑθνικῆς (59000—60200—59100), Ἐμπορικῆς (425—465—445), Κτηματικῆς (1610—1630), Λαϊκῆς (6500—6600), Λακωνίας (75—79—78), Πειραιῶς (24—247) καὶ Ἐταιρεία Ἡλεκτρ. Σιδημ. (487—509—495), Σιδ. Θεσσαλίας (880—970—915), Ἑθν. Ἀεροπορίας (220—243—229), Αἰτασιῶν (1355—1440—1390), Παλλὰς Ἀθηνᾶ (500—521), Πυριτιδοποιεῖον (1825—1900—1880), Χημικῆς Βιομ. (240—244—241), Χρωματοποιεῖον (843—835), Βέρ- μιον (273—275), Ἐρμα (12—14), Ἐργοιργί- ας (303—321—312), Πειραιῶς (290—299—295), Ἐργον (180—197), Καφαμπέλης (30—18), Ἀτλὰς (31—29), Ἡρακλῆς (1155—1175—1165), Κύνολοι (77—80), Ἐπιχειρήσεων «οἰνοῖα» (47—51—48), Ἐνωσις (126—123), Καμπὰς (615—635), Οἶνοναυματοποιίας (239—256—245), Οἶνον (1110—1180), Ζυμαί (400—396), Κονσερβῶν (450—515), Καπνοῦ (101—109—104), Ἡλεκτρικῆς (284—275), Ἐρμῆς (330—360), ΒΙΟ (101—106—103), Γεωργικῆς Βιομ. (202—208—206), Διὰχ. Ὑ- περγ. Προσόδων (4840—4850), Προμηθεὺς (398—410—400), ἐνθ' αἱ λοιπαὶ ἀξία περι- στράφησαν εἰς τὰς τιμὰς τῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι τοῦ παρόντος τεύχους δημοσιευομένου Δελτίου μετὰ διακύμανσιν μεταξὺ μίας μέχρι δύο ἢ καὶ τριῶν μονάδων.

Κ.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Τὴν 8ην τρέχοντος ἐγένετο ἡ προαγγελθεῖ- σα κλήρωσις 27 ὁμολογίων μετὰ λαυνοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ Δανείου 300 ἐκ. 1920.

—Διὰ τὴν 19ην τρέχοντος προσελήθη ἐκ- τακτὸς γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς Ἐταιρείας Βιομηχανίας Καπνοῦ (ἐνταῦθα Φι- λαδέλφειας 8, 4 μ.μ.) ἐπαναληπτικῆς τῆς 7-12 34. Ὅμοιος διὰ τὴν 29ην τρέχοντος προσε- λήθη ἐκτακτὸς γενικὴ συνέλευσις τῶν μετό- χων τῆς Ἐταιρείας Ἐπιχειρήσεων ἐν Ἑλλά- δι (11 π.μ., ἐνταῦθα, Κοραὶ 1) μετὰ θέμα- τας: Μείωσις ἐταιρικοῦ κεφαλαίου, αὐξήσις αὐτοῦ δι' ἐκδόσεως νέων μετοχῶν, τροποποιήσις ἀρ- θρων καταστατικοῦ.

—Κατ' ἀνακοίνωσιν τῆς Στατιστικῆς Ὑ- πηρεσίας τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, αἱ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν σιδηροδρομι- κῶν γραμμῶν τῶν Σ.Ε.Κ. εἰσπράξεις ἐκ κινή- σεως ἐπιβατῶν κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἐ- ἴσην 11.057.877.95 (ἤτοι 2. ἀντὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν 10 μ.μ. ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς εἰσπράξεις τοῦ Ἰου- λίου 1934 παραυσιάζουν νέαν πάλιν αὐξήσιν κατὰ δραχμὰς 500.000 περίπου).

—Κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ Εἰδικοῦ Συμ- βουλίου Χρηματιστηρίου Ἀξιών τῆς 5ης τρέ- χοντος ἐξελέγη ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ ὁ χρημα- τιστὴς κ. Νικόλαος Ζαχαριουδάκης. Διὰ τὴν 13ην τρέχοντος προσελήθησαν εἰς συνεδρία-

σιν τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τούτου μετὰ θέ- ματα: 1) τροποποιήσις ἀρθρων τοῦ χρηματιστη- ρικοῦ Κανονικοῦ, 2) εἰσαγωγή εἰς τὸ Χρη- ματιστήριον πρὸς διαπραγματεύσιν τῶν μετο- χῶν α') τῆς ἐνταῦθα Α.Ε. «Διεθνῆς Ἐται- ρείας Μεταλλείων καὶ Ἐμπορίας Μεταλλευμά- των», β') τῆς ἐν Πειραιῇ Α.Ε. «Ἑθνικῆς Βιομηχανίας Σιγαρέττων Α. Φούκας, γ') τῆς ἐνταῦθα Α.Ε. Ἡλεκτρικῶν Λαμπτήρων «Φωσ- καὶ δ') τῆς ἐνταῦθα Α.Ε. «Πειραιῶς-Πατρα- κῆς Βιομηχανίας Βάμβακος καὶ 3) ἐκλογή μέ- λους τοῦ β' Χρηματιστηριακοῦ Δικαστηρίου.

—Διὰ τὴν 14ην τρέχοντος προσελήθησαν εἰς γενικὴν συνέλευσιν τὰ μέλη τοῦ Χρημα- τιστηρίου Ἐμπορευμάτων Πειραιῶς, πρὸς ἀ- νάδειξιν πέντε τακτικῶν καὶ δύο ἀναπληρω- ματικῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ ἐπὶ δι- απραγμάτων. Ἐν περιπτώσει μὴ ἐπιτεύξεως ἀπαρίας ἡ συνέλευσις ἐπαναληφθήσεται τὴν 19ην τρέχοντος.

—Εἰς ἄλλην σελίδα δημοσιεύμεν ἀντικα- στατικὸν τῶν διεκτελεσθέντων πράξεων ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἐμπορευμάτων Θεσσαλο- νίκης κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον ἐ.ε.

Κ.

ΑΘΗΝΑΙ (τιμὰι ἀγορᾶς Τραπ. Ἑλλάδος 7—13/12/34). Κατὰ τὴν λήξασαν ἐβδομάδα παρατηρήθη ἀξιόλογος διακύμανσις τῶν τιμῶν ἐπὶ τῶν κάτωθι μόνον ἐκ τῶν ξένων συναλ- λαγμάτων: εἰς τὴν λίραν Ἀγγλίας (528—527), τὸ Γαλλικὸν φράγγικον, τὴν λιρέτταν Ἰ- τάλίας καὶ τὸ Ὁλλανδικὸν φλορίνιον.

ΣΗΜ. Λεπτομερὲς πίναξ τῆς πορείας τῶν τιμῶν τῶν ξένων συναλλάγματων ἐν Ἀθῆναις δημοσιεύεται εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ (κλείσιμον Χρηματιστηρίου 11/12/34). Ἐπὶ Ζυρίχης 15.295, Παρισίων 75.09, Νέας Ὑόρκης 4.9531, Μιλάνου 58.03, Ἀλεξανδρείας 97.50, Ἀμστερδάμου 7.325, Στοκχόλμης 19.395, Βρυξελλῶν 21.21, Βερο- λίνου 12.34, Βιέννης 26.75, Πράγας 118.50, Βαρσοβίας 26.25.

ΖΥΡΙΧΗ (κλείσιμον Χρηματιστηρίου 11/ 12/34). Ἐπὶ Παρισίων 0.2036, Λονδίνου 15. 29, Νέας Ὑόρκης 3.0875, Μιλάνου 0.2635, Ἀμστερδάμου 2.0885, Στοκχόλμης 0.788, Βρυξελλῶν 0.721, Βουκουρεστίου 0.0307, Βε- ρολίνου 1.239, Βιέννης 0.575, Βουδαπέστης 0.62, Βελιγραδίου 0.0698, Πράγας 0.1289, Σό- φιας 0.035, Κωνσταντινουπόλεως 2.45, Βαρ- σοβίας 0.5825.

ΤΑ ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΞΙΩΝ

Τιμὰι Ἑλληνικῶν χρεογράφων ἀπὸ 6—12/12/34

ΧΡΗΜ(Ο)ΡΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ. Ἡ σημειωθεῖ- σα κατὰ τὴν λήξασαν ἐβδομάδα κατατάτῃ τι- μὴ ἐπὶ τῶν μετοχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐται- ρείας Οἶνον καὶ Οἶνοναυματῶν εἶναι φρ. Γαλ. 157, ἡ ἀνοτάτῃ φρ. Γαλ. 169 καὶ τὸ ση- μεριὸν κλείσιμον φρ. Γαλ. 169 καὶ με- τοχῇ.

—Ὅμοιος ἐπὶ μετοχῶν τῆς Ἐταιρείας Σι- δηροδρόμων Θεσσαλίας ἐγένοντο συναλλαγὰι εἰς φρ. Γαλ. 116—128—125 κατὰ μετοχῇ.

ΧΡΗΜ(Ο)ΡΙΟΝ ΛΟΝΔΙΝΟΥ. Κατὰ τὴν λή- ξασαν ἐβδομάδα ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν Δανείων μόνον τὰ ἑξῆς, δια- κυμανθέντα ὡς ἀκολουθεῖ: 1889 £ 25 1/4—25 1/2, 1914 £ 32 3/4—31 1/2, 1924 £ 42 1/2—42, Σταθεροποιήσεως 1928 £ 35 1/2—35, Παραγω- γικῶν 1928 £ 34 1/2—34, Παραγωγικῶν 1931 £ 38 1/2—39 1/2, Κτηματικῆς Τραπεζῆς 7 % £ 77—76, 1881 £ 33, 1884 £ 33.

Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΑΔΑΜΑΝΤΩΝ

Κατὰ τὰς γενομένας εἰς τὴν τελευταίαν σι- νελήθειαν τῆς νοτιοαφρικανικῆς ἐταιρείας ἀ- δαμαντῶν δηλώσεις εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ἀ- δαμαντῶν ἐξεδηλώθη χαρακτηριστικὴ βελτίω- σις. Ἡ ἀναλογιστικὴ δὲ αὐτῇ ὑπέρθεσις αἰ- σθητῶς ὑψηλότερα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν θὰ ἡ- δύναντο νὰ δικαιολογήσουν ἐποχικαὶ ἀπόψεις, ὡς εἶναι ἡ προσέγγισις τῆς ἑορτῆς τῶν Χρ- στογέννων.

Εἰς τὸ παρελθὸν διεπιστώθη ὅτι αἱ πρῶται ἐνδείξεις μίας γενικῆς οικονομικῆς ἀνορθώ- σεως εἶχον ἐκδηλωθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ἀ- δαμαντῶν.

ΑΙ ΕΜΠΟΡΑΓΟΡΑΙ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Στατιστικός πίναξ των διενεργηθεισών πράξεων από 30(11)—5(12)34 εν τῷ Χ.Ε.Π.

Εἶδη	Τόνοι	Ἀξίας δρ.
Κριθή	40.—	212.000
Φασόλια	361.—	1.797.844
Ζαχαρές	20.—	85.050
Καφές	9.—	261.575
Ὄρυζα	220.—	1.155.506
Τέϊον	105 κίβ	238.500
Βακαλάος	10.—	117.149
Φυσικόψυχα	5.—	39.677
Βαρβακόπητα	25.200	69.400
Σύνολον	690.200	3.976.701

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΖΩΝΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΖΩΝΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κατὰ τὸ ἐσπέρας τῆς 1ης ἑχόντος ἐνυπάρχον ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῆς Ἐλευθέρης Ζώνης Θεσσαλονίκης αἱ ἐξῆς ποσότητες ἐκ τῶν κάτωθι εἰδῶν ἐμπορευμάτων:

Κριθή	χιλιόγραμμα	330.218
Φασόλια	»	491.114
Ὄσπρια	»	42.265
Ἀλευρα	»	28.497
Ζαχαρές	»	1.227.820
Ὄρυζα	»	275.646
Καφές	»	227.373
Ψαρίκια	»	2.131
Ἐλαια	»	72.808
Βούτυρον	»	17.878
Λίπη	»	34.860
Βάμβαξ	»	220.158
Τέϊον	»	6.523
Ντομάτα πολτός	»	667
Τυρός	»	603.736
Σαρδέλλαι κονσέρβαι	»	7.399

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΖΩΝΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Κατὰ τὴν 10ην τρέχοντος ἐνυπάρχον ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῆς Ἐλευθέρης Ζώνης Πειραιῶς αἱ ἐξῆς ποσότητες ἐκ τῶν κάτωθι εἰδῶν ἐμπορευμάτων:

Φασόλια	χιλιόγραμμα	1.494.745
Φακίαι	»	35.000
Μητέλια	»	40.000
Ὄρυζα	»	1.579.965
Ζαχαρές	»	2.001.542
Καφές	»	524.889
Τέϊον	»	5.120
Πιπέρι	»	16.197
Κανέλλα	»	1.280
Λιναρόσπορος	»	216.616
Βάμβαξ	»	31.014

ΑΙ ΕΚΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΔΕΙΞΑΙ

Τιμαὶ ἀγορᾶς (6—12)12)34)

Τράν. Ἀνατολὴς 30, Τράν. Βιομηχανίας 23—28—25, Τράν. Κουλουκουνδῆ 90, ΣΠΕΣ 350, ΕΒΕΣ 25, Ἐκάλη 40, Ἀσφ. Κυλαδικῆ 185, Πανελληνίος ἀσφ. 1100, Ἐόν. Ἀσφαλιστικὴ 6000, Καστὸς 60, Λυσισμαχία 30—50, Τιμ. Χαλκίδος 450, Ἐναερ. Συγκοινωνίων 2000—2500, Καλογρέζα 30, Δάν. Λήμ. Πειραιῶς 300, Χαγρ. Αἰγίου 370—400—385, Λατομ. Ψυχικοῦ 65—63, ΕΛΚΑ 29—30, ΕΤΜΑ 1100, «Φίξ» 527—528, Ἰπποδρομιῶν 215—218, Κάδμος 57—55, Σαν. Μελλισίων 380, Λαυρία 2.75—3.25—3, Ὁρκοῦ 3, Σάντας 0.50, Κάππαρη 0.50, Μαργαρίτη Κερ. 10, Ἐλαστικοῦ 35, ΘΕΤ.Κ.30, Ἡσαίας 3, Δάνεια Κτηματικῆς Τραπεζῆς (εἰς χρυσὸν) 7 % δρασ. 7620—7640—7635.

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Στατιστικός πίναξ των συναφθεισών συναλλαγῶν ἐν τῷ Χ.Ε.Θ. κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1934

Εἶδη	Χιλιόγραμμα
Ἑλαιόλαδα	30.642
Κολοκυνθόσπορος.	14.841
Φασόλια	877.737
Κριθή	185.418
Σίτος	25.000
Κάναβος	10.000
Τέϊον	681
Βίκος	15.000
Βαμβάκοσπορος	78.430
Δαμάσκηνα	5.723
Σύνολον	1.243.472

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Τιμαὶ κλεισίματος τῆς 10—12—34
ΖΑΧΧΑΡΙΣ. Λονδίνον: Παράδοσις Δεκεμβρίου 4.2 1/2, Ἰανουαρίου 4.2 1/2, Μαρτίου 4.4 1/2, Μαΐου 4.6 1/2, Ἰουλίου 4.7 1/2, Αὐγούστου 4.8 1/2, Σεπτεμβρίου 4.8 1/2.

Νέα Ὑόρκη: Παράδοσις Δεκεμβρίου 1.91, Ἰανουαρίου 1.76, Μαρτίου 1.80, Μαΐου 1.85, Ἰουλίου 1.89, Σεπτεμβρίου 1.93.

ΣΙΤΟΣ. Λίβερπουλ: Παράδοσις Δεκεμβρίου 4.10 3/8, Μαρτίου 5.2 5/8, Μαΐου 5.4 1/2, Σεπτεμβρίου 5.6 1/2.

Σιγάγον: Παράδοσις Δεκεμβρίου 101 1/2, Μαΐου 102 3/8, Ἰουλίου 96 1/2.

Βίνιππεγκ: Παράδοσις Δεκεμβρίου 79 1/8, Μαΐου 84, Ἰουλίου 84 1/2.

ΚΑΦΕΣ (Ρίου Νο 7). Νέα Ὑόρκη: Παράδοσις Δεκεμβρίου 7.01, Μαρτίου 7.23, Μαΐου 7.35, Ἰουλίου 7.46.

ΒΑΜΒΑΞ. Λίβερπουλ: Παράδοσις Δεκεμβρίου 6.73, Ἰανουαρίου 6.73, Μαρτίου 6.71, Μαΐου 6.69, Ἰουλίου 6.66, Οκτωβρίου 6.51.

Νέα Ὑόρκη: Παράδοσις Δεκεμβρίου 12.50, Ἰανουαρίου 12.48, Μαρτίου 12.55, Μαΐου 12.54, Ἰουλίου 12.52.

Ἀλεξάνδρεια: Παράδοσις Ἰανουαρίου 15.95, Φεβρουαρίου 13.53.

ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ. Λονδίνον: Παράδοσις Ἰανουαρίου 6 7/16, Μαρτίου 6 7/16.

ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΜΗΝΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΤΕΛΩΝΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
Νοέμβριος 1933 Δρχ. 2.557.709
Νοέμβριος 1934 » 1.691.559

Ἐλαττον Ν)δριον 1934 » 866.110
ΤΕΛΩΝΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Νοέμβριος 1933 Δρχ. 145.037.226
Νοέμβριος 1934 » 167.136.913

Πλέον Νοέμβριον 1934 » 22.099.687
ΤΕΛΩΝΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Νοέμβριος 1933 Δρχ. 49.190.505
Νοέμβριος 1934 » 59.589.262

Πλέον Νοέμβριον 1934 » 10.391.757

ΤΙΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

ΑΝΕΥ ΤΟΚΟΜΕΡΙΔΙΩΝ (27 1/2—35 %)
Ἀπὸ 6—12)12)34)

—Δάνειον 120 ἐκ. 1881 (coup No 107) δρ. 3360, ἀγορασταί.

—Δάνειον 170 ἐκ. 1884 (coup No 107) δρχ. 3360, ἀγορασταί.

—Δάνειον Μονοπωλίων 1887 (coup No 95) δρχ. 2690, παρτίδες.

—Δάνειον Ὑδρεύσεως 1925 (coup No 20) δρχ. 49400, ἀγορασταί.

ΤΙΜΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Κλείσιμον Χρηματιστηρίου Λονδίνου 10-12-34

Εἶδη	Μετρητοῖς	3 μηνῶν
Χρυσὸς (καθαρός ἢ 1 οὐγγία) σελ.	140.7	—
Ἀργυρὸς (καθαρός ἢ 1 οὐγγία) πέν.	24 7/8	—
Χαλκός	27.17.6	28.3.9
» ηλεκτρὸν	31.10.0	—
Κασσίτερος	228.12.6	228.15.0
Μόλυβδος	10.6.3	10.11.3
Τσίγγος	11.15.0	12.0.0

ΣΗΜ. Αἱ τιμαὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου εἶναι τῆς δεξ. τρέχοντος.

ΣΤΑΦΙΔΑΓΟΡΑ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Δελτίον τῆς 3—12—34
Τιμαὶ εἰς ἀνάγκην κατὰ στατήρα Ἀγγλικὸν ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑΙ. Ἀγορὰ ἀπρακτοῦ ἐξαιρέσει μερικῶν πωλήσεων μικροπαρατίδων ἀυστραλιανῶν πράγματος πρὸς σελλίνια 34—38, καὶ Κρήτης πρὸς 45—53. Αἱ καλλιφορνίαι (φυσικαὶ ἀλυσκασταὶ ὡς καὶ λευκασμέναι) ἐσημείωσαν πώσιν τῶν τιμῶν κατὰ 6 πέννας τὸν στατήρα.

ΤΙΜΑΙ. Αὐστραλίας (παλαιαί) 34 καὶ ἄνω, τρεχούσης ἐσοδείας 34 καὶ ἄνω. Κορινθίας 55—75, Κρήτης 48—67, Σμύρνης 44—54, Περσίας 48, Καλλιφορνίας (φυσικαὶ) 38)6 καὶ λευκασμέναι 41.

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΑΙ. Ἡ κίνησις τῆς ἀγορᾶς διὰ κορινθιακὰς τῶσον αὐστραλιανὰς ὥσον καὶ ἑλληνικὰς εἶναι σχετικῶς μικρά. Πωλήσεις ἀρκεταὶ ἐσημειώθησαν ἐμπορεύματος Βοστίτης (γούλδ) πρὸς σελλίνια 45. Μολοντί αἱ τιμαὶ μερικῶν ποιότητων ἔχουν τάνιν χαλαρώσεως, ἢ ἀγορὰ παραμένει σταθερά.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΤΙΜΑΙ. Πύργου σελλίνια 31)6—32, Ἀμαλίδος 32)6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33)6—35)6, Πατρῶν σκιάς 38—40, Κόρφου 36—38, σκιάς 39—41, Αἰγίου (γούλδ) 43—53, καὶ ψυλὸ μέτριο 42—44, Αὐστραλίας 27—32.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Ο ΜΑΡΣΕΛ ΑΧΑΡΔ

ΚΑΙ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΑΛΙΚΗΣ

Ὁ κ. Μαρσέλ Ἀσάρ ἐγεννήθη τὸ 1899, εἶναι δηλαδὴ μόλις 35 χρόνων. Ἐν τούτοις, ἀπὸ δεκαετίας εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς εὐτυχεστέρους Γάλλους δραματικούς.

Ἀφ' οὗ ἤρχισε τὸ σταθὸν τοῦ 1919 ὡς ὑποβόλεις τοῦ κατ' ἐξοχὴν τότε φιλολογικοῦ θεάτρου τοῦ Βιέ—Κολμπιέ καὶ ἐπὶ τινὰ ἐτη εἰργάσθη ὡς δημοσιογράφος εἰς μερικά καθημερινὰ φύλλα τὰ ὁποῖα καλλιεργῶν συστηματικώτερα τὰς λογοτεχνικάς τινς στήλας («Φιγκαρά» καὶ «Μπονσώρ»), ἐνεφανίσθη ὡς κωμωδιογράφος τῷ 1923 μὲ δύο μονόπρακτα. Ἀμέσως ἐλκύσε τὴν προσοχὴν. Τὰ δὲ πρῶτα του μεγαλειότερα ἔργα, δηλαδὴ τὸ «Voulez-vous jouer avec moi» καὶ τὸ «Malbrough s'en va—en guerre» ὑπῆρξαν σημαντικαὶ ἐπιτυχία.

Ἀπὸ τὸ 1929 μὲ τὸ «Ἡ ζωὴ εἶναι ὡραία» καποικτὰ τὸ μεγάλο κοινὸν καὶ ἔκτοτε τὰ ἔργα ποὺ δίδει κάθε χρόνον σημειοῦν, μὲ μίαν μόνην ἐξαίρεσιν (1) πολυμήνου σειρὰς παραστάσεων. Ἀρκεῖ νὰ ἐνθυμηθῶν ὅσοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μου πηγαίνουν στὸ Παρίσι τὸ «Jean de la Lune», τὸ «Ντομινός», τὴν «Γυναῖκα μὲ τ' ἄσπρα» καὶ τὸ «Petrus».

Πράγμα χαρακτηριστικόν, καὶ ἡ ὑψηλότερα κριτικὴ συμμερίζεται, προκειμένου περὶ Ἀσάρ, τὰ γούστα τῶν πολλῶν. Ἀναγνωρίζει ὅτι τὰ ἔργα του δὲν διακρίνουν μόνον, ὅπως ἄλλες ἐλαφρὲς κωμωδίες, ἕνας ἔξυπνος διάλογος, μίαν διασκεδαστικὴν πλοκὴ καὶ μίαν δεξιὰ σκηνηκὴ οἰκονομία. Τὰ διακρίνει πρὸς τούτοις μίαν ὑποβασίαν πρωτότυπος καὶ πρὸ παντός, καὶ σὺν ὅφει καὶ τοὺς χαρακτήρας, κάποια ποιητικὴ fantaisie. Ὀλίγες σταγόνες ἀπὸ τὸ θεο καὶ σπάνιο δῶρο ποὺ κατέστησε ἀθάνατος τὴν ζωὴν ἀπὸ ὅλο το γαλλικὸν θέατρο τοῦ 19ου αἰῶνος μόνες σχεδὸν τίς κωμωδίες τοῦ Μυσέ, ἢ φύσις ἔδωκεν ἀναντιρρήτως εἰς τὸν Ἀσάρ. Καὶ αὐτὸ κυρίως τὸν ἐξεχώριζε ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του μὲ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ Σαρμὰν ποὺ καὶ αὐτὸν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπισκέπτεται ἡ μοῦσα τοῦ Μυσέ.

Ἡ μόνη ἐπιφύλαξις ποὺ ἔχουν οἱ θαυμασταὶ του πηγάζει ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι πολὺ συχνά, καίτοι ὅτι διαφόρους τύπους, ἐπὶ νεύεται σὲ ἔργα του οὗτως ἥρωες: ἕνας νέος ἀπλοῦς, ἀφελὴς, ἀγαθὸς καὶ δειροπόλος, ποὺ πολλὰκις, ἀκουσίως σχεδόν, κερδίζει τίς καρδίαις τῶν γυναικῶν.

(1) Ἐκείνην τῆς «Belle Marinière», ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἀφελὴς ἀνιχνεύοντες ἐν ἑαυτοῖς, ἀντιγράφου ἀρκετὰ ἀδύνατον, ὅσον εἰς τὸ ἐπὶ ἐπαίῳ τῆς Γαλλικῆς Κωμωδίας τὸ μεγάλο καὶ ἐπίσημον αὐτ

παραστάσεων των έργων του Σίλλερ στην Ελλάδα.

Θά έπρεπε να είχα μαντεύσει ότι ο χαλκέντερος Ιστορικός του νεοελληνικού θεάτρου είχε την εργασία αυτήν ήδη ετοιμήν. Μοιάζει να ανήκει σε πράγματι άρθρον 10 σελίδων, το οποίο ευχομαι να ιδώ ταχέως σε καμιά έφημερίδα ή σε εικονογραφημένο περιοδικό, λ.χ. την «Νέαν Έστία». Όμιλω δέ περί έφημερίδας ή περιοδικού εικονογραφημένου, διότι ή περί ής ο λόγος μελέτη περιέχει και εικόνες παλαιότερων μας ήθοποιων εις έργα του Σίλλερ.

Εκ των έρευνών του κ. Λάσκαρη προκύπτει ότι έργα του μεγάλου Γερμανού έχουν παιχθή τά έξης: 'Η «Λουίζα Μίλλερ» (δηλαδή τό «Ραδιουργία και Έρωας»), οι «Ληστές», ή «Μαρία Στούαρτ» και ο «Δόν Κάρλος». 'Η «Μνηστή της Μεσσήνης» είχε αναγγελθή υπό του θιάσου Ταβουλάρη, αλλά δέν επαίχθη, έπίσης δέν φαίνεται να επαίχθησαν ούτε ο «Γουλιέλμος Τέλλ» που είχε μεταφράσει ο 'Αλ. Ρ. Ραγκαβής και περιελήφθη εις τό «Απαντά του, ούτε ή «Συνωμοσία του Φιέσκου», που μετεφράσθη έν τούτοις δις: τό 1872 υπό ανωνύμου και τό 1888 υπό του πρίγκηπος του Σαξ-Βέιμαρ, συγγάμμου του βασιλέως Κωνσταντίνου (2).

Αλλά τά πρώτα τέσσαρα επαίχθησαν έπανειλημμένως και εις διαφόρους μεταφράσεις.

Ότω τό «Ραδιουργία και Έρωας» πού, όπως είπαμε εις παρελθόν τεύχος της «Εργασίας», είχαν ανεβάσει και θιάσος υπό τον Θωμά Οικονόμου, έχρησιμους διά τά έγκαίνια του πρώτου μας Έθνικού Θεάτρου, εκείνου που ίδρυσε τό 1857 ο Γρηγόριος Καμπούρογλου, ο πατέρας του άειθαλούς Αναδρομάρη. Τότε έχρησιμοποίηθη μία μεταφράσις συγγραφώς κρυπτόμενη υπό τ' αρχικά Μ. Ω. και δημοσιευθείσα τό 1843 εις την Κων.πολιν. Έκτοτε έδημοσιεύθη και άλλη μετάφρασις πολύ καλλιτέρα, εκείνη του κ. Γ. Στρατήγη ('Εθνική Βιβλιοθήκη Μπαρτ και Βλ. μπερ).

Έπίσης πολύ ταχέως επαίχθησαν οι «Ληστές» εις μεταφράσειν του Γεωργίου Παράσου, αδελφού του Αχιλλέως (3). Όπως ή «Λουίζα Μίλλερ» έτσι και αυτή ή νεανική τραγωδία του Σίλλερ διειρηθή επί μακρά έτη εις τό δραματολόγιον των θιάσων μας, ίσως διότι προσέφερε καλούς ρόλους εις τούς τότε πρωταγωνιστάς και δη τον Άλεξιάδην, τον Ταβουλάρην και ιδιαίτατα τον Αρνιωτάκη.

Η «Μαρία Στούαρτ» επαίχθη και αυτή άρκετά ένωρίς, τό 1874, με τάς κυρίας Βονασέρα και Ταβουλάρη. Τό ιστορικό αυτό δραματικό έργο εύλκε φαίνεται κυρίως τούς Ασκληπιάδας. Τό μετέφρασε πρώτος ένας Ιατρός έκ Κυδωνιών, ο Εύάγγελος Χρηστίδης ('Αθήναι 1868), έπειτα δέ, και έννοείται άσυγκρίτως καλλίτερα, ο Άνδρέας Αναγνωστάκης, καλός ποιητής και διαπρεπής οφθαλμολόγος, του οποίου την μετάφρασιν έπαξε και ο θιάσος του Ωδείου. Ός γνωστόν διά τόν θίασον Μαρίκας—Κυρέλης έγραψε νέαν μετάφρασιν ο κ. Β. Ρώτας.

Περί των παραστάσεων του «Δόν Κάρλος» εις τό Βασιλικόν και τό Έθνικόν (1905 και 1934) ως και των μεταφράσεων Βλάχου και Ρώτα έγινε έπαρκής λόγος

(2) Εις ταύτην αφιέρωση μελέτην ο Ροΐδης, την οποίαν άνεδιομήσει εις τό «Απαντά του, (3) Άλλη μετάφρασις του Α. Ξανθοπούλου περιελήφθη εις την Θεατρικήν Βιβλιοθήκη που έεδίδετο άλλοτε εις την Κωνσταντινούπολιν.

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΘΕΙΑ

Έάν εδιάβαζα την άγγελίαν του θανάτου της εις τό σπίτι μου και όχι έντός του άτμοπλοίου, τό όποιον με έφερε δι' άλλας ημέρας εις Σύρον, βεβαίως θά επήγαινε εις την κηδείαν της. Όχι τόσον διότι την έγνωρίσα τυχαίως άλλως εις ένα χορόν, αλλά διότι πρό άλλων ημερών είχα συνδεθή μετά του υιού της, εις κάποιαν σινεδρίασιν της Λέσχης μας και εύρέθημεν έχοντες τάς ατάς αντίληψεις και γνώμας επί ζητήματος, που κατεπολέμουν όλοι οι άλλοι.

Ήτο φυσικώτατον λοιπόν αι προηγούμενας τυπικά άπλως σχέσεις μας να άναπτύχθουν και να έμπιστευθώμεν ο εις εις τόν άλλον τάς εικάσις μας περί των προσωπικών λόγων, που ένέπνεον τούς αντίθετους, τουτό δέ μάς συνέδεσεν ακόμη περισσότερον.

Όταν θά έπιστρέψω εις τάς Αθήνας, έσκέφθην, θά όπάνω να τόν συλλυπηθώ διά την άπώλειαν της μητρός του.

□□

Και επήγα.

—Με συγχωρείτε έάν έρχομαι τόσον άργά να σας συλλυπηθώ, αλλά έλειπα εις μικρόν ταξείδιον.

—Νά με συλλυπηθήτε; Διατί;

—Εδιάβασα, του άπήντησα κάπως συγκεχυμένως, εδιάβασα... δέν έχασατε... ή άποθανούσα, την οποίαν άλλοτε είχα γνωρίσει, δέν ήτο;

—Τί δέν ήτο;

—Εδιάβασα τό όνομά σας κάτωθεν του νεκρώσιμου. Δέν ήτο ή μητέρα σας;

—Εμένα ή μητέρα μου δέν ήτο τέτοια! άπήντησεν εις τόνον δυνατώτερον, αλλά και ζωηρότερον του πρέποντος! Έπειτα συναισθανθείς ότι ο τρόπος του ήτο άνάρμοστος, μου προσέθεσε με πολλήν καλωσύνην και ευγένειαν:

—Συγχωρήσατέ με, φίλε μου. Σήμερον δέν είμαι εις τά καλά μου, αλλά μίαν άλλην φοράν που θά είμαι ήρεμώτερος, θά σας εξηγήσω τί μου συμβαίνει. Με συγχωρείτε προς τό παρόν; Δέν είναι έτσι;

—Και βέβαια.

□□

Τό όνομα που είχα διαβάσει υπό τό νεκρώσιμον ανήκεν εις ένα πρώτον του εξαδελφόν, διότι αυτό τό όνομα έφερεν ο πάππος άμφοτέρων ή δέ άποθανούσα ήτο θεία του, αλλά θεία την οποίαν δέν ήθελε να ιδή ούτε ζωγραφιστήν.

Όταν μετά άλλων καιρόν συντηρήμεν και έσπευσεν να μου όπνευμάσει την σκηνήν των συλλυπητηρίων με την πρόθεσιν να μου εξηγήση τούς λόγους, που τόν έκαμαν να παραφερθή:

—Περίττον, του είπα. Τά έμαθα όλα κα-

εις τό προηγούμενον. Ός προς την σύγκρισιν των δύο παριστάσεων ο κ. Ν. Ι. Λάσκαρις συμφωνεί πλήρως τάς προς 8-σα έγράμαμεν ο κ. Κόκκινος και έγώ.

Προσέτω έν τέλει ότι αυτή ή ξηρά σύμφωνι πολύ άμυδράν ιδέαν δίδει της πλήρους χιομορ μελέτης του διαπρεπούς μου άναποκριτού. Εύχομαι και πάλιν να δημοσιευθή αυτή εις άκέραιον.

τά τυχόν και θά συγχυσθή βέβαια να μου τά έπαναλάβετε. Άς είπωμεν τίποτε άλλο.

□□

Είχεν άπολύτως δίκαιον ο πτωχός να μη δέχεται ούτε συλλυπητήρια διά την θείαν του και να αισθάνεται ως μεγάλην προσβολήν τό να έκλαμβάνουν αυτήν ως την μητέρα του, την οποίαν άλλως είχε χάσει πρό πενταετίας.

Η μητέρα του και ή θεία του, σύζυγοι δύο αδελφών, ήσαν αι πλέον αντίθετοι ύπάρξεις που θά ήμπορούσε κανείς να φαντασθή.

Η μητέρα του, καθ' όλα άγία ως σύζυγος και ως μητέρα, είχεν ύποστή επί καιρόν τό μοιρτύριον να δέχεται εις την οικίαν της την συνυφάδαν της. Τουτό προς χάριν του άνδρός της, τόν όποιον δέν ήθελε να πικράνη, χωρίζουσα αυτόν από τόν αδελφόν του. Όταν όμως έμεινε χήρα, ή θύρα της έκλείσθη διά παντός εις την ραδιούργον εκείνην γυναικα και ούτε τά παιδιά της άφινε να την επισκέπτωνται, διότι κάτι κακόν, κάτι άπρεπές, κάτι ύπτον πάντοτε θά της έφερνον από αυτήν. Κακόν λόγον, κακά παραδείγματα, κακά συμβουλάς. Έως και εις τάς σχέσεις της με τά παιδιά της προσεπάθει να βάλη σκάνδαλα.

Αλλά άσπονδος άπέβη τότε και κρυγμένη ή έχθρα της κακής θείας. Θέλουσα να δικαιολογήση την διακοπήν των σχέσεων έκατηγόρει, έσυκοφάντει και ύβριζει. Άλλ' άν ούτε αι ύβρεις, ούτε αι συκοφαντίαι ήμπορούσαν να κηλιδώσουν τό πρότυπον εκείνο οικογενειακής άρετης, τό άπολαμβάνον γενικής έκτιμήσεως, επλήγαν άμως την ψυχήν της. Και δέν είναι ύπερβολή να είπωμεν ότι από τάς άλλεπαλλήλους ατάς πληγάς υπέκυψεν ή δυστυχισμένη εκείνη μάρτυς μιάς άπλουστάτης συνωνυμίας. Διότι όση και άν ήτο ή άπόστοις μεταξύ της μιάς και της άλλης, τά άπίστευτα σκάνδαλα που έπεσσωρέοντο επί της μιάς, τά ήσθάνετο και ή άλλη, ως φέρουσα τό αυτό επίθετον. Και ήσθάνετο να την περιβάλλη και αυτήν ή άρόβλη της κακής φήμης...

□□

Είχε λοιπόν πληρέστατον δίκαιον να μη δεχθή τά συλλυπητήρια ο φίλος μου, και να μου άπαντήσει με ακόμη μεγαλυτέραν αγανάκτησιν.

—Εμένα ή μητέρα μου δέν ήτον τέτοια! Έπερησίζε την καυμένην την μητέρα του και έεδικείτο τό μοιρτύριόν της.

ΙΩ. Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Συνάλλαγμα _____
Επιταγή _____

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ

Η ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΤΟΥ ΔΟΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Εις όλους τούς έπιστημονικούς κύκλους είναι γνωστή ή μέχρι σήμερον εργασία του Διεθνούς Ινστιτούτου Δημοσίου Δικαίου, όπερ, ίδρυθέν έν έτει 1927 κατάρθωσε να γίνη κέντρον έπιστημονικής-τελειοποιήσεως του Δημοσίου Δικαίου.

Διευθυνόμενον από σοφούς, ως ο Γκαστόν Ζέξ, Πολίτης, Φλάινερ και Γκάρνερ, τό Διεθνές Ινστιτούτον έδημοσίευσεν διαφόρους μονογραφίας, σχετικές με ποικίλα προβλήματα του νεωτέρου Δημοσίου Δικαίου. Μεταξύ των εργασιών τούτων αναφέρονται: Φλάινερ: Αί Γενικά Άρχαί του Διοικητικού Δικαίου έν Γερμανία. Λάσκι: Γραμματική της Πολιτικής. Στάινοφφ: Ό Υπόλληλος. Λάουν: Η Δημοκρατία. Ζοζέφ Μπαρτελεμύ: Δοκίμιον Κοινοβουλευτικής Έργασίας. Μπονάρ: Ό Διοικητικός Έλεγχος της Διοικήσεως.

Εκτός των σπουδαιότατων τούτων συγγραμμάτων από τό 1929 εκδίδεται και ή Έπετηρίς του Ινστιτούτου, ήτις άποτελεί πολύτιμον συνδρομήν προς τούς δημοσιολόγους του κόσμου, ως περιέχουσα έν έκτάσει και σχολιάζουσα καταλλήλως άπαντας τούς περί Δημοσίου Δικαίου νόμους.

Η έτήσια σύνοδος διά τό τρέχον έτος του Διεθνούς Ινστιτούτου έλαβε χώραν την 5ην Οκτωβρίου έν τη μεγάλη αίθούσά του Πανεπιστημίου των Παρισίων υπό την προεδρίαν του κ. Ν. Πολίτου, πρεσβευτού της Έλλάδος και μέλους της γαλλικής Ακαδημίας.

Ποίος όμως ο σκοπός των συνόδων τούτων και κατά ποίον τρόπον εργάζονται οι σοφοί δημοσιολόγοι, οι όποιοι φθάνουν εις Παρισίους έξ όλων των μερών της ύφλης διά να μετάνωχουν εις αυτά;

Ημείς, οι όποιοι είχομεν την ευτυχίαν να παρακολουθήσωμεν τάς συνόδους του Ινστιτούτου, οχεδόν από της ίδρύσεως αυτού, και μάλιστα ελάβομεν και ένεργον εις την διοικητικήν ύπηρεσίαν μέρος, θά προσπαθήσωμεν να δώσωμεν δι' άλλων μίαν εικόνα της εργασίας, ή οποία συντελείται κατ' ούτάς.

Κατ' έτος δι' άποφάσεως του Ινστιτούτου ανατίθεται εις τινά των μελών αυτού ή μελέτη όρισμένων θεμάτων — έκ των σπουδαιότερων — του Δημοσίου Δικαίου. Τά μέλη ταύτα παρασκευάζουν τάς επί των εισηγμένων θεμάτων εισηγήσεις των, αίτινες δημοσιεύονται εις την έφημερίδα, συζητούνται δέ και εις την έτήσιαν του Ινστιτούτου σύνοδον. Ούτω, άποκρυσταλλούνται αι γνώμαι και περιορίζονται αι διαφοραί, αι παρουσιάζόμεναι εις τά έκάστοτε συζητούμενα θέματα.

Κηρύσσων την έναρξιν των εργασιών της συνόδου τό 1934 — έχουν δέ καθιερωθή αι σύνοδοι διά την συζήτησιν των έπιστημονικών εισηγήσεων — ο κ. Πολίτης καταδεικνύει με την χαρακτηρίζουσαν αυτόν εύλογιστίαν και πεσιτικότητα την σπουδαιότητα των εργασιών του Ινστιτούτου εις την εποχήν μας, εποχήν των μεγάλων μεταβολών, καθ' ήν έπαιον των μεγάλων κοινοβουλευτικών καθεστώδων άντικατεστάθη διά του δικτατορικού τοιούτου.

Άρχομένης άκολουθίας της συζήτησεως επί των διαφόρων θεμάτων, ο κ. Κέλεν, καθηγητής εις τό Ινστιτούτον των άνωτέρων διεθνών μελετών έν Γενεύη, άναπτύσσει τό θέμα «περί Δικτατορίας του Κόμματος», αναλύει δέ τάς όμοιότητας και

διαφοράς της φασιστικής δικτατορίας προς την μολσεβικήν τοιαύτην. Τό κοινόν μεταξύ των είναι ή συγχώνεσις του ένός μοναδικού κόμματος μετά του κράτους. Τό σημείον έξ όλων που χωρίζει ατάς είναι ότι ο μόν μολσεβικός είναι δικτατορία σοσιαλιστική, ένθ' ο φασισμός είναι άστική τοιαύτη.

Μετά συζήτησιν, εις την οποίαν έλαβον μέρος οι κ. κ. Γκασκόν, Μαρίν, Σέλλ Ζέξ, Μιρκίν-Γκετςβίτς και Σπεγιέρ, ο κ. Πολίτης συνοψίζων παρέτηρήσεν ότι όλοι οι προαλήσαντες είναι σύμφωνοι επί του ότι ή δικτατορία έν συγκρίσει προς την χιλιετή εξέλιξιν του Δημοσίου Δικαίου άποτελεί αναδρομήν εις τό παρελθόν. Έξετάζων τάς υπό του κ. Κέλεν περί «Δικτατορίας του Κόμματος» έκτεθείσας ιδέας, ο κ. Πολίτης έπιστή την προσοχήν της συνελεύσεως επί της παλαιστάτης έννοιας του κόμματος ως όμιλου ατόμων προερχομένων έκ των όπαδων ένός ανθρώπου ή και αποτελουμένου έκ των όπαδων τούτων, καθ' ήν έννοιαν ο Δικτάτωρ, έρχόμενος εις την έξουσίαν, ίκανοποιεί τάς φιλοδοξίας των φίλων του και διανέμει προς τούς όπαδους αυτού τάς καλύτερας θέσεις. Οι σημερινοί δικτάτορες άκολουθούν έν μέρει την άρχήν ταύτην, ήτις όμως αντιτίθεται προς τάς ιδέας των έν τη Δυτική Εύρώπη πολιτικών κομμάτων περί του χαρρακτηρός και της εξέλιξεως ατών. Άλλά τό μάλλον ένδιαφέρον ζήτημα, όπερ λατ' ο μάλλον ένδιαφέρον ζήτημα, όπερ παρουσιάζεται, είναι τοτό: Ποίον θά είναι τό μέλλον του συστήματος της Δικτατορίας του Κόμματος;

Προς τό παρόν τό σύστημα τοτό φαίνεται ως είδος πολιτικής άσθενείας. Έάν ή άσθενεία αύτή δέν παρουσιάζη σύμπτωμα μεταδόσεως, είναι άρκετόν να άναμείνωμεν την θεράπειαν αύτης. Πλήν, έάν αύτή είναι άσθενεία μεταδοτική, όφείλομεν να προσπαθήσωμεν όπως άποφύγωμεν ο κίνδυνος της μεταδόσεως, τόν όποιον περικλείει. Έάν τέλος τό νέον τοτό σύστημα δέν είναι πολιτική άσθενεία, ο κίνδυνος, τόν όποιον εγκλείει, είναι σοβαρώτερος. Φρονεί έν τούτοις ο κ. Πολίτης ότι τοτό — τό σύστημα — άσφαλώς θά ύποστή μεγάλην εξέλιξιν και μεταβολήν, άπό αι δύο ιδέαι, έφ' όν εδράζεται, είναι και οι δύο άπραγματοποίητοι. Κατ' άρχήν ή ιδέα του κυβερνάν ύφ' ένός μοναδικού κόμματος δέν είναι δυνατόν να διατηρηθή! μήπως, άλλως, αι έκάστοτε έν τη έξουσία κυβερνήσεις δέν προσπαθούν έντατικώς να συγχώνευσιν όλόκληρον τό κράτος προς τό μοναδικόν τοτό κόμμα;

Έπί πλέον, καίτοι τό σύστημα τοτό είναι αντίδημοκρατικό, όμως δέν άπορρίπτει την λατκήν έξουσίαν, άπό οι τοτό υιοθετούντες ίσχυρίζονται ότι αύτης τάς έμπνεύσεις πραγματοποιούν. Η διεκδίκησις, έπομένως, αύτης της Δημοκρατίας είναι δυνατόν να παραμείνη ως άπλή εικονική, όπως τό σύστημα τοτό θέλει σημερον; Διά να διατηρήσιν πράγματι τοιαύτην θέσιν τό νέον σύστημα, θά έπρεπε να διαθέτ' άπέναντι των άλλων λαών υλικήν τινά δύναμιν, την οποίαν δέν έχει ακόμη. Εις προσεχές μέλλον όφείλει να ύποταχθή εις όρισμένους διεθνείς νόμους και να εισχωρήσιν εις τάς συνθήκας της διεθνούς ζωής. Εις ό,τι άφορρά τέλος την άρνησιν αυτού όπως συμμετάσχει εις την ζωήν της

Διεθνούς Κοινωνίας, όφείλει άναγκάως και αύτή άργά ή γρήγορα να μεταβληθή.

Η συζήτησις έξηκολούθησεν επί της έισηγήσεως του κ. Σέλλ, καθηγητού του Πανεπιστημίου των Παρισίων, περί της θεωρίας της διεθνούς κυβερνήσεως. Ό κ. Σέλλ ύποστηρίζει ιδιαίτεράς την γενικήν γνώμην ότι σήμερον, ως πάντοτε, ή διεθνής κοινωνία και ή έσωτερική τοιαύτη δέν αποτελούσιν ή μίαν και την αύτην κοινωνίαν, περιλαμβανουσιν τά ατά άτομα και τάς ατάς όργανώσεις, έχουσιν δέ τάς ατάς ύποχρεώσεις. Άφού διεξήλθε δυσδοχικώς τά διάφορα σημεία της εξέλιξεως της κοινωνίας ταύτης, επέμεινεν εις την διάκρισιν μεταξύ του πολέμου και της άστυνομίας, άτίνα άποτελούν σήμερον λίαν ένδιαφέρουσιν πρόδον.

Αί ιδέαι ατάς του κ. Σέλλ έτυχον μεγάλης ύποστηρίξεως έκ μέρους του κ. Κέλεν, έπεδοκιμάσθησαν δέ και υπό του κ. Πολίτου.

Άλλο θέμα, τό όποιον ήρευνήθη κατά την σύνοδον ταύτην, είναι τό της διακριτικής έξουσίας. Τρεις ένδιαφέρουσαι εισηγήσεις κατετέθησαν επί του σπουδαιότατου τοούτο ζητήματος: αι των κ. κ. Γκασκόν, Μαρίν, Λάσκι και Λάουν. Ό κ. Γκασκόν Μαρίν ανέπτυξε και προφορικώς τάς θεωρίας του, δίδων πλήρη εικόνα της εξέλιξεως του θέματος τοούτου έν Ισπανία, κατέληξε δέ άρνούμενος την άπόλυτον διακριτικήν έξουσίαν. Ό σοφός καθηγητής Γκαστόν Ζέξ παρέτηρήσεν ότι ή εξέτασις της διακριτικής έξουσίας δέν θά έπρεπε να καταστή άδύνατος δι' ένός έξαιρετικού έλέγχου.

Είναι πράγματι δύσκολον να άμφισβητηθή εις την εποχήν μας ή ανάγκη μιάς διακριτικής έξουσίας. Τό κοινοβούλιον, μη δυνατόν ένεκεν έλλείψεως τεχνικών γνώσεων να άσχοληθή με διάφορα ζητήματα, έπιβαλλόμενα έκ των σημερινών περιστάσεων άρκείται πολύ συχνά τό να διατυπώνη γενικές άρχάς, άφίνον εις την έκτελεστικήν έξουσίαν την φροντίδα του καθήκοντος έν λεπτομερείαν των τεχνικών όρων της έφαρμογής.

Ό διαπρεπής όμιλήτης φέρει ως παράδειγμα τόν γαλλικόν νόμον περί φορολογικής μεταρρυθμίσεως της 9ης Ιουλίου 1934. Επί του σημείου τοούτου διεξάγεται συζήτησις εις ήν έλαβον μέρος οι κ. Ρολλάν και Σπεγιέρ, έξ όν ο τελευταίος εξέθηκε δι' άλλων τό βελγικόν σύστημα περί νομοθετικής έξουσιοδοτήσεως, παρεχόμενης υπό του κοινοβουλίου εις την κυβερνήσιν.

Ό κ. Άλβαρεζ, μέλος της γαλλικής Ακαδημίας, ανέπτυξε τελευταίως την εισηγήσιν του περί των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου και των συνεπαρσώνων. Υποστηρίζει ότι πρέπει να άναθεωρηθή ή δήλωσις των Δικαιωμάτων του 1879 διά της εύρύσεως των δικαιωμάτων του ατόμου όφ' ένός και διά της έξασφαλίσεως των δικαιωμάτων των κοινωνικών συνεπαρσώνων άφ' έτέρου. Δέν συγχρόνως να περιληφθώσιν εις την νέαν δήλωσιν των δικαιωμάτων του ατόμου τά καθήκοντα του πολίτου και να δοθή τέλος εις αύτην διεθνής χαρακτήρ.

Ό Γκαστόν Ζέξ, τερματίζων τάς εργασίας της συνόδου, εξέηρε την μεγάλην έπιστημονικήν αξίαν των συζητήσεων, αίτι-

ΣΤΡ. Γ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Τὸ «Ποίημα» τοῦ Σωσσοῦν γιὰ βιολιὶ σόλο καὶ
ὀρχήστρα κρατιέται ἔως ἀκόμα στὰ προγράμ-
ματα τῶν συναυλιῶν ἐξ αἰτίας τῆς σχετικῆς
ωτώσεως τοῦ ρεπερτορίου τοῦ βιολιού. Βρί-

ΜΟΝΟΝ ΕΓΩ
ΑΓΟΡΑΖΩ!!!

Ὁρολογιοποιὸς — Χρυσοχόος
Ἀθηνᾶς 56.

N. O. ΓΙΑΒΟΠΟΥΛΟΣ

αὶ
μ-
ης

Ἰατρός, Ἀφροδισιολόγος
Ὁδ. Πανδρόσου 4 (Πλατ. Μητροπόλεως)
Τηλέφωνον 25-408

ΚΑΡΟΣ,

Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ
(ΕΠ' ΑΦΟΡΜΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ Κ. Γ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ)

τοὺς ὁλίγους διαφειλομένην αὐτοὺς τὴν ἐκλή-
νην ἐργασίαν καὶ τὸ ἀμείψουν ἔτσι ῥηϊσμοῦ
τὸν συγγραφέα, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τέλους μόνην ἱ-
κανοποίησιν ζητεῖ τὸ νὰ διαβασθῇ καὶ νὰ πε-
θῇ. Ἐστὶ μετ' τὸ νὰ ἀνοήθῃ ἂν μόνον τὸ ἀνα-
γνωστικὸν κοινὸν τοὺς συγγραφάρας, ἀλλὰ νὰ
ἀνοήσονται καὶ οἱ συγγραφάρες μεταξὺ τὸν κα-
ταλήγοντα ἐν τῇ κατάστασιν τῆς ἐλλείψεως
πάσης ἐιδικῆς ἑλληνικῆς σκέψεως, ἣ ὅποια
κάνει καὶ τὴν τραγικότητα τῆς ὅλης πνευμα-
τικῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Τὸ ὅτι δὲ τὰ αὐτὰ πε-
ρίπου, ἂν ὄχι καὶ περισσότερα, συμβαίνουν
καὶ ἐν τῇ λοιπῇ βαλκανικῇ χώρας δὲν νο-
μίζουμεν ὅτι ποιεῖται νὰ μὴς παρηγορῇ.

Μία λοιπόν από τὰς προσπάθειαις αὐτάς, αἱ ὁποῖαι, εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν γνωριζομένων τῶν ἑλληνικῶν ἐπιστημονικῶν πραγματικότητων προσλαμβάνοντι ἕνα χαρακτηριστικὸν ἡρώϊκον καὶ τοῦ βιβλίου τούτου ὁ κ. Γ. Χριστοπίδου ἐξέδωκεν ἐσχάτως ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἀναθεώρησις τῶν συνηθισμένων». Ὁ συγγραφεὺς εἰς ταῦτα ἀπὸ τῶν νέους ἀναλλήλων τῶν ἰσχυρῶν τῶν Ἑξωτερικῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν καὶ τὴν θεωρητικὴν περιέργειαν τῶν ζητημάτων, ὅσοι σχετίζονται μὲ τὸ ἐπαγγελματικόν. Ἡ θεωρητικὴ αὐτὴ περιέργεια, αἰτία συνάμα καὶ ἀποτέλεσμα γνώσεως τῶν προβλημάτων τοῦ διεθνούς δικαίου ὄχι κοινῆς, προσδιορίσθαι τὴν συγγραφικὴν προσπάθειαν τοῦ κ. Χριστοπίδου, ὁ ὅποιος ἀντὶ ὧτος θὰ τοῦ ἦτο εὐχρῆστον, να ῥῥῳφῇ τοῦ βιβλίου του εἰς μίαν ἀπὸ τὰς περισσώτερον διαδεδομένας ἑξαγάγας, να αὐτὴν γίνῃ γνωστὴ εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐκπαιδευομένων, ὅπου τοῦ κόσμου ἐνδο-

Θά ἐπιτραπῇ ἐν τοῖτοις εἰς τὸν γράσκοντα
να ἀμφισπύσῃ τὴν βεβαίοντα τὸν συγγρα-
φέως καθ' ἣν ἡ ῥήσας rebus sic stantibus
τεῖται εἰσελθεῖν ἐν νομικῇ συνειδήσει τὸν πολι-
τειὸν καὶ θεωρεῖται ἥδη ὡς κανὼν ἀναγκα-
σιος. Ἀντιθέτως, καὶ πρὸς τὸ πολέμιον, ἀλλὰ
καὶ σήμερον—μολοῦναι ἴσως κάπως ὀλιγοτέ-
ρον—θεωρεῖται ὡς ἀλλήλ' ἀπρόσας προβαλλο-
μένη ὡς ὑπερῆχον νομικὴ ἐπιχειρήματα ἀπὸ
τοῦ ἀνατροπῆς τῆς καθεστῆρας διεθνέως
τάξεως, ὡς πρόφασις ἀνομολογήτων καταπι-
νέων διαθεσέων, εἰς τὸ ὅποιον δὲν πιστεύουν
οὐδ' αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἐπικαλοῦνται αὐτό. Ἰσως,
Osnabrück, εἰς τὸ διεθνές

Προς τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον σχετίζε-
ται ἡ ἐξέτασις τῶν περὶ τῆς σήρας rebus sic
stantibus θεωριῶν, ἐξ ὧν ὁ συγγραφεὺς ἀπο-
δέχεται ὅς θεοτόραν τὴν τῆς «ἀκυρότητος»,
καθ' ἣν ἡ συνθήκη δὲν ἐπιτρέπεται να καταγ-
γελῇ μονοθεῖς, ἀλλὰ παύει να ὑφίσταται,
ἐπεὶ ἡ ἀκυρότης αὐτῆς ἀναγκαστικῶς ἀπορρίπτει

λόγῳ εὐσεβεῖον αὐτῆς ἐλαττωμένου ἀνεστρέφοντες τῆς βουλῆσεως τῶν συμβαλλομένων. τοῦ προβάλλοντος τὴν ἀκυρότητα δορελλόντος νὰ ἀποβεῖν αὐτὴν ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ. Ἡμεῖς δ' ἐκαλομένην τὴν θεωρίαν ταυτὴν, θεωρίαν τῆς ἀκυρόσεως μᾶλλον, ἀποδοχόμενοι πάντως ἀκυρότητα ἐπιγενομένην μόνον καὶ οὐδέποτε σχεδὸν ἀρχικὴν λόγῳ τοῦ χαρακτῆρος τῶν διεθνῶν συμβάσεων καὶ τῶν ἐν γένει συνθηκῶν ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω. Καὶ τοῦτω ὅπως οὕτως ἐκόντων, δὲν δίσταται πὺς θὰ ἤρριαν αὐὰ προβῇ εἰς τὴν ἀναθεώρησιν ὁδοατικὰν διατάξεων μιᾶς συνθήκης τοῦ Διαρκῆς Δικαστηρίου τῆς Διεθνέως Δικαιοσύνης ἢ οἰαδήποτε ἄλλῃ δικαστικῇ ἀρχῇ. Τὸ ἀντικείμενον τῆς κρίσεως θὰ ἦτο ἐντέλεις πολιτικῶν καὶ συνεπὸς ὄχι μόνον οἱ νομικοὶ κανόνες θὰ ἦσαν ἀνεφαρμόστοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀντιλήψις τῶν δικαστῶν περὶ τοῦ ὁρθοῦ καὶ τοῦ ἰσοῦ δὲν θὰ ἐνέπνευε εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐμπιστοσύνην. Ὡστε δὲν ἀπομένει τοῦ Καταστατικῶν τοῦ Διαρκῆς Δικαστηρίου Διεθνέως Δικαιοσύνης τῆς Χάγης ὡς στοιχείον προῶδον ἐν σχέσει πρὸς τὴν καθιερωμένην τῆς οὔτως rebus sic stantibus ἐμὴ μόνον ὡς πρὸς τὰς συνθήκας τὰς μὴ πολιτικῆς πύσεως.

Ἐν τούτοις καὶ ὡς ποτὲ τὰς πολιτικὰς φύσεις συνδράμει ἡ τάσις ποτὲ τὴν καθιερωμένην ῥοτὴν ἐμφανίζοντα μεταπολεμικά τοιοῦτα διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 19 τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, καθ' ὃ ἐμφανίζονται δυνάμει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ καλῇ τὰ Μέλη τῆς Κοινωνίας ὅπως προβάσωσιν ἐλπίδας ἀπέναντι τὸν συνδυασμὸν τὸν καταστάσαν.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ανεφαρμοστών, ως και των διεθνών καταστάσεων, ή διατηρήσεις των οποίων θα ήδυνάτο να θέσει εις κίνδυνον την ειρήνην του κόσμου. Με την ιστορίαν του άρθρου τούτου, την θέσιν του μέσα εις το όλον σύστημα του Συμφώνου, την ερμηνείαν του και τας δυνατότητας της εφαρμογής του ασχολείται ο κ. Χριστοπούλου εις το τρίτον μέρος του βιβλίου του με διεξοδικότητα εξαντλητικήν, ή οποία φωτίζει πλήρως το θέμα από όλας του τας πλευράς—και δεν υπάρχει εις τον διεθνή στίβον θέμα περισσότερον περιμάχητον από αυτό.

Διά να καταλήξω εις ασφαλή συμπεράσματα ο συγγραφεύς προσπαθεί να καθορίση τας άκριβεις αντιλήψεις αι οποίαι έπυρτάνουσιν εις την σύνταξιν του συμφώνου, εικάζει δε την γνώμην ότι άφ'ηκε τούτο άδικτον την κυριαρχίαν των μελών της Κοινωνίας των Έθνών, πράγμα όπερ έχει θεμελιώδη σημασίαν ως προς την τυχόν εφαρμογήν του άρθρου 19, καθ' όσον εν τωιαύτη περιπτώσει θα ακολουθηθή, προκειμένης της λήψεως αποφάσεως προς αναθεώρησιν συνθήκης τινός, ο κανών της παμψηφίας, περιλαμβανομένων και των ψήφων των ενδιαφερομένων μελών.

Συζητών μάλιστα ο συγγραφεύς τας θεωρίας περί της εξωτερικής κυριαρχίας των κρατών καταλήγει εις το συμπέρασμα, ότι ή κυριαρχία εξακολουθεί πάντοτε να ύπαρχει, αλλά υπό άλλην έννοιαν και ότι συνεπώς ή όλη σχετική έρις δεν άνάγεται ειμή εις ζήτημα όρολογίας. Βεβαίως δεν ύπάρχει καμία άμφιβολία ότι και ή κυριαρχία είναι δυνατόν όπως κάθε άλλη λέξις να έμεινεν ως περιέχον και να μεταβληθή συν τώ χρόνō ως περιεχόμενον. Την μεταβολήν όμως αυτήν του περιεχομένου όλλοι μόνον από τούς κυβερνώντας είναι εις θέσιν να την αντιληφθώσιν. Οι περισσότεροι παρασύρονται από το περιέχον και ακολουθούν τούς τρόπους σκέψεως παρωχημένον έποχών. ούτως ώστε όχι μόνον κάθε πρόοδος της διεθνούς κοινωνίας να αποκλείεται, αλλά και αυτή ή ειρήνη του κόσμου να άπειλείται. Φυσικά, ή «κυριαρχία» δεν είναι παρά μία λέξις. Άλλά ύπάρχουν λέξεις αι οποίαι, λόγω της ιστορίας των ήμπορούν και πάντοτε, ιδίως όμως εις ώρισμένας στιγμάς, να έχουν καλήν ή κακήν επίδρασιν επί των τυχόν της ανθρώπιότητος. Η λέξις «κυριαρχία» δεν είναι, νομίζομεν, δυνατόν, παρά να έχη πάντοτε επίδρασιν κακήν δι' ό και προτιμότερον θα ήτο, καθ' ήμās, να αντι-καθίστατο με μίαν άλλην, εις την οποίαν ή άναπόδρις του περιέχοντος προς το περιεχόμενον να είναι πλήρης. Όσον άφορά την διατήρησιν της «κυριαρχίας» από του Συμφώνου της Κοινωνίας των Έθνών, αυτή, παρά τα άρθρα 4, 5, 26, 15 § 8 κλπ. τα όποια θε-θότατα επικαλείται ο συγγραφεύς, είναι εν πολλοίς μάλλον φραστική παρά πραγματική λόγω της ύπάρξεως των άρθρων 10—17, εις τα όποια εύρίσκεται το κέντρον του βάρους του Συμφώνου. Έάν δε τα τελευταία αυτά άρθρα ήτόνσαν εν πολλοίς, διά τούτο δεν είναι άνευθύνος και ή άδιόρθωτος κακή συνήθεια του να επαναλαμβάνομεν συνεχώς την λέξιν «κυριαρχία», και διαφόρους άλλας φράσεις, ως έκείνη, καθ' ήν ή Κοινωνία των Έθνών δεν είναι υπερπολιτική και ή όποια έν έλέχθη κατ' αρχάς ως παρηγορία στόν άρροστον διά τούς έχομένους άκριβώς στερεώς της «κυριαρχίας» των, κατηντήσε να άποτελή έίδος άυθεντικής ερμηνείας του συμφώνου και το μόνον πρόβλημα υπό το όποιον εξετάζονται αι διατάξεις αὐτοῦ. Ημεῖς νομίζομεν, ότι το Σύμφωνον ήτορε μία άφετηρία προς την ύπερπολιτείαν και θα είναι δυστυχώς ιδιαίτε-ρας έντελώς σημασίας διά την ιστορίαν της ανθρώπιότητος το γεγονός ότι πανταχόθεν έγινε το πάλιν διά να αναχαιτισθ ή εξέλιξις προς τήν έκεί. Εις το σύστημα του Συμφώνου διατάξεις περί αναθεωρήσεως θα ήδύνατο καθ' ήμās να ύπαρχει κάλλιστα εφαρμοσίμος: δυστυ-χώς όμως το πράγμα δεν επέτυχθη άφ' ένός λόγω της νεφελώδους και, ως μας έπιτραπή ή έκφρασις, άνοήτου διατυπώσεως του άρθρου 19 και άφ' έτέρου λόγω της σκατίμου μετα-ώσεως πάσης συσχετίσεως αὐτοῦ προς τα άρ-θρα 10, 11 και 16. «Η Συνέλευσις δύνα-ται να καλέσ η μέλη όπως προβαίνο-σιν εις εξέταση των συνθηκών των καταστάσεων άνεφαρμοστών». Άλλ' εάν μία συνθήκη κατέστη πλέον άνεφαρμοστος (γραμματική ερμηνεία) τότε δεν ύπάρχει πλέον καμία άναγκή αναθεωρήσεως, ή και εάν

ύπαρχει ή αναθεώρησις θα γίνη χωρίς καθό-λου να βοηθηθή σχετικώς από την διάταξιν του άρθρου 19. Άφ' έτέρου, όπως παρατηρεί ο Τιτουλέσκου, ή διάταξις περί άνεφαρμοστών συνθηκών δεν θα ήτο δυνατόν να άφορά παρά τας ρήτρας των συνθηκών αι οποίαι εξακο-λουθούν να έκτελούνται και των όποιων γί-νεται ή διαπίστωσις ότι ή εφαρμογή δεν είναι πλέον δυνατή. Άλλά αι έδαφικαι ρήτραι των συνθηκών έχουν ήδη εφαρμοσθή, ώστε ή ανα-θεώρησις αὐτών κατά το άρθρον 19 να είναι νομικώς άδύνατος, όποτε μένει ίσως τούτο έ-φαρμοσίμω επί των μη έδαφικών ρητρών, των όποιων όμως ή αναθεώρησις ουδεμίαν έχει ά-νάγκην αὐτοῦ. Καί άπόδειξις έστὼ ή αναθεώ-ρησις των περί έπαγορεύσεων διατάξεων ως και των περί ισοτιμίας εν τῷ άποσπασμῷ—έ-ξοπισμῷ. «... και των διεθνών καταστάσε-ων, όν ή διατήρησις θα ήδύνατο να θέσει εις κίνδυνον την ειρήνην του κόσμου». Όστε θα ήδύνατο ο επιδιώκων την αναθεώρησιν να έπι-τύχη του σκοπού του με το να θέσει εν κινδύ-νῳ την ειρήνην του κόσμου: Αυτό άσφαλώς θα ήμπορούσε να συμβῇ—τοῦλάχιστον θεωρη-τικώς—εάν δεν ήτορχον τα άρθρα 11 και 16.

Το άρθρον 19 δεν άποτελεῖ καν, καθ' ήμās, καθιέρωσιν κυρίως ελπίειν της ρήτρας rebus sic stantibus εις το Σύμφωνον. Είναι μία ά-πλή προσπάθεια εξασφαλίσεως του νόμου της δυναμικότητος εις τας διεθνείς σχέσεις, άπο-τυχμένη όμως κατά τρόπον παταγώδη, κυ-ρίως λόγω της διατυπώσεως της σχετικής δι-ατάξεως και όλιγότερον εξ ατίας του κανό-νος της παμψηφίας, ή εφαρμογή του όποίου θα ήτο ίσως δυνατόν να έξευρεθ ή τρόπος ό-πως άποφευχθ εις την περιπτώσιν ταύτην.

Βεβαίως συμφωνοῦμεν και ήμεῖς με τον συγγραφέα ότι ή εισαγωγή του κανόνος της πλειοψηφίας προτιμότευ γενικότεραν μεταρ-ρυθμίσειν του μηχανισμού των διεθνών σχέσε-ων. Έν τούτοις και εις το πλαίσιον του κρα-τούντος συστήματος νομίζομεν ότι αι εξαίρε-σεις από του κανόνος της παμψηφίας θα ήδύ-ναντο να είναι περισσότεραι. Πάντως ο κα-νών της παμψηφίας, περιλαμβανομένης και της ψήφου του διγομένου εις την περιπτώσιν της αναθεωρήσεως, θα ήτο δι' ήμās άκατα-νόητος.

□□

Αὐται είναι όλίγα, ελάχιστα από τας σκέ-ψεις που προκαλεῖ ή άνάγνωσις του βιβλίου του κ. Χριστοπούλου. Διότι το βιβλίον του δεν είναι προϊόν έπιμελείας μόνον, αλλά και σκέψεως, δεν είναι μόνον περιγραφή, αλλά και έφευρέσις: διά τούτο και δεν έπιτρέπει εις τον άναγνώστην την παθητική άνάγνωσιν, αλλά τον παρακινεί εις σκέψεις και αντίρρη-σεις, όπως κάθε συζητήσις ζωντανή. Άφού όμως έγράφη το βιβλίον κατά τον τρόπον αὐ-τόν διερωτάται ο άναγνώστης, διατί ο συγ-γραφεύς επέμενε να περιορίσθ εις την νομι-κήν μόνον άποψιν του θέματος και δεν εισήλ-θεν άποφασιστικώς και εις την εξέτασιν της πολιτικής, τοσοῦτον άλλως τε μάλλον καθ' ό-σον δεν ήδυνήθη να άποφύγ έντελώς κατερ-χόμενος μάλιστα εις ώρισμένον σημείον και εις έριστικήν σχεδόν συζητήσιν προς τον βουλευτικόν άναθεωρητήμον. Άλλά εις τούτο άκριβώς έγκνεται ή επιτυχία του κ. Χριστο-πούλου ότι, παρά το γεγονός ότι περιορίσθη εις την εξέτασιν της άσχημοτέρας πλευράς του θέματος του, κατόρθωσε να δώσ ην βι-βλίον με τόσον ενδιαφέρον, όσον σπανίως, σπανιώτατα, ήμπορούν να παρουσιάσουν κα-θαρώς επιστημονικαι έργασια.

N. ΚΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Μετοχικόν κεφάλαιον

Δραχμ. 30.000.000

Αποθεματ. Τακτ. και Έκτακτον
Δρ. 120.496.030.25Τηλ. Διεθύνσεις ΟΣΕΑΑ Αθήνας
ΠειραιάΈδρα εν Αθήναις
Κοραή 1Έμπορικη Διεθύνσις και Έργοστάσιον
εν Πειραιεί (Δραπετσώνα)

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΟΣΕΑ

(Θεικόν, Έξοχλωρικόν, Νιτρικόν, Θειω-
δες, Άνυδρον).

ΘΕΓΓΚΟΣ ΣΙΔΗΡΟΣ

ΘΕΓΓΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ

ΦΘΟΡΙΟΠΗΡΙΤΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ

ΖΩΓΚΟΣ ΑΝΘΡΑΞ

ΓΑΡΓΑΛΟΣ

ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Άπλ. και σύνθετα

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Έντομοκτόνα και Παρασιτοκτόνα.
(Θεικός Χαλκός, Περοσπορίνη, Θειοχαλ-
κίνη, Μελιγρίνη, Δαυλιτίνη, Πετρελαιο-
κόπων, Θειοσβεστόν, Νικοτινοβόχα, Άρσε-
νικοβόχα, Διθειοβόχος Άνθραξ, Φθοριοπι-
ριτικόν Νάτριον).

ΥΕΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

Φιάλαι παντός είδους.

Δαμίζναι πλεκταί.

Υαλοπίνακες κοινολ (Τζάμια).

Υαλοπίνακες Μάτε.

Υαλοπίνακες Διαμάντε.

Υαλικά οικιακής χρήσεως.

Διάφορα Καλλιτεχνικά.

Υάλινα είδη οικοδομής.

(Τοβόλα, Κέρμας, Φωταγωγοί).

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

ΣΙΔΗΡΟΠΥΡΙΤΑΙ Κασάνδρας

Έρμιόνης

ΑΙΓΝΙΤΑΙ Άρρωπ

Κορώνης

Αντιπρόσωποι και Πράκτορες ά-
πανταχού της Ελλάδος

ΤΑΜΕΙΟΝ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ

(Αυτόνομος Οικονομικός Όργανισμός)

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Τῇ 31 Μαρτίου 1934 Δραχ. 287.000.000

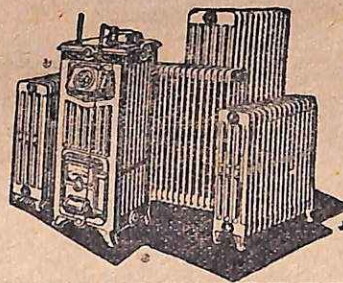
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: Έν Αθήναις (Πειραιώς 1)

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: Έν Θεσσαλονίκη (δόδος Ταμιακή)

Έν Πειραιεί (δόδος Φιλωνος)

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ εις λ) σμούς Ταμειυτηρίου επί τόκῳ 3 % %,

όπως και επί προτάσιμῃ από συμφέροντας όρους.

ΧΑΡ. Γ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΜΕΛΕΤΑΙ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΑΙ ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ,

ΑΕΡΙΣΜΟΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ

Μέγ. Μετοχικῶν, Σταδίου 4
Τηλέφ. 24-020

ΑΝΑΡΡΩΤΗΡΙΟΝ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Διευθυντής Ιατρός ΕΛΕΥΘ. Γ. ΣΚΟΡΔΑΜΒΕΚΗΣ

Κεντρική Θέρμανσις. Τιμαί συγκαταβατικά.

Πληροφορία Σαριπόλου 4 (Πάροδος Έρακλείου. Δεξιά πλευρά Άρχαι-
ολογικού Μουσείου) 4-6 μ.μ. (Τηλ. 25-535).

Ιδιωτική ηλεκτρική εγκατάστασις

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΚΤΙΝΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

της 30ης Νοεμβρίου 1934

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
	Σύνολον		Σύνολον
1. Χρυσός εις έξωτερ. Συνάλλαγμα	4.057.272.610.89	11. Κεφάλαιον καταβεβλημένον	400.000.000.—
2. Δάνεια Δημοσίου εις χρυσόν	638.542.386.75	12. Αποθεματικά	
3. Έτερον έξωτερικόν συνάλλαγμα	634.772.60	1. Πρόβλεψις συμφώνων	
4. Κερματικά έλλην. νομίσματα	200.953.841.95	τῷ άρθρῳ 71 τοῦ Καταστ.	
5. Σύνολ.		II Τακτικόν άποθεματ.	49.400.000.—
1 Έμπορικῶν συναλλαγματικά	246.844.498.50	13. Τμήμα τακτικού άποθεματικού εις	
καί γραμμάτια	246.844.498.50	αντίκρυσμα άποσβεσνυμένου μέρους	
II Γραμμάτια Δημοσίου		της έκ ε ξημίας συμφώνων ν. 5305	30.000.000.—
6. Πιστώσεις:		14. Τραπεζικά γραμμάτια εν κυκλοφ.	5.644.454.300.—
1 Πληρωτέα εις δραχμάς		15. Έτεραί όποχρεώσεις όπως εις όρχ.	
α) Δημοσ. 1.007.760.487.76		I. Α) σμοί τρεχοῦμενοι και καταθέσεων:	
β) Έτερα 934.265.062.49	1.942.025.550.25	α) Δημοσ. 220.370.638.07	
II. Πληρωτέα εις έξωτερικόν		3) Τραπεζ. 1.383.201.162.66	
συνάλλαγμα	2.197.397.80	γ) Έτεροι	
7. Χρέος τοῦ Δημοσίου	1.944.222.948.05	λογ) μοί 2.095.228.517.60	3.698.800.318.33
8. Έπενδύσεις	2.714.111.162.45	II Γραμμάτια και τράβη	
9. Κτίρια Τραπεζής και έγκαταστ.	284.566.948.70	και αι όπως	112.914.591.25
10. Έτερα στοιχεία τοῦ ένεργητ.	147.312.509.74	16. Καταθέσεις εις δραχμάς υπό	
	1.189.638.946.75	προθεσμίας:	
		I Δημοσίου	
		II Τραπεζών	
		III Έτεροι Λογαριασμοί	
		17. Υποχρεώσεις εις έξωτερικόν	
		συνάλλαγμα και χρυσόν:	
		I Έξωτερικόν συνάλλαγμα εις	
		χρυσόν (Καταστ. άρ. 62)	128.061.520.94
		II Έτερον έξωτ. συνάλ.	634.772.60
		18. Έτεραί όποχρεώσεις	
			128.696.293.54
			1.342.510.573.36
			11.424.100.626.28

Έν Αθήναις τῇ 30ῇ Νοεμβρίου 1934

Ο Διοικητής

ΕΜΜ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

Προεξοφλητικός τόκος 7 %
(Η παρούσα δημοσίευσις γίνεται διά λογαριασμόν της Τραπεζής μό-
νον κατόπιν έγγραφου έντολής αὐτῆς).Ο Τμηματάρχης τοῦ Γεν. Λογιστηρίου
ΓΕΩΡΓ. ΡΕΜΒΙΚΟΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "TITAN"

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Κεφάλαια 3.000.000

Διεύθυνσις εν Αθήναις, δόδος Σταδίου
Τηλεφώνων 125Γραφεία φορτώσεων εν Πειραιεί. Τηλεφώνων
αριθμός 42 π.Έργοστάσιον εν Έλευσίνι. Τηλεφώνων
αριθμός 865.

Τηλεγραμ. «TITAN» Αθήνας

Τοιμέντο «TITAN» τύπου ΠΟΡΤΛΑΝΔ (Ciment Artificiel Portland) άνταποκρι-
νόμενα εις τούς άσπτηροτέρους κανο-
νισμούς των πεπολιτισμένων Κρατών
δι' έργα έκ μπετόν πάσης φύσεως:
Μπετόν άρμε λιμενικά, πλακοποιία, έ-
πιστρώσεις οδών, κατασκευή πλίνθων
τούβλων και όγκολίθων (άγκωνάρια)
πρέκια κλπ.

Τοιμέντο «ΚΥΚΛΩΨ». Ειδική κονία
κατάλληλος διά την παρασκευήν ύ-
δραυλικών άμμοκονιασμάτων δι' ο-
κοδομάς, άντικαθιστώσα με πλειστα
όσα προτερήματα τὰ άμμοκονιάσμα-
τα της άσβέστου.

Πολύ ταχύτερα πήξις. Άσυγκρίτως
μεγαλύτερα άντοχή, όθεν: Ταχύτης
έκτελέσεως. Σημαντική ελάττωσις
τοῦ πάχους τῶν τοίχων ήτοι: Κέρδος
εις χρήσιμον χώρον και οικονομία εις
έργατικά και όγκον λιθοδομής. Συνι-
στάται ιδιαίτέρως δι' έργα λιμενικά.

ΤΙΜΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ 7 - (13) 12 34

(Εκ του επίσημου Δελτίου του Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν)

ΤΙΤΛΟΙ	Παρασκ.	Σάββατ.	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	ΤΙΤΛΟΙ	Παρασκ.	Σάββατ.	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη
ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ							Παιρ. Ἐπιχειρ.	325,	—	323,	318,	313,	317,
I. Ἐθν. Δαν.							Υφαντουργικῆς	1500,	—	—	—	—	—
α) εἰς χρυσὸν							Ἀθηναίς	208,	—	211,	—	—	—
1881 120 ἑκατ.	3570,	—	—	—	—	—	Ναθαναήλ	1000,	—	—	1070,	—	—
1884 170 ἑκατ.	3570,	—	—	—	—	—	Χρυσάλλης	295,	296,	294,	295,	—	295,
1887 Μονοπωλ.	2865,	—	—	2840,	2830,	2810	Οἰκοδομικά	—	—	—	—	—	—
1889 Πάγιον	2790,	—	—	2780,	2700,	2680,	Ἐργολητικὴ	53,	—	—	53,	—	53,
1890 Λαρίσης	3500,	—	—	—	—	—	Ἔργον	184,	187,	194,	—	—	197,
1893 Κεφαλαίωσ	3450,	—	—	—	—	—	«ΕΡ—ΘΑ»	680,	—	—	—	—	—
1898 Ἡγγυημέν.	80000,	—	—	—	—	—	Καφαμπέλης	30,	—	—	—	—	18
1902 Σιδηροδρ.	2600,	—	—	—	2550,	—	Κέκροφ	195,	—	—	—	—	—
1907 Ἀμύντης	680,	—	680,	—	—	685	Πρώτη Θε)νίκης	220,	—	—	—	—	—
1910 110 ἑκατ.	2600,	—	—	—	2570,	2560,	«Τέκτων»	106,	—	—	—	—	—
1914 500 ἑκατ.	3475,	—	3460,	3440,	3425,	3420,	«Ἀτλας»	30,	—	—	31,	29,	—
1924 Προσφ. £	4490,	4500,	—	—	—	—	«Ἡρακλῆς»	1155,	1165,	1175,	1165,	1160,	1165,
1924 Προσφ. \$	22000,	—	—	—	—	—	«Κύκλωψ»	77,	—	—	—	79,	80,
1925 Ὑδροεύσεως	54800,	—	—	—	—	54600,	«Τιτάν»	3025,	—	—	—	—	—
1928 Σταθερ. £	3650,	—	—	—	—	—	Μεταλλευτ.	—	—	—	—	—	—
1928 Σταθερ. \$	18500,	—	—	—	—	—	Ἀλιβερίου	6,	—	—	—	—	—
1928 Παραγωγ.	3600,	—	—	—	—	2850,	Ἐπιχ. κοιναί	47,	51,	50,	49,	48,	48,
1893 Μοναστηρ.	2710,	—	—	—	—	3920,	» προνομ.	105,	—	—	—	—	—
1931 Παραγωγ.	3880,	3890,	3905,	3900,	—	—	Οἰκοπενητικὰ	—	—	—	—	—	—
β) εἰς τραπεζ.							«Ἐνωσις»	126,	123,	—	—	—	—
1898 Ἐνοποιήσ.	49,	—	—	—	—	—	«Καμπὰς»	625,	635,	—	—	—	—
1900 Σιδ. Μελλ.	49,	—	—	—	—	—	Οἰκονομματοπ.	254,	253,	246,	242,	243,	245,
1906 Ναυτ. Χορ.	27,	—	—	—	—	—	Οἶνον	1170,	1160,	1150,	1115,	1155,	1180
1917 Ἐπιτάξεως	52,50	—	—	—	—	—	Οἶν. Θεσσαλική	180,	—	—	—	—	—
1918 75 ἑκατομ.	53,	—	—	—	—	—	Διάφορα	—	—	—	—	—	—
Ἀπαλλοτριώσ.	63,50	63,50	63,50	63,50	63,50	63,50	Ὑπεγγ. Προσδ.	4840,	4850,	—	—	—	—
1926 Ἐντ. Γραμ.	68,	68,	68,50	67,75	67,50	—	«Ἐλλοιδλ»	65,	—	—	—	—	—
1927 Ἐλλ. ὁπλη.	319,	319,	318,	316,50	316,50	316,50	«Σέκερης»	70,	—	—	—	—	—
Ἀνταλλαξ. 8 %	711,50	712,50	709,50	707,	706,	708,	«Βασιλειάδης»	750,	—	—	—	—	—
» 6 %	705,	707,	706,	703,	701,	—	«Ἐστία»	650,	—	—	—	—	—
1923 Μεταναστ.	273,	—	272,50	272,	272,	271,50	«Εὐρώτας»	150,	—	—	—	—	—
1929 Πολεροπ.	54,50	54,25	54,	53,25	52,75	53,50	Κυλινδρ. Ἀττικ.	220,	—	—	—	—	—
1925 «Τέκτονος»	80,	—	—	—	—	—	Ζῶμα Ἀγροπ.	400,	—	397,	396,	—	—
1931 Ἀγροτικῆς	544,	—	—	—	—	—	Ἀλατος	8,	—	—	—	—	—
γ) Λαχειοφ.							Κονσερβῶν	500,	515	—	—	—	—
1885 Πατριωτικ.	4,	—	—	—	—	—	Βιομηχ. Καπνοῦ	109,	—	108,	104,	—	—
1920 300 ἑκατ.	137,	136,	—	133,	132,	130,	Ἀερίοφωτος	10000,	—	—	—	—	—
1922 Ἀναγκαστ.	69,	69,25	68,75	68,50	68,50	68,25	Ἡλεκτρικῆς	282,	284,	—	280,	278,	275,
1926 Ἀναγκαστ.	66,50	66,50	66,75	66,50	66,50	66,50	» (Ἐπικαρπίας)	29,	—	—	—	—	—
Δ. Τραπεζ. Ἐτ.							Παγ. Πατησίων	90,	—	—	—	—	—
1925 £ 1.800.000	6965,	—	6960,	6910,	—	—	Ψυχγία Θε)νίκης	260,	—	—	—	—	—
1904 Ἐθν. Τρ.	95,	—	—	—	—	—	» Πειραιῶς	140,	—	—	—	—	—
1912 »	91,25	—	—	—	—	—	«Ἐρμῆς»	340,	345,	350,	—	—	360,
1925 Κτημ. Πίστ.	816,	—	316,	—	—	—	«Β.Ι.Ο.»	105,	104,	—	101,	101,	103
1926 »	310,	—	—	311,	—	—	Γεωργ. Βιομηχ.	208,	—	—	205,	206,	—
1912 «ΣΠΑΠ»	3000,	—	—	—	—	—	Ἀτοκ. «Ἀθηνᾶ»	48,	—	—	—	—	—
1931 Λιπασμ.	8560,	—	—	—	—	—	Γενικ. ἀποθηκῶν	460,	—	—	—	—	—
ΜΕΤΟΧΑΙ							«Ἐνταίς»	650,	—	—	—	—	—
Τραπεζικὰ							» (Ἰδρ. Τίτλοι)	20,	—	—	—	—	—
Ἑλλάδος	8130,	8145,	—	8130,	8110,	8140	«Προμηθεὺς»	410,	—	405,	398,	400,	—
Ἀθηνῶν	266,	272,	275,	274,	273,	275,							
Ἑθνικῆς	59900,	59500,	59400,	59100,	59200,	59100,							
Ἐπιτ. Πίσσεως	115	—	—	—	—	—							
Ἐμπορ. Τραπεζ.	465,	—	460,	455,	425,	445,							
Καραβάσιλη	2150,	—	—	—	—	—							
Κτηματικῆς	1610,	—	1630,	—	—	—							
Λαϊκῆς	6500,	—	—	6600,	—	—							
Λακωνίας	75,	—	79,	78,	—	—							
Πειραιῶς	247,	—	—	—	—	—							
Χίου	225,	—	—	—	—	—							
Σιδηροδρ.													
Ἡλεκτρ. Σιδηρ.	500,	500,	—	493,	487,	495,							
Θεσσαλίας	930,	960,	950,	930,	—	915,							
«ΣΠΑΠ»	105,	—	—	—	—	—							
Ἀτρεπλοϊκὰ													
Ἐθν. Ἀεροπλ.	229,	234,	228,	224,	225,	229,							
Διῶρ. Κορίνθου	225,	—	—	—	—	—							
«Κορκιδεῖλος»	65,	—	—	—	—	—							
«Μιχαλινός»	840,	—	—	—	—	—							
Βιομηχανικὰ													
«ΑΒΕΑ»	208,	—	—	—	—	—							
«Αἰόλος»	360,	—	—	—	—	—							
Λιπασμάτων	1435,	1420,	1385,	1385,	1370,	1390,							
Παλ. Ἀθηνᾶ	500,	—	—	—	—	525,							
Πυριτιδοποιεῖου	1870,	1850,	1850,	1880,	1880,	—							
Χημ. Βιομηχ.	240,	241,	—	240,	241,	835,							
Χρωματογρ.	848,	—	—	840,	840,	—							
«Βάρβαξ»	190,	—	—	—	—	—							
«Βέρμιον»	274,	275,	—	275,	—	—							
Ἐλαιουργ. Λεβ.	212,	—	—	—	—	—							
«Ἐρία»	14,	—	—	—	—	—							
Ἐργουγίας	317,	816,	810,	808,	808,	812,							

ΤΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΙΜΑΙ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 7-13) 12) 34

	ΠΑΡ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠ.
Λονδίνον	528,	527	—	528,	—	527,
Νέα Ὑόρκη	106,	—	—	—	—	—
Παρίσιοι	7,01	7,02	—	—	—	—
Ζυρίχη	34,55	—	—	—	—	—
Μιλάνον	9,05	—	—	9,08	—	9,07
Βαρσοβία	19,95	—	—	—	—	—
Ἀμστελδάμον	71,95	—	—	72,65	—	—
Στοκχόλμη	27,10	—	—	—	—	—
Βρυξέλλαι	4,96	—	—	—	—	—
Βουκουρεστίον	1,—	—	—	—	—	—
Βερολίνον	40,50	—	—	—	—	—
Πράγα	4,41	—	—	—	—	—
Κων)πολις	84,	—	—	—	—	—
Βελιγραδίον	2,39	—	—	—	—	—
Σόφια	1,15	—	—	—	—	—

ΤΙΜΑΙ ΚΛΗΡΙΚΚ

Παρίσιοι	6,99	7,	—	—	—	—
Βερολίνον	40,50	—	—	—	—	—
Πράγα	4,40	—	—	—	—	—
Ζυρίχη	34,50	—	—	—	—	—
Βρυξέλλαι	4,95	—	—	—	—	—

Ἐπεξηγήσεις: Ἡ κεφαλαία (—) δηλοῖ ὅτι οὐδεμία πράξις, οὐδὲ προσφορά ἢ ὑπόθεσις ἐσημασίθη ἐπὶ τῆς ἀντιστοίχου ἀξίας.